I. BALDE
E SOC. IESV
POEMA
De Vanita-
te Mundi.
Editio
Altera.
Wolf. Kilian sculp.

Bayerische
Staatsbibliothek
München

Bayeriſche Staatsbibliothek München

CANDIDO LECTORI
AVCTOR.

POEMA de VANITATE MVNDI, ſiue Sæculare Carmen, aliquoties antè quidem vulgatum; ſed nunc primùm in modum Certaminis, clamore Martio, fragore tubarum, & quibuſdam velut ſtimulis agitatum tibi ſiſto. *Vanitas Vanitatum.* dixit Eccleſiaſtes, *Vanitas Vanitatum, & omnia Vanitas.* Ex quo ſapientiſſimi iuxta atque experientiſſimi Regis Oraculo, velut puncto, centum lineas quaquauerſum deduximus; Vanitatem ridendam riſu; flendã lacrymis, ſuperbam ſarcaſmis, miſeram commiſeratione proſecuti.

Idem Argumentum diſertiſſimè pertractauit D. CHRYSOSTOMVS, *Sermone in Eutropium, qui habetur Operum Tomo quinto.* cuius Sermonis bonam partem huc transfero & præfigo, exhibituram quodammodo Synopſin: vt conſtet, quàm meritò miſerabilis Eunuchus Stropham LXII. impleuerit. ſimul Vnius mentio facta, & ſancti Patris teſtimonio robora-

ta, cæteris quoque augeat fidem. Eutropius Spado, Patricius ac Consul, Præfectúsque cubiculo Arcadij Aug. cùm offenso Principe, delitesceret sub altari Ecclesiæ, cui ipse antea Ius Asyli abrogare conatus fuerat; occasionem dedit Aureo Oratori, exagitàndi inconstantiam Fortunæ, omnésque Vanitates vno eodémque ictu iugulandi. Audientiâ sibi factâ ita perorauit.

Si vnquam antea, nunc maximè licet dicere: Vanitas Vanitatum, omnia Vanitas. *Vbi nunc inclytus ille Consulatûs splendor? vbi illustres faces? vbi applausus illi ac choreæ, epulæq́ue & festi conuentus? vbi coronæ & aulæa? vbi strepitus Vrbis, & illæ Circensium spectatorum faustæ acclamationes? Omnia illa perierunt. Procella vehemens folia deiecit, arborem spoliatam reddidit, iam radicitus vacillantem: tantáque vis venti impacta est, vt cùm neruos eius vniuersos concusserit; tum ipsam funditus prosternere minetur. Vbi nunc fucati illi amici? vbi compotationes & cœnæ? vbi parasitorum examen, & merum per totam diem exhaustum, variæq́ue coquorum artes, & potentatûs cultores illi, ad gratiam omnia di-*

cere

uere ac facere assueti! omnia illa nihil nisi nocturnum somnium fuerunt, appetente die euanescens. Flores fuerunt verni. Vere exacto emarcuerunt omnia. Vmbra fuerunt, & prætereierunt. Fumus erant, & soluta sunt. Bullæ erant, & disrupta sunt. Araneæ erant, & lacerata sunt. Quapropter spirituale hoc dictum occinimus, indesinenter dicentes: Vanitas Vanitatum, omnia Vanitas. *Hoc enim dictum in parietibus, in vestibus, in foro, in ædibus, in vijs & fenestris, in ianuis: sed potissimùm in ipsa cuiusque conscientia continenter inscriptum esse oportet, omníque tempore cogitationi obuersari. Quandoquidem negotia fraudulenta, & personata ac inimica, veritatis opinionem apud plerosque sibi patrauerunt. Hoc dicto, in prandio, in cœna, in cœtu hominum, quemque proximum suum compellare oportebat, idémque ab illo vicissim audire: nempe* Vanitas Vanitatum, omnia Vanitas. *An non assiduè tibi dicebam fugitiuas esse diuitias? tu verò nos non ferebas. An non dicebam fugitiui serui naturam eas habere? tu verò credere nolebas. Ecce experientia docuit, quòd non solùm fugitiuæ & ingratæ, sed homicidæ etiam sunt: ut quæ in metum nunc te*

coniecerint. Nonne dicebam tibi, quum me indesinenter obiurgares vera monentem, quòd ego potiùs tibi amicus essem, quàm adulatores?&c. Nonne & hoc addebam: fide digniora esse vulnera ab amicis, quàm vltrò ingerentia se oscula inimicorum? si mea vulnera tulisses, haudquaquam tibi illorum oscula hoc exitium attulissent. Mea enim vulnera sanitatem afferunt: illorum oscula morbum immedicabilem. Vbi nunc pocillatores tui? vbi qui in foro populum de via decedere cogebant, tuásque laudes apud omnes deprædicabant? transfugerunt, deseruerunt amicitiam tuam. Suam securitatem tuis periculis quærunt. Theatra magnis obsequijs à te culta, quorum caußâ sæpiùs nobis offensus fuisti, & prodiderunt te, & perdiderunt. Et hæc nunc dico, non quò prostrato insultem: sed quòd eos, qui adhuc stant, tutiores reddere cupiam: nec vt plagas vulnerati refricem; sed vt nondum vulneratos in sanitate conseruem: non, vt iactatum fluctibus demergam; sed vt eos, qui secundis auris nauigant, erudiam, ne fortè cum ipso nauigio in profundum deferantur. Quo autem modo caueri poßit? Nimirum, si rerum humanarum mutabilitates consideremus. Si

enim

enim iste mutationem timuisset, nunc eam non pateretur. Sed quoniam iste nec domesticis nec alienis consilijs corrigi potuit: vos saltem, qui diuitijs extollimini, huius calamitatem in vestrum profectum conuertite. Nihil est enim humanis rebus infirmius. Quapropter quocunque nomine earum vilitatem significaueris, minùs quàm pro rei veritate dixeris: vel si fumum eas, vel fœnum, vel somnium, vel flores vernos, vel quidlibet aliud nominaueris. vsque adeò sunt fragiles, & magis nihili, quàm Nihil ipsum. Quòd autem non solùm nihil sint, sed & in præcipiti stent, vel hinc apparet. Quis hoc nomine fuit excelsior? nonne in toto Orbe diuitijs præcellebat? nonne ad ipsa fastigia honorum conscendit? nonne omnes eum formidabant ac verebantur? sed ecce factus est & vinctis miserior, & seruis miserabilior, & mendicis fame tabescentibus indigentior: per singulos dies gladios præ oculis habens in se exacutos, & præcipitia, & carnifices, & viam quæ ad supplicium ducit. ac neque memoriâ præteritarum voluptatum fruitur: imò ne luce quidem communi; sed meridie quoque, tanquam in densißimâ nocte, angustijs parietum inclusus, oculorum vsu priuatur

 uatur

uatur. Et quorſum hæc commemorare attinet? cùm quantumuis adnitar, nullis verbis exprimere valeam, quis illi animus ſit, per ſingulas horas capitis ſupplicium exſpectanti. aut, quid noſtris verbis opus eſt, quum ipſius calamitatis imago ob oculos noſtros verſetur? Nuper namque miſſis ad eum à Rege, qui vel per vim hominem pertraherent, quum ad Sacraria confugiſſet; buxo pallidior factus, nunc quoque nihilo meliorem quàm mortui colorem obtinet. accedit huc dentium arietatio, tremor totius corporis, vox ſingultiens, & lingua titubans. in ſummâ, talis habitus, qualẽ oportebat habere animam, quæ metu diriguiſſet. Non minorẽ nunc video populi frequentiam, quàm in proxima Sacrata Paſchæ celebritate, adeo exciti eſtis iſtius ſilentio. quod impræſentiarum quauis tubâ clariorem vocem emittit. Et Virgines penetralibus, & mulieres gynæceis, & viri foro vacuo relicto vniuerſi huc concurriſtis, vt humanam naturam traduci videretis; & ſæcularium negotiorum momentaneam mutabilitatem detegi, illámque in Republica verſantium ſpeciem, heri ac nudius tertius præclariſſimè ſplendentem. talis enim eſt ex alienis iniurijs felicitas, quauis

ani-

aniculâ rugosâ deformior demonstrata muta-tione reipublicæ, ac si spongiâ eius tectoria fu-cósque abolente. tanta nempe est huius infor-tunij vis, quæ Virum felicem ac conspicuum, nunc omnium abiectissimum reddidit. Intro-eat diues aliquis, & magnam vtilitatem per-cipiet. videns enim à tam celso fastigio dela-psum eum, qui totum Orbem concutiebat, ac formidine confractum, quauisque ranâ aut lepore timidiorem, & absq; vinculis, columnæ huic hærentem, & vice catenæ, timore affixum trementémque; deprimet fastum suum: & consideratis, quæ in humanis casibus conside-randa sunt, discedet re ipsa doctus, quæ verbis Scripturæ nos docent. Quale est illud: Omnis caro fœnum, & omnis gloria nominis, vt flos fœni. aruit fœnum & flos eius deci-dit. *item illud.* ſicut fœnum citò areſcent, & ſicut olera virentia citò decident, quo-niam ſicut fumus dies eorum ſunt. *& his similia. Contra Pauper introgressus, & hoc spectaculum animaduertens, non displicet sibi ipse, neque sortem suam deplorat: sed gratias insuper Paupertati habet, quæ sibi & asyli vi-ce sit tutissimi, & portûs tranquillissimi, & arcis munitissimæ: & his visis, si detur optio,*

 mal-

mallet præsenti conditione cõtentus esse, quàm omnium facultatibus paulisper occupatis, mox in proprij sanguinis periculum venire.

HÆC aureum os Græciæ, quâ quidem eloquentissimi Patris Hypotyposi, nihil aut luculentius scribi, aut ornatius dici potest. Concolor illi pænè tota Parænesis D. EVCHERII Episcopi Lugdunensis, efficacibus verbis, virili dictione, profundâ sapientiâ deplorantis Vanitatem Mundi, à quâ Valerianum Cognatum suum auertere laborat. ipsismet oculis præsentissimè ingerit defluentium rerum vilitatem.

Agitur humanum Genus, inquit, *rapidâ in occasum mortalitate, omnisque posteritas succedentium sæculorum lege decurrit. Patres nostri præterierunt, nos abibimus, posteri sequentur. velut ex alto vndarum iactus, alijs atque alijs superuenientibus, in littoris extrema franguntur; ita in terminum mortis succidua alliduntur ætates. Quidquid est, illarum rerum facies, adumbratis quondam nitoribus expolita iam obsoleuit, omnisque fucatus splendor intercidit. vix iam hoc habet Mundus, vt fallat, perijt imago illa rerum ad decipiendum vsque decora. Prius nos seducere*

cere vero cogitabat fulgore; non poterat: propè iam non valet & ipsâ nos falsâ ostentatione corrumpere. Solidis bonis carebat, ecce deficit etiam caducis. Non hunc aut ad tempus speciosa ornant, aut in posterum mansura confirmant. nisi nosmetipsi decipimus, pœnè Mundus decipere non potest. Sed quid dissimulamus ea expromere, quæ fortiora sunt? dissipatas loquimur opes Mundi, cùm iam ipse Mundus in finem suum vergens, spatijs agatur extremis. Quantò istud maius & grauius est, quòd iam ipse non in longum erit? quid commemoramus attritam eius rem & supellectilem? Nec immeritò in defectum viribus ano consumptis vrgetur, adminiculísque suis destituitur, cùm iam in senium nutanti onere succumbat. Postrema Mundi ætas referta est malis, tanquam morbis senectus. Visa sunt videntúrque iam dudum ista cano Sæculo; fames, pestilentia, vastitas, bella terrores. Hi sunt in vltimis iam annis languores sui. hinc sæpe illa cernuntur signa motúsque terrarum, permutatæ temporum vices, monstrosæ animantium fœcunditates: quæ omnia adhuc procedentis prodigia sunt Temporis, sed iam deficientis.

Sapienter, opinor, omnia & cum neruo, dignáque Evcherio, qui magnorum ſui Seculi Pontificum longè Maximi nomen tulit. Habes, Amice Lector, Duûm PP. & eruditionis laude, & famâ ſanctitatis illuſtrium cordatiſſimam conteſtationem. Vterque exclamat. *Vanitas Vanitatum & omnia Vanitas.* Cum vtroque idem canto, gemo, ludo, ſcribo, perſono. Neque verò Mundus ipſe hoc negat. Sed quia meretriciam frontem perfricuit, idcircò pudore non confunditur. Primas Odæ ſimplicis editiones, vtcunque pronâ voluntate, etiam voluptate accepit; næuis autem oſtenſis & Svo tvrpi, in ſpeculo nihil offenſus arriſit, quaſi diceret: Hoc Svmvs. hoc decet. A Troiano buſto facem accendi. nam quid ante Ilivm in profana hiſtoria æquè memorabile? aut quid celebrius fumantibus Pergamis? cùm præſertim Vana Nobilitatis oſtentatio ad *Troianum Equum* ſe referat, ligneo ventre generata. Quam faſtuoſam phreneſin, ſi ſuperaret proauus horum, ipſe doli fabricator Epeus; vtique riſu confirmaret. Inde Vanitatem emiſ-

ſam,

ſam, poſtquam omnes Mundi ſaltus inſedit, inſperato inopinatóque Poëmate, (an indagine dicam?) quaſi ex inſidijs ſeptam circumueni. Compulſam in maculas, collectámque in ſcopum, metris, velut iaculis, confixi. Et nunc perfoſſa, latè euiſcerationem ſui præbet.

Genium Verſuum ſi requiras: Epigrammata dici refugiunt, & tamen ſtricturas emittunt, ad praeuij Anacreontis inclinationem conformati. Defricantur propinqui neceſſariò eius ſalibus. Ita quo more lingula Magnetica Septentrionem petit; vergunt illi Occidentem verſus & Bilbilim, Patriam Martialis; quò tamen nunquam perueniunt.

ANACREON BIFRONS, *Certantium chorum ducit, & puſilli Carminis odora vi, ad prædam, quam explorauit, inuitat. Latino Germanicoq; idiomate, editus à me multò antè, prodierat.*

Sequuntur ELEGIÆ: *illius quidem lacrymoſæ, & magnæ dolorum amorúmque Matris Filiæ: nunc tamen non præficæ, ſed pharetratæ Amazones. Tempus lugendi, tempus & ridendi, certandíque. Domi plorent: in campum & ſiluas ſiccos afferant oculos. Quanquam vbiq;*

se prodit sexus. Proteruiam iocandi vexant humore coacto. Improuisæ insurgunt in hastas, & repentè vlulantes demittunt, rursúmque in fletu vulnera diuidunt. Prima cæsim crebriùs; punctim Altera. Prima modestior, tolerabilem ferociam arenæ intulit. cautiùs seruat Anacreontis ambages & flexus; certiùs premit abeuntis vestigia; redeunti cedit solertiùs. quódque apud Maximum Poëtam fatis debitus Aruns in Camillâ tentauit; id nostra Camilla in persequendo Anacreonte est ausa Nam

> *Velocem iaculo & multâ prior arte* Poëtam
> *Circuit, & quæ sit Fortuna facillima, tentat.*
> *Qua se cunque furens medio tulit agmine* Vates:
> *Hàc Virgo subit, & tacitè vestigia lustrat.*
> *Quà Victor redit ille, pedémque ex hoste reportat,*
> *Hàc Virgo furtim celeres detorquet habenas.*
> *Hos aditus, iámque hos aditus, omnémque pererras*
> *Vndique circuitum, & certum rotat improba telum.*

SOROR *audaciùs in certamen fertur, & in hostem velut contemptum ruit. Possit quandoque præceps videri, atque indulgentior vncis naribus, quàm Virginem ex Heliconio Parthenone deceat. Ludiam Romanam dicas ad palum exerceri, inclamante Satyrico.*

> *Aspice quo fremitu monstratos perferat ictus,*
> *Et quanto galea curuetur pondere: quanta*
> *Poplitibus sedeat, quàm denso fascia libro.*

HEN-

HENDECASYLLABI, *masculi caloris Iuuenes, nihil femineũ ostentant, sed strenuè pugnant. Elegijs conserentibus manus, illi conferunt* pedes: *animosi, nec facilè de statione sua decessuri.*

SCAZON. *Mancipium crudum & bellicosum,* STAT *mole suâ. Contumacis ingenij, subiti, & ad cotem exasperati, cærimonias Aulicas pensi non habet. Torosam dictionem affert, Mihique, dum, quod sentit, eloquitur, Scenam facit.*

SYM-

Nomina & Tessera.

I. ANACREON ROMANVS

Agonotheta. *Tessera:*

Fuere Troes, Ilium.

II. ANACREON GERMANVS.

Tessera:

Troia ist hin/ein anders her.

III. ELPIS BOETHIA.

Num. 1. Cum telis & arcu, Poëtria Elegiam primam referens. *Tessera:*

Troia stetit. Priami sunt hæc monumenta, Viator.

IV. DAVID PHALEVCVS.

Num. 2. Stationem Hendecasyllaborum occupans. Fundibularius. *Tessera:*

Ergo Troia iacet? iacet. vorauit

V. POLLA ARGENTARIA CAMILLA, AMAZON PHARETRATA.

Num. 2. Elegia secunda. *Tessera:*

Ilion euersum est, Priamus iacet omnis, & ingens

VI. MAPHCASMVS BEHARO, SCAZON.

Ex Insula Lemno, fabricæ tormentariæ Magister. *Tessera:*

Vbi Troia nunc est? conflagrauit excisa.

Fuere Troes. Troia ist hin.
ad punctū
vah
Scazon
Wolfg. Kilian sculp.

Hiſce ego Symmachis, antequam tuba ſignum dedit, in medium conuocatis, mentem meam explicaui; & quid de Poëſi ſentirem, aperui.

INSTRVCTIONES PRO AGONALIBVS HELICONIIS.

I. Conſiderandum: Poëſeos ſemina, non eo fine à Natura eſſe inſperſa animis, tótque Vet. Poëtarum ſeceſſibus maturata, vt anxij conglutinemus rixantes Syllabas, & virgulâ Verſum metiamur: Sed, vt habile ingenium reddatur habiliùs, impletúmq; quàm optimis rebus ac ſententijs, de ſuo iam fonte, magnificam aut teneram dictionem, delectatione propulſam effundat.

II. Vt Nili deſcenſus aſcenſúſue, ſignum ſterilitatis aut fertilitatis in cauſſa eſt: ita, quo minùs magíſue Caſtalide lymphâ ſynceriore, ſe quiſque inundauerit; fœcundum aut infœcundum pectus in oracula concuſſurum.

III. Præter acre iudicium, in lubrica libidine fingendi neceſſarium, dominatúmque in certos affectus animi; viuidas præterea requiri rerum imagines, depugna-

ſtato optimorum Verborum famulitio obſeſſas.

IV. Cæterùm animari *Poëma* à *Senſis* ſiue *ſententijs* inuentis, ſi raræ, ſi ſublimes, ſi teneræ: ſi diuinæ, ſi feroces: tale, Poëma fore, ſi vulgares, humiles, depreſſæ, triſtes, marcidæ, obtuſæ; eandem indolem habiturum.

V. Quemadmodum Turcicum ſemen, quod opium vocant, præmorſum, continuò mentem efferat, dum oblectat palatum: ita Senſa iſta, quæ inſtar ſpirituum ſuper aquam Pegaſeam feruntur, Poëmati inſperſa, vim habere titillandi ingenium, & cum voluptate quaquauerſum rapiendi.

VI. Beneficio horum ſpirituum, poſſe dignum aliquid grandi Poëtâ efferri, verbis nitidis, etſi non exquiſitiſſimis. viciſſim arduis & ſeſquipedalibus, plebeiam ſententiam, fungo dignam ſæpe veſtiri.

VII. Certum videri, *Naſonem* ipſius *Statij* armamentario incluſum, nihilominus mortem *Tibulli* tenerè deploraturum fuiſſe; *Statium* Cupidinis arcu & pharetrâ inſtructum, omniq; *Ouidij Naſonis* erotico apparatu, æque Thebas euerſurũ.

8. Ex

VIII. Ex his, Poëtarum ingenia, velut oculos aquilarum ad ſolem probari. útque ſe Quidam in omnes partes gyrent, deprehendi tamen humiliorem aciem, & piſces in littore palpitantes.

IX. Hinc prouenire, vt non minùs ijs, quibus vena micat, difficile videatur ad Veterum Poëtarum dignitatem aſpirare, quando etiam aureo Auguſti Seculo, tot Ingenijs radiante, tam paucos reperit Poſteritas, quorum curam faceret ſuam.

X. Difficultatem inſuper augeri ex eo; quòd editus Mentis partus, non minorem ſollicitudinem ſibi ſumat, quàm edendus. nam niſi more vrſi Virgiliani lambas; proieciſti informem maſſam. ſi arctiore complexu ſtringas; ſuffocabis ſimiam, tranſmiſſurus Amicis tuis, pollinctos myrrhâ, formoſa cadauera, verſus. formoſa quidem, ſed cadauera. cereas pupas; quarum manus, tametſi occulto artificio & tectâ fraude verſas, vt ſimulacrum viuere credatur: ſunt tamen nares, quæ mortem & putredinem olfaciunt. Odio ſunt Poëmata, quæ tantum redolent, quantum non redolent duo funera.

XI. Dari multos, qui de pernicitate

ſu

ſuæ Muſæ gloriantur, horǽque ſingula momenta totidem metris præcurrunt: quibus nihil eſt putidius. Dari etiam ſtudijs contrarios, qui ſuam Muſam non amant; niſi eam inſtar Zenobiæ grandibus gemmis onerent, laborantémque & prægrauatam in triumpho ducant Aureliano. Sed, an non ſtibium & ceruſſa, & timiditas animi, & forma naturalis attrita, pariunt faſtidium? Certè Poëma ſeueriùs caſtigatum, quàm par eſt, tetricum dicetur, non maturum: nec tam grauitate venerandum, quàm horrendum rugis.

XII. Itaque ſatius eſſe, decente neglectu impensè colere pulcritudinem, quàm ad viuum ſpeculi argentum, doloſo veneno per laborioſam inſcitiam occidere. enitendum tamen Vati, vt quæ profudit, inter elaborata cenſeantur: quæ elaborauit, profuſa videantur. ita ex vtroque Auctor caſtiſſimam hauriet voluptatem, riſurus ſæpe iudicia examinantium artem & naturam, vanáque diuinatione ſollicitantium Poëtæ ludentis arcanum. Cui *ſoli* conſtare debet: quo pondere quáue procellâ, vehemens *Natura* Poëma protruſerit; quâ moroſitate difficilis *Ars* & ſeuera [p]erlinxerit. PRO-

PROLVSIONES LYRICÆ

Sumpta ex eiuſdem Auctoris Siluarum Libro VII

PROLVSIO I.

AD LAZARVM SPIEGLERVM.

Cùm eum Stoica Diſciplina initiandum ſuſciperet.

STOICI CHRISTIANI PRIMA LECTIO.

ODE.

SI manibus pedibúſque, & mente, & lumine captus
Naſcatur cum cornibus infans;
Horret eum Genitrix, trepidus pater ora retorquet;
Turpe vocat vicinia monſtrum.
Atqui nil aliud, SPIEGLERE, videbis in Orbe,
Monſtrorum ſcelerúmque feraci.
Nil vitiorum expers: fœtent maioribus illa,
Quæ voto maiore petuntur.
Cæca VENVS, cæca eſt FORTVNA, OCCASIO calua;
Et luſca eſt & lippa VOLVPTAS.
Fronte LIBIDO caret, cerebróque LICENTIA vitæ;
Et præceps AVDACIA naſo.
GLORIA ſtrumoſa eſt: facies inflatur *Honoris*,
Obſcœni tibicinis inſtar.
Centum aures FAMAE, ſurdíſque nec vnica FATIS,
Quale chaos, quot, LAZARE, monſtra!
Et tamen in medio Mortalis obambulat horum.
Non alijs ſe lubrica verſat
Vita rotis: nam quæ vicibus *metuit, fugit, odit,*
Sperat, amat, deſiderat; hæc ſunt.

PRO

Ex eodem Silu. Libro.

AD VALERIVM HASTAM,

Cùm intrà semestre tempus, luctu quinq; funerum sordidatus, Auctoris Poëma, de Vanitate Mundi, posceret.

ODE.

AH! VALERI, quò te vertas? nimis atra furénsque
Incubuit FORTVNA dolenti:
Attonitumque inopina caput versauit in orbem,
Et toto DEA pondere pressit.
Ah! VALERI, potuit tibi vis duo pignora raptim,
Ac super his euoluere Matrem!
Inuida debuerat contenta fuisse tributo.
Quinque vnus tumulauerit Annus!
Iam nullus posthac intranti limina BENNO
Occurret ridere Salutem.
Nullus in amplexum venientis CASTVLVS ibit,
Conniuens prædulcè Puellus.
Nulla, quod optabas, frustra desponsa GEROLDO
Promittit BASILISSA nepotes.
Occidit indignum Libitinæ BARBARA funus;
Antè rosæ, nunc æmula buxi.
Vltimaque auulsa est thalamo carissima Coniux,
In cumulum, te absente, malorum.
Et tanto in luctu medicinam à Carmine speres,
A tepidis solatia MVSIS!
Desine, teque tuis inuolue doloribus, *Hasta*,
Et forti preme pectore questum.
Hoc fodit, hoc sæuos FORTVNAE vlciscitur ictus,
Hoc MORTEM necat insuper ipsam.
Mitto tamen varium tessellatumque POEMA;
Ne videar spreuisse petentem.
Ingemino: vanum est, quidquid Sol ambit vterque.
Terra nihil durabile nutrit.
Vita fugax, incerta, breuis: pariterque feruntur
In fossam cum Ciuibus vrbes.
De quouis paullò pòst exclamare licebit:
TROIANI, PRIAMVSQVE FVERVNT.

IACOBI BALDE
è
SOCIETATE IESV
POEMA
De
VANITATE MVNDI.
I.
Attrita est Ciuitas Vanitatis.
Esaiæ 24.

FVERE TROES, ILIVM;
TROS, ILIVM FVERE.
Fuit, fuit Domus inclyta,
Noménque Dardanorum.
Impressit altis mœnibus
Hostile Mars aratrum.
Vbi steterunt Pergama,
Nunc fluctuant aristæ.

1.

TRoia ist hin / ein anders her /
Als wann sie nie wär gwesen.
Verschwunden seynd all Dardaner,
Schon tausentmal verwesen.
Mit Gmäur vnd Wänd / vom Fundament/
Ist Troia gantz verbrunnen.
Ins Hectors Saal wachßt vberal
Wein / Korn / bey guter Sunnen.

Troia stetit. Priami sunt hæc monumenta, Viator.
Eheu! cum gemitu dic: vbi Troia stetit?
Iam frustra Xanthus, Simois memoratur, & Ida,
Et ruber armigero raptus ab vngue Puer.

Vrbs æquata solo, captis cum ciuibus arsit.
Argolicus Phrygias Mulciber hausit opes.
Horrea Triptolemi, vastus sunt Pergama campus,
Inque Helenæ thalamo iam cubat ipsa Ceres.

Ergo Troia iacet? *iacet.* vorauit
Ignis tecta Phrygum? *vorauit ignis.*
Ergo stirps Priami superba vixit?
Vixit stirps Priami superba, vixit.
Nullus Dardanidum puellus aulam,
In qua ludat, habet; puella nullam.
Sal totâ modò seminatur Vrbe;
Proscindúntque solum *boues Vlyssis.*

Ilion euersum est. Priamus iacet omnis, & ingens
Sarpedon: Danaum præualuere doli.
QVI FVERANT TROES, NVNC SVNT SINE NOMINE MANES;
Occidit Æneas, & Puer ipse *Paris.*
Ignibus à fundo Neptunia mœnia fumant.
Quæ fuit VRBS, ager est; Caula, quod AVLA fuit.
Hectoris effossam qui findunt vomere tumbam;
Illi etiam segetes *Hectoris ense* metunt.

SCAZON I.

Vbi *Troia* nunc est? conflagrauit excisa,
Vbi Chorœbus, nobilísque Cassandra,
Panthúsque & Hector, & Paris capillatus,
Humerísque Gnati subleuatus Anchises?
Confusa squallent hostibus dati præda,
Qui Dardanorum fata decolorârunt.
In Regis aulâ, siue spiceo campo,
VAH! turba prandet *alliata* Messorum,

II.

Quid superbit terra & cinis?
Eccli. 10.

Hoc fine POMPA clauditur
In puluerem redacta.
CONSTANS IN INCONSTANTIA
FORTVNA CVNCTA MISCET;
Figítque rebus terminum,
Quò summa vota vergunt!
PVGNARE, STARE, VINCERE,
PVGNARE, STARE, VINCI.

2.

Hie Pracht stehe still / lauff weiter nit /
In lauter Staub verkehret.
Das Glück thut grausamb braite Schritt /
Vnd lang bey keinem wehret.
Von anbegin / geht alls dahin /
Verlieren / Gwinnen / Sigen:
Jetzt vbersich / jetzt vndersich /
Bald stehn / bald vnderligen.

Siste gradum, Mundi quò lapsa superbia tendis?
Dic cum Troiugenis: PVLVIS ET VMBRA SVMVS.
Disce tuo damno, quid sit Fortuna; Puella
Lasciui ingenij, quam iuuat esse leuem.
Omnia confundit; summa imis, imáque summis;
Fértque suis leges hæc ATALANTA Procis:
Stare iubet, pugnare manu, decernere ferro.
Denique Victoris demetit ense caput.

HEIC STAT GLORIA MORE COCHLEARVM.
Vltra non equidem sinetur vnum
Ex hoc puluere promouere passum.
Sors & Fata vetant. Volat per Orbem
Fortunæ leuis ala sæuientis,
Eludítque puerperas Honoris.

Offert prælia, diuidit triumphos:
Diuiſis ſpolijs *Rotam* minatur.

I nunc Pompa ferox, vultúmque in puluere verſa;
Vilis Humus, liceat dicere, *mordet humum*.
Turbida per Mundi partes Fortuna vagatur,
Nec ſinit vlla ſuo culmina ſtare loco.
Diuitijs fartum complexibus obuia ſtringens,
Siſte, ait, à noſtra SPONGIA *preſſa* manu.
Neſcis, quæ Dea ſim? Pacem Bellúmque fatigo;
Nec patior ſummis creſcere colla Viris.

SCAZON II.

Sic curſus omnis ſiſtitur; recedentis
Dum complicantur laxa vela Fortunæ.
Quæ circulatrix nunc *vbique*, nunc *nuſquam* eſt;
Et huc & illuc currit inquies monſtrum.
Quos faſcinauit, vrget improbis iuſſis.
Hic Cræſe ſtabis: hic Adolphe: Pellæe
Huc vſque. dura nempe Seruitus, dura.
VAH! vana capita ſuſque deque gyrantur.

III.

Vanitati enim Creatura ſubiecta eſt. Ad Rom. 8.

Idem trecentis vocibus
Natura tota clamat;
Hoc *mugit* in trionibus,
Hoc *hinnit* in caballis;
Hoc *rugit* in leonibus,
Hoc *latrat* in moloſſis:
Hoc *barrit* in vaſtiſſimis
Nigerrimíſque barris.

3.

Diß ist das stettig wehe vnd wehe /
  Auß dem d' Natur gezimmert.
Das röhrt der Ochß / das brillt der Löw /
  Der Vndergang sie kümmert.
Das kreet der Han / das singt der Schwaň /
  Das pfeiffen auch die Maisen:
Auff disem dant der Elephant
  Durch Libyam thut raisen.

Id, quod Naturæ discors Symphonia *sentit:*
  Rectiùs imò *canit:* Veriùs imò *gemit.*
Omnia quæ viuunt, Lessum meditantur in vmbra,
  Lessum Vacca suum mugit, & hinnit equa.
Lessum latrat Hylax, &, pontem nuper ad Oeni,
  Rugijt in medio torua Leæna rogo.
Acclinis trunco frendet sibi Lessum Elephantus,
  Hæc sunt mortalis Musica fata Chori.

Quid viuit, nisi quod timet? supremam
Non tantùm lepores tremunt ad horam,
Aut damæ pauidi: sed & leones,
Et sparsus sonipes cruore belli,
Et bos Pannonis, & canes Britanni,
Et Barri Libyæ. Tuenda vita est?
Quæ non bellua mugit ad securim?
NON EST VLLA SIBI COLVMBA NEQVAM.

Horrent interitum, quæcunque videbis in Orbe,
  Piscis, Auis, Quadrupes; Fortia, Blanda, Fera.
Perstat acerba fremens, Diuis sacer, ante Popam bos;
  Cornipedes sese calce tuentur equi.
Massylus super alta leo venabula fertur;
  Eluctatur aprum dente timenda canis.
Defendit barros (manus admiranda) proboscis.
  Et tamen infestum Rhinocerota timent.

SCAZON III.

FATIS AGVNTVR CVNCTA. TOTA SVB MORTEM
NATVRA RERVM CONTREMISCIT, AC SVDAT.
Bos ad macellum fortiùs pedem figit.
Equus, hoſte viſo, *naribus* minas efflat.
Pauent leones occinentibus gallis.
Lyciſca latrat inferos *odoratus.*
Bos Luca muris pertimeſcit occurſum.
VAH! vana vita quot paris tibi curas!

IV.

Vidi cuncta, quæ fiunt ſub ſole; & ecce vniuerſa Vanitas & afflictio ſpiritus. Ecclef. I.

SVB SOLE QVIDQVID NASCITVR,
DENASCITVR VICISSIM.
Alterna Sors, alterna mors,
Alterna Fata trudunt.
Nam *Luna* frenat omnia,
Mutabiliſque mutat;
Volubiliſque voluitur,
SECÚMQVE VOLVIT ORBEM.

4.

Alles was in den Lüfften ſchwebt/
Das kan vnd muß verderben.
Eins vmb das ander ſtirbt vnd lebt/
Vil Häfen gibt vil Scherben.
Alles vergeht mit dem Planet/
Der ſo vil Gſichter machet.
Jetzt läer/ jetzt voll/ jetzt taub vnd doll/
Bald ſchlaffet/ vnd bald wachet.

Vita parit mortem ſub ſole iacentibus ægris,
Mors parili vitam conditione parit.

Suat

Sunt rerum Fatíque vices! *alternáque* currunt
iurgia Naturæ. DEFICIT AC REFICIT.
Luna tot incertis certiſſima vultibus, & quæ
Non minùs eſt *conſtans in leuitate ſuâ*,
Frena regit Mundi, formáſque putredine mutat.
Hæc Metamorphoſes mille vel vna facit.

Phœbi Cynthia, Cynthiæque Phœbus.
Cùm terras humileis tuentur, ambo
Ad ſpectacula noſtra vana rident:
Alternis, vt, in Orbe, res in orbem,
Aſtris circumagantur inquietis.
MORS ET VITA IOCANTVR; áque Luna
Fit *lunaticus* Orbis, & rotatur
In vertigine mobilis Planetæ.

Expertum eſt, durare nihil, ſubſidere cuncta:
Idque vident toto Sol Phaethonque die.
NASCI & DENASCI, tam ſunt ſibi nexa viciſſim,
Lubrica quàm teſtæ cochlea iuncta ſuæ.
Scilicet hunc Orbem Sidus Lunare gubernat,
Et nocet exemplo debilitátque ſuo.
Iam rubet aut pallet, mox eſt caua vallis & horror;
Quas non euertat *Femina* talis opes?

SCAZON IV.

Noctes Diéſque prouehuntur alternis,
Et auehuntur. Eſt noua & vetus Luna;
Surgit cadítque, creſcit atque decreſcit.
Gyrata more vertagi; domi raró
Præſens, *apud ſe rariùs*, furit toto
Mutanda menſe; ſemper ipſa, nunquam ipſa;
Laſciuit hauſto pota Fratris argento.
VAH! Lunæ imago, verus eſt Typus Mundi.

V.

Hoc est pessimum inter omnia, quæ sub sole fiunt, quia eadem cunctis eueniunt.
Eccles. 9.

Nil vsque stat durabile,
Aut vndequaque tutum.
Calcat myricas quadrupes,
Cedros trucidat Eurus.
Vrbes pauent Vesuuium,
Pontes timent *Araxen:*
Valles inundant lacrymæ,
Montésque fulminantur.

5.

Nichts kan ich sehen / das ewig werth/
Nichts sichers kan ich finden.
Zerschlagen wird das Gstreiß vom Pferdt/
Gantz Wälder von den Winden.
Thonaw vnd Rhein/ reißt Brucken ein /
Das Thal versinckt im Nebel:
ReichsStätt vnd Märck/ auch hohe Berg /
Forcht Donnerklapff vnd Schwebel.

Actum est. securi nihil hoc reperitur in Orbe;
Nec duraturas fert status iste moras.
Et salices, celsásque manent sua funera cedros;
Æolus has, illas sima capella metit.
Antiquum est istud; *ponti indignatur Araxes;*
Et sua Parthenopen non minor Ætna coquit.
Fulmine *mons* Rhodope; nimbis Rhodopeïa *Vallis*,
Altior iste *flagrat*, pressior ista *natat*.

Hoc est, quod Sapiens monebat olim:
Nil secvrivs esse, qvam timere.
Sic cedrus pauet Æoli lacertos;
Flos campi, teneram manum Puelli;

Propugnacula, SPINOLAM frementem;
Pontes, Strymonis alueum ruentem:
Vallis ſub niuibus ſepulta plorat;
Rupes fulmine tacta clamat, *Ohe*!

Deſine nutantis Mundi fulcire ruinam:
Labitur, & nullo nixus *Atlante* perit.
Atque adeò videas non ſolam Tybure ficum,
Sed Libani & Cedros, flante Aquilone, mori.
Eridanus ripas, pontes populatur Araxes:
Hinc eſt, quòd toto flumine ligna natent.
Quemque ferit ſua mors. hunc nimbi, hunc fulmina tundunt.
Sæpe Appennino *Péſque Capútque* dolent.

SCAZON V.

Quacunque vultum vorto, verſa & inuerſa,
Vertenda & inuertenda cerno: nil tutum.
Roſam ſalaces virginem metunt hirci;
Boreas niualis regias Cedros truncat.
Nil non Araxes audet in ſuos pontes.
Tandem eſt & illa bella capta Rupella.
Valles, cloacæ montium, iacent. *Montes*.
Vah! hi POTENTES, hi *potenter* vruntur.

VI.

Si ceciderit lignum ad Auſtrum, aut ad Aquilonem; in quocunque loco ceciderit, ibi erit. Eccleſ. 11.

Siluas ſenectus deterit,
Et laſſa curuat ætas.
Vtcunque multos viderit
Idæa *Quercus* annos;

Nec vulneretur cædua
Bipennibus gigantum;
Procumbet æuo ſaucia.
Hoc vulnus, eſt ſupremum.

6.

Wie mancher ſchöner Cederbaum/
Befreundt mit den Cypreſſen/
Iſt mit der Wurtzel/ da er kaum
Berührt/ ins Grab geſeſſen.
Die Eyche gſetzt werd nit verletzt/
Von keiner Axt vmbghawen:
Das Alter macht/ das zboden kracht/
Nicht tauglich mehr zum bawen.

Sunt Nemora æternùm falsò ſpirantia numen,
Quà ſacra frondoſum porrigit Ida caput.
Hîc habitant Quercus, quæ vertice ſidera pulſant,
Tartara demersâ ſtirpe profunda petunt.
Duratura putes immania Robora tanto,
Quanto durabit tempore vita Iouis,
Fallere. vel ſenio tandem, vel mole, peribunt.
Et truncis, *ætas* ipſa, bipennis erit.

Audi Capripedum genus petulcum,
Prorſus nulla virebit vſque Silua;
Fruſtra putre nemus, necique dandum,
Cuſtodes Satyri rigatis vnda.
Immortale nihil. ſecuris, eſto,
Quercum non reſecet, nec ignis vrat,
Nec fulmen feriat: quis à ſenecta
Defendit? cadet Arbor abſque ferro.

Lucus gentilis, iam ſeptima ſecula paſſus,
Et Dodonæâ relligione ſacer:
Non eſt immunis, vel ab omni vulnere tutus.
SILVESTRES PARCAE DANTVR ET ARBORIBVS.
Hiſpida *fila* trahunt, connectunt *ſtamina* glandes.
Cum folijs ILEX eſt *Colus* ipſa ſibi.

Hang

Hanc ſenium franget, Lacheſis licet horrida parcat;
Lugebunt omnes funus Hamadryades.

SCAZON VI.

Alpina Silua, Mater arborum *longa*
Et STIRPIS antiquiſſimæ, ſed & ſummi
Honoris ac *faſtigij*; parit Quercus
Proceritate nobileis gigantæâ.
Tu vix moriri poſſe crederes ſenſim
Tamen hæc, & iſta carie, & illa, tabeſcit.
(Morbum hunc periti nominanr *phthyſin* Fauni)
VAH! omne ROBVR, omne robur amittit.

VII.

Omnes morimur & velut aqua dilabimur. 2. Reg. c. 14.

NON LONGA RES EST VIVERE:
FINITVR INCHOANDO.
Plures in ipſo limine
Exordij perorant.
Vt *Actor* olim dixerat
Vrgente fine, DIXI:
Sic funerande, clepſydrâ
Dic effluente, VIXI.

7.

Das Leben ſchnell / als wie der Jin
Was gibſt was haſt / thut flieſſen.
Es fangt kaum an / ſo laufft es dahin /
Die Kinder thuts verdrieſſen.
Zu Rom der klagt / hat endtlich gſagt /
Richter / dStund will zerrinnen.
Der Sterbend ſag / bhüt dich Gott / Tag /
In dNacht muß ich von hinnen.

Cui breuis & fluxæ vitæ conceditur vſus,
Iam *mortem orditur*, primâque Fata ſubit.
O caue, ne carpas ſpem vanam Neſtoris, & qui
Eſſe cupis CORNIX, emoriare *Culex*.
Nam quid ages, ſi te Mors ad ſua iura citârit?
Actor eris? ſanè. dic, licet; *Hora fluit*.
At ſimul in guttum ſeſe exonerauit *arena*;
Te ſimul infoſſum funus arena teget.

CVRRIT NESCIA VITA DETINERI.
Vix Eleus equus citatiore
Metam tangit Olympicam quadrigâ.
QVOD VIS VIVERE, VIVE NVNC, SERENVM
CRAS NOLI TIBI MANE POLLICERI.
Coram Iudice te loqui memento,
Qui, ſi fluxerit vna, nec ſecundam
Concedet, neque prorogabit horam.

Poſſe mori cœpit, cœpit qui viuere. fructus,
Vita breuis, placidæ labitur inſtar aquæ.
Primo vagitu, quem lactens edidit infans,
Sæpius offenſa eſt è tribus vna Dea.
Sic mortalis habe: tetricas has eſſe Sorores;
Nec dare, quos poſcis Rhetoris ore, dies.
Clepſydra deſtillat. donec fluit illa, loquéris,
Fluxerit; actutum deſine velle loqui.

SCAZON VII.

Humana, non eſt LIVII DECAS, vita,
Dimenſa campo tot patente librorum.
Sed tantùm *Epitome* FLORIDI breuis FLORI,
Paruus libellus; vnica (legunt *Parcæ*)
Perlectus horâ ſæpe. Pulcer, at paruus.
DIXI, atque VIXI clamet omnis ORATOR,
Menſura vitæ iuſta, ſunt duæ voces.
VAH! vana vita, fluxa Clepſydræ ſtilla!

VIII.

VIII.

Vidi in omnibus Vanitatem.

Ecclef. 2.

Omnis Voluptas *palpitat*,
Quanquam doloſa *palpat*;
Domi ſuæ, non inſcia,
Quàm curta ſit ſupellex.
MOMENTA SVNT LIBIDINVM,
MOMENTA GRATIARVM.
Pennata plaudunt Gaudia:
Quæ tangis, *auolabunt*.

8.

Kein Wolluſt iſt der tecken Art/
Daß er die Farb darff halten:
Mit dem / was er zuſammen ſpart /
Kan ſich kaum ſelbſt erhalten:
Kein Augenblick werth ſein Anblick /
Der Schelm thut heimblich ſchleichen:
Die Frewden erſt/ wanns recht begerſt/
Mit vollem Flug außweichen.

Viue Voluptati; ſi te tamen, inter amores
Sollicitum, pœnas nocte timere iuuat.
Crede mihi, tantos nunquam ſatiabit hiatus;
Ipſa domi, vix quod ſquallida *rodat*, habet.
Dulce Malum, crudele Bonum, miſerabile philtrum,
VNVM MOMENTVM TOTA LIBIDO FVRIT.
Tam citò læta Venus fugit, & ſe in nubila condit,
Quàm citò, cùm fraudem ſentit, alauda fugit.

O fallax nimis & breuis Voluptas!
Quæ ſemper timet, & facit timere,
Non eſt filia *diuitis Macelli*,
Aut *Piſtoris*: eget. ſtolata byſſo,
Peiorem patitur famem Sagunto.
AMENS OMNIS AMANS; LIBIDO SANI

EST INSANIA, TERMINANDA PVNCTO.
O! verè volucris leuis Voluptas

Angitur & pallet *curis perfossa* Voluptas,
Risus & in ficto flebilis ore salit.
Tu ne diuitias iactanti crede *salaces*:
Vix dotem vnius pauperis assis habet.
POSTHVME, & hanc duces? ah! nescis, quid sit amare.
Momentum est, QVIDQVID CREDITVR ESSE VENVS.
Auolat, vt venit, *veluti panthera, sagitta*:
Hoc etiam pueri *Grammaticique* sciunt.

SCAZON VIII.

Quid est *Voluptas*, quàm timore, mœrore,
Dolore plena, tecta serico Lena?
Mentitur IRA Cræsam, egena nummatam.
Mullum petenti, gobij dabit squamnam.
QVID EST LIBIDO BLANDA, QVAM VAPORATVM
TERTVLLIANI SORDIDVMQVE MOMENTVM?
ANGVILLA Venus est; *lubricámque* prensurus,
VAH! fortè turpem prendit *Vberis* CANCRVM.

IX.

Vbi multa sunt somnia, ibi plurima sunt Vanitates. Ecclesʃ. 5.

O! blandientum somnia
Non blanda somniorum!
Quacunque tandem VANITAS
Emisit illa *Porta*;
Eburnea, seu *Cornea*,
Neutráue, tertiáue:
SVNT VANA, VANA SOMNIA,
SVNT VANA, VANA, VANA.

9.

Ein Traum / sag ich / ist Eytelkeit /
Ist alls ein Traum / was Eytel;

Vors

Vons Cræſi Gut / vons Salomons Freud /
Traumt manchem läeren Beutel.
Sags noch einmal / sags abermal /
Nichts seyn der Menschen Jahren:
Dann sauber nichts / pur lauter nichts /
Nur Lari Fari Waaren.

Stulte, quid ad Somni trutinas tua gaudia lancem!
Illa nimis fallax, nóxque doloſa nimis.
Inter opes citharáſque, & quæ ſibi dulcia Dido
Finxit, & ad fontis lactea labra ſedes.
Et bibis, & turges, tanquam omni ex parte beatus:
Et canis, & Cyprias remige ſcindis aquas.
Sint hæc blanda licet, tamen illa Parœmia vera eſt;
Ex nihilo nil fit. Stulte, nec euigilas?

Eſt, qui compoſitus ſopore blando,
Credit Mænala ſe ſubire curru.
Perluſtrat nemus, hinnulóſque figit
Et molleis capreas. Fatigat vrſos,
Ceruos porrigit, atque collocato
Dentes vellit apro. Vigil, iacere
In lecto ſtupet. Ergo ſomniaui?
Inquit languidus. *Ergo ſomniaui*.

O! vt permulſit mea membra papauere Somnus!
Quàm mihi dulcis, ais, viſus hic eſſe Deus!
Neſcio quas Vmbras, ſed enim mihi Morpheus Vmbras
Obiecit, lepidis cinctus imaginibus!
Neſcio *qua porta* venientia numina vidi;
Sed vidi; & ſemper viſa videre iuuat.
SOMNIA SVNT, *Quæcunq; vides*, SVNT SOMNIA, VANE;
SOMNIA VANA VIDES, OMNIA VANA VIDES.

SCAZON IX.

Quid eſt ſuperbi vana Vanitas MVNDI,
Quàm turbulentus ſomniantium rhonchus?
Quàm vile noctis Phanthaſíque phantaſma?
Grallis per auras ambulant ſuper ſtellas;

Cerá-

Ceráque fictis Dædali volant pennis:
Rhenum frementem lacte ſpumeo potant.
Stupent Coronas purpurámque deferri.
VAH! vile Noctis Phantasíque phantaſma!

X.

Vana ſunt opera & riſu digna: in tempore viſitationis peribunt. Ierem. 15.

Septena quæ MIRACVLA
Iactabat antè MVNDVS:
Septena ſunt ludibria,
Et nobiles Chimæræ.
Monſtret NEMVS *Semiramis*,
Muróſque ſulphuratos:
Rhodóſque SOLIS æneum
Extollat alta ſignum,
IO.
Wo ſeynd die ſiben Wunderwerck?
Was ſichſt an jhnen wunders?
Zerſchmettert ſeynds; O Welt diß merck!
Auffs wenigſt nichts mehr bſunders.
Wo iſt der Thron in Babylon?
Der Gartn in der mitten?
Dein Sonn Rhodis / der groß Riß /
Hat Finſternuß gelitten.

MVNDE VALE. reuocor. priùs hæc MIRACVLA cerne,
Dicit, & *immenſis* paſcere diuitijs.
Nempe vbi ſunt? quis me volucri ſuper aëra curru
Raptum famoſâ ſiſtat in Vtopia?
Vel quis ad Euphraten præpes Babylonia ventus
Mœnia viſurum, ſulphure cocta, ferat!
Qua tamen aſpiciam Rhodon, immanémq; Coloſſum,
Prima Dies fatui forſan *Aprilis* erit.

Mi-

Mimesis.

Ad Miracula (quod *Ioci* secundent)
Sic proceditur. Et quidem videtur
Primò, quòd fuerint: *deinde*, quòd sint,
Nam Semiramis excitauit Hortos
Pendentes: Rhodos arduum Colossum.
Dicendum tamen: hæc fuisse quondam;
Nunc, non ampliùs esse. *Nam* nec vmbra,
Vmbræ nec leuis vmbra restat. *Ergo.*
Aude aliquid. mirare tui Miracula Mundi.
Quæ, vel Vbi? Quando? Qualia? Quanta? Quota?
Septem, dicis, erant. Ah! quæ ludibria narras?
Quis non cordatus rideat illud, *erant?*
SVNT, SVNT, QVAE DVRANT. Sed *Erant* Babylone superbæ
Portæ; sed tantùm Pensilis Hortus *Erat.*
Per cuius poplites potuit rostrata Colossi
Nauis agi; non EST nunc quoque tantus, *Erat!*

SCAZON X.

Vbi sunt stupendæ tot *Stuporibus* moles
Spectaculorum, quæ videnda miremur?
Indocte Munde, stulte, barde, Bœote,
Numerare nescis *Quinque*, quî queas *Septem.*
Babylonis hortos pensiles adhuc nobis
Iactare! Olympo se Colossus æquâsse!
Sub vtramque ripam gurgitémque metante
Transisse naueis! VAH! iacet, iacet *nanus.*

XI.

Impius facit opus instabile.
Prouerb. 10.

Fastigiata PYRAMIS
Memphiticis in oris;

Quæ

Quæ decidenteis eminus
Suas recepit vmbras:
Tam plana facta casibus,
Quàm campus est cylindro:
Capaque nunc Ægyptia
Vmbras iacit minores.

II.

Die Pyramis / ein schön gedicht /
Egypti Zier vnd Namen /
Brait vndenher / hoch vber sich /
Gespitzt zusam wie Flammen:
Ist jetzt schabab / gebrochen ab:
Ein Handt voll Stain wirst finden.
Ein schlechtes ding vmb Pfifferling:
Auch die thuns vberwinden.

Pyramis & Memphis, tam sunt mihi fabula, quàm sint
Pyramus & Thisbe, Naso iocose, tui.
Tantus Hyperbolicæ consurgit in æthera turris,
Altáque vicino Mons ferit astra iugo.
Non ita me pridem stimulauit dira cupido
Tangendi septem brachia, NILE, tua.
Vidimus Ægyptum. Sed non mihi visa ducentos
Alta pedes Memphi Pyramis vlla fuit.

Famâ, quà patet Orbis, vniuersum
Implet Pyramis. Horreum, an sepulcrum?
Nam Reges Cereremque, cúmque spicis
Fertur funera condidisse. Vertex
Nubes despicit: & basin deorsum
Iactum missile transilire nescit.
Mentiris, bone vir: *sagitta* sanctæ
Metas transilit ista VERITATIS.

Commentarius.

Barbara Pyramidum sileat miracula Memphis.
Verius haud quidquam Bilbili salsa canis.

Bar-

Barbara: nam quamuis altissima, barbara moles,
Barbara congeries, barbara terra fuit.
Pyramidum. quarum? quis nunc videt eminus vllam?
Non superest lapidum plena vel vna manus,
Vel cophinus. *Sileat miracula:* vitrea, fluxa,
Vana, caduca, nihil. denique *Memphis.* Vbi est?

SCAZON XI.

Vbi Canopi *sunt furentis* insanæ
Substructiones? PYRAMIS, sepulcrale
Onus tyranni, fertur astra sublimi.
Pulsasse cono, cærulas supra nubes;
Lunæque cursu menstruo fatigatæ
Sedem quietis præbuisse. credemus!
Quid, NILE, dicis? vana *tinniunt* sistra.
VAH! præter *vmbram* nil videtur obscuram!

XII.

Sed & magnæ Dianæ Templum in nihilum reputabitur. **Actorum 19.**

TEMPLVM DIANAE fulgidum
Amazonum pharetris;
Destruxit vnus *Furcifer*,
Quod struxerant IONES.
Incendit, atque *incendio*
Flagrauit ipse Famæ;
HEROST- scelus! resorbeo,
Et *nolo nominare.*

12.

Der Asiatisch Tempel voll
Dianæ Schätz vnd Waffen:
Ich schäm mich / wann ichs sagen soll /
Ist nit allein vngschaffen:
Sonder im Fewr / gantz vngehewr
Im wilden Rauch auffgangen.
Das Teufels Kindt / ders angezündt /
Wolt mit der Brunst erst brangen.

De celebri Fano, nec prima, nec vltima reſtat
Tegula, qua poſſet *nuda Diana* tegi.
Quæ ſtetit immodico ſublimis & ardua ſumptu,
Machina procubuit decinerata ſolo.
Qui tantæ flammas admouit *Lucifer* Ædi;
Buſtum, materiam credidit eſſe ioci.
Semper ego obſcurus tantùm? nunquámne? ſed ex hoc
Dixit, iô, Nomen clarius igne feram.

Quid formoſius vlla vidit Ora
Delubro? quod Ionico paratu
Et ſumptu ſtetit: VNIVS SVPERBA
VENATRICIS ET INVIDENDA SEDES.
Inuidit, quia vidit Vnus *(Heros.)*
Cùm ſuccenderet, æſtuante Fano,
Clamauit *Nebulo:* DIANA MAGNA,
O! DIANA EPHESINA MAGNA, SALVE!

Nec Triuiæ Templo molles laudentur Iones.
Hoc quoque non vanè Bilbili ſalſa canis.
Vt ſteterit maius, quàm maximus ambitus Vrbis,
Et prope nil fuerint omnia præter *ebur.*
Quis tamen id laudet, quod non comparet, ab igne
Conſumptum? carbo, fumus, arena, cinis.
Roſtratus incendit vel *Heroſtratus*; adque fauillam
Sedit ouans, velut ad Pergama capta Sinon.

SCAZON XII.

Vbi in paluſtri conditum ſolo *Fanum*
Vanum Dianæ? luſtra quod quater dena
Inſumpſit, Ædiléſque defatigauit!
Non illud hoſtis barbarus, vel hybernus
Subuertit imber, vel ſacrum Iouis ſulphur.
Sed *(erubeſco)* ſed. *quis ille?* ſed fruſtum
Lauernionis *nempe?* miſit in fumum.
VAH! ludibundus triſte plauſit ad buſtum.

XIII.

Tu autem proiectus es de sepulcro tuo.
Isaiæ 19.

Trophæa fixa Gadibus,
Et Herculis Columnas,
Non passus *Vltra* Nereus,
Iacto Tridente vertit.
Quæ celsa mole pendulâ
Mausolus incolebat;
Duxere labem marmora:
Sepulta sunt sepulcra.

13.

Die Hercules am Vfer gsetzt/
Glaubst nit was grosse Saulen/
Hat nach vnd nach das mehr abgfretzt;
Waist/ wo die stuck verfaulen?
Das gangen gern biß an die Stern/
Dein köstlichs Grub/ Mausole,
Ist gfallen ein mit Marmelstein.
Ich möcht dich da nit holen.

Amphitryoniades quæ toto ex Orbe tropæa,
In Gaditano fixerat alta Mari:
Dum costas balæna fricat, caudámque retorquet,
Subuertit reflui vortice torta Sali.
Id quod in astra ferunt *Cares* regale sepulcrum,
Altera congestâ mors sepeliuit humo.
Tunc primùm inclusæ saxis immanibus Vmbræ,
Facta est *Terra Leuis*, quæ fuit antè *grauis*.

Quin ipsius & Herculis Columnæ
Fecerunt vitium, ruente fluctu.
Alcidæque fuit *Nouerca* Iuno,
Non primi Iouis illa, sed secundi.

Vmbra

Vmbrarum, morientiúmque fastus,
Mausolea soluta conciderunt.
QVID NVNC MAIVS HABET CADAVER ILLVD,
QVAM VILI FIGVLVS LVTO SEPVLTVS?

Herculis erectas, famæ monumenta, Columnas
Disiecit toto littore sparsa Notus.
Quanquam alij incursu vituli prostrata marini,
Longo alij credant computruisse situ.
At non iam medijs habitat MAVSOLVS in astris,
Vmbra nimis Tumuli sorte superba sui.
OMNIA FRACTA IACENT. SAXIS SVNT OBRVTA SAXA.
QVAERE ALIVM TVMVLVM, QVI TEGAT HVNC TVMVLVM.

SCAZON XIII.

Maris OBELISCOS, quos tremendus Alcides
Fixit; refixit, diruítque Neptunus.
Disiecta molles frusta nesciunt Gades:
Nimirum in imo marmoris iacent fundo.
Exaggeratum CONDITORIVM, sub quo
Iacebat Artemisiæ *putris* Coniux:
Terrâ mouente, mugiente subsedit.
VAH! Funus hoc immane quàm grauabatur!

XIV.

Contrita sunt pariter ferrum, testa, argentum, & aurum. Dan. 2.

COLOSSVS ille *Mysticis*
Conflatus ex metallis;
Noctúque visus obijci
Chaldaico Monarchæ;
Quot partibus decreuerit,
Testatur *ima testa*.

De mole grandis Hybridæ
Vix parua gleba restat.

14.

Der grosse Mann gehebt empor/
Auß vil Metall gegossen:
Den gsehn Nabuchodonosor
Im schlaf zuletzt vmbgstossen:
Was er nun gelt/ bsechs in der Welt/
Wanns einer je will wissen:
Wie Glas ist er durchauß nunmehr
Zermalen/ vnd zerrissen.

Ille Vir, ille Gigas, variorum caussa laborum,
Corpore qui vasto Regna quaterna tulit;
Ille tibi visus, Pronepos ditissime Nini,
Ebria cùm vinxit numine membra Sopor.
Heu! quantùm attritus, quantum mutatus ab illo,
Quem vix æquabat fraxinus alta, VIRO.
Ad testam ventum est. Melioris massa metalli
Decidit, *inque luto secula pauca iacent.*

Ostentum Babylonij Tyranni,
Per Chaldaica prata *mugientis*;
Cùm Regnis prope vanuit quaternis.
Toto corpore comminutus Heros
Latè plausit humum sonante lapsu.
MVTIS POPLITIBVS LVTVM SEQVETVR.
HAEC AENIGMATA SVNT POTENTIORVM;
HAEC LVDIBRIA SVNT ET AVLICORVM.

Arduus atque ingens confusâ mole *Colossus*,
Regnorum Mundi, quæ peritura, typus;
Olim Euphratæo visus per somnia Regi,
Semiuiróque bouι semibouíque viro;
Quid moror effari? cecidit. fragmenta supersunt.
A casu scopuli contremuere maris.
Vix pes dimidius titubat de corpore tanto.
Si videas, dices: *quid fuit iste Cinis?*

SCAZON XV.

Obiectus HERMES *magnitudinis primæ*,
Quem Rex superbus somnians ad Euphratem
Suspexit; ictus, lapsus, atque prostratus,
Totum ruinâ, quà patet, tegit Mundum.
Vnus LAPILLVS tot metalla *confudit*.
Pars Tibiarum restat, (illa quantilla!)
Mixtúmque testæ seminarium ferri.
VAH! QVIS MONARCHA STABIT HOC PAVIMENTO!

SCENA INTERCALARIS.

Poëta. Scazon.

ADuorte Scazon. Iam sequetur immensi series laboris, tota Roma sub visum obeunda proponetur. aduoca vires: contende neruum, grande destinaturus (& en trabale) spiculum. SCAZON. *Lacessitus vt ego reuertar? vt datâ manu cessem? pedibus salutem quæro: quod Poëtarum licet in duellis. Fide: dextra non fallet. Tam certa nobis, quàm volantibus Parthis, instante victo.* POE. *Dij Deæq; Scazontem seruate nostrum. Sic places* SCA. *Iuro. Cortina dum me læta vestiet Phœbi, sagatus ista seruus arma librabo.* POE. *Vides feroces, virginésque peltatas vnà sarißis dimicare vibratis. Non illa tecum præliatur ancilla, quæ lacte cygnos abluit, toros sternit, Paphon Gnydónque verrit; éque dumetis trahit palumbes. nec tenere dignetur succincta peluim: cùm sub arietis signo procíue tauri, flammeâ calens febri, phlebotoma sacrum sanguinem Venus mittit. Casta pudica mentis & memor stirpis, seruire turpe publicúmque detrectat; certátque pugnas prouocata pugnare.* SCAZON. *Haut pertimesco, stat suo loco Scazon.* POETA. *Virile robur, inque feminis numen contusus esse senties.* SCAZON. *Ego castum immanè surgens tollo, qualis Entellus, torquere magni doctus Herculis clauam.* POETA. *Elegia claues in*

caput retorquebit; periculosa pluribus viris arma. SCAZON. *Ohe! quis augur! vt prius mihi tellus dehiscat ima. méne sexus imbellis Colu fugabit? rostra me columbarum infesta mactent! glandibus saginatus & farre tosto, panè maior Alcide possum videri.* POETA. *Parce turgidas, Scazon, inflare buccas. Sæpe sæpius vicit contemptus hostis; & superbia conum deiecit, obtriuitque stabiles cristas humi voluta cassidis. nihil prosunt linguæ minacis verba. Re triumphatur. Vis frangit iras. Mars coronat Aiaces. Scis, quæ Camilla Virgili?* SCA. *Scio.* POE. *At dextrè iecit securim maximo Phrygum damno. Ad arma* Scazon. *vniuersa procedit, seséque ponit Roma Martio Campo.*

XV.

Tu es Caput aureum. & post te consurget Regnum aliud minus te. & regnum tertium aliud æreum, quod imperabit vniuersæ terræ. & Regnum quartum erit velut ferrum, &c. Dan. 2.

Flauum CAPVT demessuit
Acinacis Syrorum.
PECTVS tremens Argenteum
Hausit sarissa Pellæ.
ABDOMEN ingens Græciæ,
Et æris VMBILICVM,
Exenterauit funditus
Scrutata ROMA *ferro.*

15.

Das gelbe Haupt auß Gold gemacht
Hat Persia abgschlagen.
Die silbern Brust / vnd Persisch Macht /
Hat Græcia abtragen.

Den vollen Bauch / nach Griecher brauch /
Auß Ertz gegrünte Lenden /
Hat Rom zerstört / und nit auffghört
Mit Eysenbrandt zuschenden.

Anatomia.

Chaldæos strauere Syri Persæque, superbum
Scilicet ex *auro* nobiliore Caput.
Argolici Persas fudere, humerisque micantes
Scilicet *argento* de meliore Syros.
Græcorum ventrem *inspexit* Romanus *Aruspex*,
Armatique scidit militis *exta* manu.
In Spolium *ferro* cessit, quod in *ære* reliquit
Græculus. Ausoniae Debitor ille fuit.

Auratum caput euocatus vno
Medorum Satrapes reuulsit ictu.
Argento graue pectus, hausit ense
Græci filius improbus *Philippi*.
Effultum femur ære, bellicosi
Fregit ferrea *Romuli* securis.
Ad tantum, reor, inde totus Aeras
Campani sonitum pauebat Orbis.

Conturbatio.

Flauicomum Medus caput à ceruice reuulsit,
Et spolium captâ de Babylone tulit.
Inque vicem Medi Macedûm cessere tyranno,
Qui Susa excidio Persepolimque dedit.
Ærisoni Ventris grauidique minacibus armis,
Sunt in Romano vendita frusta Foro.
Æs emptum ferro fuit, impostumque tributum
Italiæ Dominæ Græcia serua dedit.

Scazon XV.

Deiecit alti Persa verticis fastum
Auri colore fulgurantis obrizi.

Viue

Viuo DARII: palpitantis argento,
Confodit extraxítque Cor ALEXANDER.
Quo seminante bella, GRAECIAE Venter
Concepit iras, ære Martio prægnans.
Enixa demum fudit obstetricanti
VAH! serua ROMAE facta ferreæ, seruos.

XVI.

Venient in triremibus de Italia, superabunt Assyrios, vastabúntq; Hebræos; & ad extremum etiam ipsi peribunt.

Numer. 24.

Quid ipsa? quantum *roboris*
Seruauit aut *decoris*?
SI SE VIDERET IN TYBRI,
PVDERET ESSE VISAM.
Os buxeum, frons cerea,
Genas reliquit OSTRVM.
Fluxere turres vertice,
Muríque *Fratre* tincti.

16.

Vnd aber Rom/ wie lang ist sie
So starck vnd schön verbliben?
Gleich wie ein Rebstock in der Blüe
Vom Winter außgeriben.
Nas/ Mund/ vnd Haar/ schwartz Augen klar/
Seynd biß in Todt verbrochen.
Die gantze Statt/ kein Maur mehr hat/
Wo Remus war erstochen.

Hypotyposis.

Et tu *Pastoris* pulcerrima Filia, quanto
Seruasti florem tempore, ROMA, tuum?
Non adeò longo. tenuem deflexit in vmbram
Numinis ille decor, Nominis ille vapor.

Frons ſolitò minor eſt, & naſus acutior æquô,
Colláque ſunt buxus, bella labella cinis.
Hæccine Diuorum genitrix æquata Cybelli?
Sanguine fraterno tam bene lota ſoror?

Nunc quo ROMA loco? fuit venuſta,
Fortis, Martia, glorioſa, felix.
Tu primam faciem, caue, requiras.
Cenſuram refugit: pudet videri.
Aſpectis potes expauere rugis,
Et muſſare ſilens; AN ISTA ROMA EST!
Fortaſſis via deuium fefellit.
Hîc nullum video Remi ſepulcrum,

Quem tamen in finem properata Potentia creuit?
An ſemper ſolidis oſſibus alta ſtetit?
SVMMIS STARE DIV, NVNQVAM NON FATA NEGARVNT.
Hoc quoque proſtrato corpore Roma probat.
Inſpiciat ſpeculum. proprio perterrita vultu,
Horrebit maculas viſa ſenecta ſuas.
Turrigeri crines *raſtro*, non pectine, vulſi,
Fatalem in foſſam procubuere Remi.

SCAZON XVI.

Et ROMA manceps ſeruitutis Argiuæ,
Totius Orbis meſſe diues inuectâ,
Quot, ede, ariſtas vidit, aut tulit ſpicas?
Et ipſa tandem rapta ceſſit in prædam.
Formoſa latro Gentium, ſuos Ciues
Senſit Latrones. Vænijt ſubhaſtata,
Contuſa, deformata, turpis, elumbis,
VAH! abſque muro nuda, ſemipagana.

XVII.

Et ad extremum etiam ipſi peribunt.
Num. 4.

Inſignis INFANS vagijt
Sub Romulo Parente:
Cœpit *loqui* ſub Hernico,
Creuitque ſub Camillo.
Sub Scipione *nubilis*
Puella viſa Pœno:
ET NEMPE MVLTVM DEFVIT,
QVIN NVPTA DVCERETVR.

17.

Ein edle Tochter / glaub ich wol /
Hab Romulus geboren /
Die groß erwachßt / der Thürn ſo voll
Auß allen Stätt erkoren.
Zu letzt Mannbar / im beſten Jahr /
Werth / daß ein Heldt bekommen /
Vnd / wie man meldt / hats nit vil gfält /
Der Hannibal hets gnommen.

Quis neget in paucis ſobolem genuiſſe venuſtam
Te licet in paruâ, Romule Magne, casâ?
Roma decora genas, quondam florente Camillo
Floruit, in patrio creſcere viſa ſinu.
Iámque viri patiens poterat ducenda videri,
Cùm ſtipare latus SCIPIO iuſſus erat.
Quàm prope tunc fuerat *vitiata* libidine MAVRI!
Sed FABII *celeres* eripuere *moræ*.

Vrbs formoſior omnibus coæuis!
O! quales habuit Puella ocellos.
O! quàm bella nigros Puella crineis.
O! quàm ſidereos Puella vultus.

 Satyróque elapsa puella est.

Vidit Scipio: vidit & Camillus.
Et tu *bestia curiosa*, POENE,
Visam lumine non satis pudico,
Istam diceris ambijsse Sponsam.

Si licet, & fas est ab origine ducere gentem,
Nobilius nomen nulla Puella tulit.
ROMVLVS huic genitor: Nutrix anus ACCA, CAMILLVS
Defensor, Tutor publicus ANCVS erat.
Cùm duo Scipiadæ fremerent, iam digna marito
Creuerat, à multis sollicitata procis.
Roma fuge: an nigro vis candida nubere Mauro?
Annibal ante fores, candida Roma fuge.

SCAZON XVII.

ROMAE vetustum Stemma tot probant Ceræ.
Vt PASTOR illi natus Ilia Matre,
Ramis virentes expediuerit cunas.
Fauit Puellæ blanda mater Æneæ.
Raptæ Sabinæ *lac* dedere lactenti;
Volsci subacti seruiere crescenti.
Demum apta *duci*, flammeóque velari,
VAH! pæne ab Afro fugit hoste *compressa*.

XVIII.

Et ad extremum etiam ipsi peribunt.
Numer. 24.

Sed Africanas Nuptias
Spreuit, Ducémque *luscum*:
Nulli *Proco* tractabilis,
Qui non LATINVS esset.
Bellona peltis incubans,
Exerta VIRGO mammas,
INGVRGITAVIT OMNIVM
SE GENTIVM RAPINIS.

18.

Aber sie hat den Pœn veracht/
Großmütig sich erzaiget.
Nach einem andern Heurath tracht/
d'Welt gegen jhr sich naiget.
Vnd wie soll ein Amazon seyn/
Hat offt mit Feinden gstritten.
Beym guten Muth / vnd Menschen Blut/
Niemalen durst gelitten.

Paan.

Tuta date: incestos euasit Hamilcaris ignes,
Nec satus hoc, tantâ Virgine dignus erat.
Barbarus accipiat Romanam, Afrúmne Latina?
Integra corruptum? *cæcum oculata* Iubam?
Infremuit, stantésque comas erexit in altum,
Qualiter in Geticâ Penthesilea niue.
Insonuere tubæ, motóque ad classica Iano,
Sanguineos amnes ebria Roma bibit.

At non filia Romuli petulco
Mauro succubuit; soluta ceston.
MVLTOS ILLA QVIDEM DEDIT COACTA,
DOTALEM TAMEN ANNVLVM NEGAVIT.
Nam quo tempore sæuiebat armis;
Ambustæ veluti Camilla mammæ,
Implacabilis arsit, atque Signis
Inscripsit duo verba: PRAEDA MVNDVS.

Roma offensa metu, Libyci *Riualis* amores
Odit: ego nubam rapta, habeámque Virum,
Qui terret, qui cogit? *amor non audit habenas,*
Non tolerat dominum. Vertere Maure retrò.
Sic ait, infestísque (ita Iuppiter annuit) armis
Lenonem insequitur. Vertere Maure retrò.
Inde leæna ferox, & maior Amazone visa,
Impleuit spolijs Martis vtramque manum.

SCAZON XVIII.

Olli libidinoſus Hannibal viſus
Eſt execrandus; improbóſque complexus
Proci refugit verſipellis ad portam.
Quin imò proritata fraude laſciuâ,
Nigros capillos vngue caſtâ turbauit:
Iræque ſpirans nobiliſque vindictæ,
Qualeis in armis virgines lauat Strymon,
Peruaſit Orbem bellicoſa Prædatrix.

XIX.

Et ad extremum etiam ipſi peribunt.
Num. 24.

Tunc BRVTVS à Cubiculis,
A Clauibus CATONES,
Prolem regebant Iliæ,
FASCEISQVE *colligebant.*
MARCVS rogatus liberè
Reſpondit in Senatu;
Cùm liber in ſententiam
Pedes Togatus iret.

19.

Diß alles zur zeit BRVTI gſchach/
CATONIS ſeines gleichen;
Die thäten Rom in diſer ſach/
Ein ſtarcke Handt darzeichen.
Vil gult der Rath/ vil der Senat/
Vil jeder Stand vnd Orden.
Was Hertz eingſagt/ iſt vnverzagt
Gredt vnd vollzogen worden.

Salue BRVTE, Pater Patriæ fortiſſime: ſalue
Fortunæ Domitor inuidiæque CATO.

Primo

Primo laurigeræ debetur origo *securis*,
Quósque gerit *fasces* Lictor & arma manu.
Tempore quo totam compleuit TVLLIVS Vrbem,
Et clamosa Reis intremuere fora:
Quàm bene tunc Patriam TOGA Consulis *una* tegebat;
VNA, sed *innumeris* anteferenda *Sagis*.

Fama est, *impenetrabilem* Catonem,
Et Bruti celeres in arma motus;
Fessis auxilio fuisse rebus.
Hic Fasces reperit, ligauit: ille
I lictor; pedicásque necte, dixit;
I, obnube caput: feri Securi.
Tunc Patres Patriæ secuta Plebes,
Sensit cum Cicerone, cum Senatu.

Tunc Cato, tùnc Brutus, rerum legúmque periti,
Finibus Imperium continuere suis.
Regibus expulsis, virgas fascésque salignos
Ante noui lictor Consulis ora tulit.
Libertas facilem rexit facunda Senatum.
Iam Cicero *Dixit*: iam *retulere* Patres.
Vt sua cuique stetit sententia, sic *referebant*.
Sic Plebes *sciuit*, sic *equitauit* Eques.

SCAZON XIX.

Politeia.

Olli CATONIS innocentis, & BRVTI
Virtus seuera profuit. regebatur
Vrbs vniuersa consularibus curis.
Pulso SVPERBO, fama stabat in tuto
Ciues in omneis. quod Senator edixit,
Astræa mentis in bilance librabat.
VVLTIS IVBETIS, tunc placebat anquiri.
VOLVMVS IVBEMVS, plebs rogata respondit.

XX.

Et ad extremum etiam ipsi peribunt.
Numer. 24.

A morte patris Romuli,
Et nutrientis Accæ;
PVPILLA ROMA SERVIIT
SVIS COACTA SERVIS.
Quiuis in Vrbe *Vitricus*
Certabat esse Romæ:
Fas & *Nefas* defendere
Stricto paratus ense.

20.

Nach Romuli jhrs Vatters Todt/
Vnd Accæ dieß ernehret/
War sie verlassen/ vnd zum Spott
Selbst von jhr selbst zerstöret.
Da der sein wolt/ was er nit solt/
Müßt Rom darzwischen hangen:
Vnd da Vnbill/ gwalt bschützen will/
Ist Rom den Berg abgangen.

Sed iam paulatim video decliuia. Natæ
Mors tua quàm nocuit, Romule Diue, tuæ!
Vix sacra claudebas supremo lumina somno:
Cùm fuit à Seruis Roma subacta suis.
Fluxit in Ancillæ mores; & turpe lupanar,
Et *Catilinarum stupra* probrúmque tulit.
Quid faceret? sonuere tubæ. IVS STABAT IN ARMIS.
Robore quísque potens, crimine tutus erat.

Postquam funeris à toto paterni,
Sexcentesima se metebat æstas,
Vrbi pabula conditæ datura:
Eheu! ROMA labare cœpit. Eheu!

Et ſeruus Dominam ſuperbus oſtro
Orbam temnere, quæ regebat ORBEM.
Virtus ſub pedibus iacebat ima;
Crimen nobile ſedit in Curuli.
Hactenus optato *Zephyro*. poſt fata Parentis
Cœpit ab aduerſo turbine Roma quati.
Fraudibus *effulti* qui ſurrexere tyranni,
Deceptam blandis implicuere dolis.
Serua fuit, cùm ſe dominari crederet. hoſtes
Suſtinuit proprios *ſtulta* vocare PATRES.
Qui FAS omne manu gladium ſtringente ferebant:
Quorum vaginæ *ſcrinia Iuris* erant.

SCAZON XX.

Proteruia.

Fregit Libido ſæua Patrias legeis;
Simúlque fractas ROMA perdidit vires;
Velùt, Parente mortuo, minor natu
Circum- doloſi fraude-uenta Tutoris.
Exin tumultus, liuor, ira, contemptus,
Fœdi *Cometæ*, fœda bella ſunt orta.
IVS QVOD DABATVR, HOC AB ENSE PENDEBAT.
VAH! CVRIONIS ſica, mors fuit legum.

XXI.

Et ad extremum etiam ipſi peribunt.
Numer. 24.

Sic itur in PHARSALIAM
Bubonibus ſiniſtris.
Emuntur iræ *Ciuium*
Non ſimplici talento.
Iiſdémque ſignis claſſica
Pulſantur & reſultant.
Telis minantur æmula
Pari furore pila.

21.

Man kompt zu letzt gar in die Nacht /
Pharsali will ich sagen.
Dort gschicht ein Burgerliche Schlacht /
Lucanus thuts gnug klagen.
Vatter vnd Sohn / wie Feind da stohn /
Mit auffgehebten Bogen.
In zweyen Heer / gleich Adler mehr
Seynd gegen ander gflogen.

Sacrilegium.

Vsque ad fatales rabies effusa *Philippos*
Traxit: in Æmathijs hoc scelus hæsit agris.
Pila dicata Ioui, læsis rapiuntur ab Aris:
Martia conflatus transit in arma ligo.
Cerno pares Aquilas, & vtraque ex parte sagatos.
Si credam lituis, hinc procul hostis abest.
Ciuis it in ciuem, fratrem cognatus, in ipsum
Quem genuit, Genitor procidit. *O Pietas!*

Mox totis tonuere bella castris.
Discordésque *Togas*, ab ense *scissas*,
Ciuilis cruor imbuit rubore.
(Signabat color iste CANDIDATOS.)
Hem! clangunt aquilæ pares, ad arma;
Aduersúsque secat volatus auras!
Pila in pila cadunt. vtrinque clamat
Hostis: IVPPITER, Ô TVERE ROMAM.

Vos rubræ Rubiconis aquæ, téque *Alea iacta*
Alloquor, & tanti conscia terra mali:
Quanti constiterint *plùs quàm ciuilia* bella.
Dicite: quo pretio *vendidit Hasta* neces?
Terrarum cælíque pudor! quæ prælia! Natum
Collocat Ense pater, filius Ense patrem.
Fraternas acies monstrat Pharsalia Thebis.
Oedipus in Latio cum Polynice fuit.

SCA-

SCAZON XXI.

Crescit Megara ; crevit & furor belli.
Nam quà Philippi Thessali, malo Fato
Signante, vastos porriguntur in campos;
Eiecta *se se* Roma, vidit extremum
Nefas suorum. pe ila Ciuium vidit
Tingenda cæde mutua coruscare :
Ferríque Natos impotenter in Patres.
O Roma, Roma! iam perire cœpisti.

XXII.

Et ad extremum etiam ipsi peribunt.
Num. 24.

Gener Socérque prouocant,
Hinc MAGNVS, inde CAESAR.
Concurritur pro Crimine;
QVI PEIOR EST, TRIVMPHAT.
Dum *Punctum Honoris* vnicum
Secántque diuidúntque;
Stagnant cruenti Thessala
Latè per arua riui.

22.

Man laufft zusam. Cæsar bereit/
Pompeius vnbesunnen.
Glück vnd Vnglück zerthailt den Streit/
Der ärger ist/ hats gwunnen.
O Ehr! O Land! O Geitz! O Neyd!
O wie vil Blut ist gflossen!
Billich solt man/ all beed Tyrann
Die Nasen darauff stossen.

Siccine concurrunt? hinc Magnus, Iulius inde?
Hinc Gener, inde Socer; hinc tigris, inde leo?

Quò *Pueri*, quorſum? ſcelus eſt, quod morte paratis.
Triſte nimis vinci, vincere turpe nimis.
AMBITIO vexilla mouet. DISCORDIA cædes
Stipat, & in tabo nat truculentus HONOR.
VMBRA honor eſt, veréque *nimis proiecta*: ſed, ô quot
Hæc *vmbras* Orco fertilis VMBRA dedit.

Hinc CAESAR capit arma, MAGNVS inde:
Hinc *Caluus* furit, & *Comatus* inde.
Quod pellit *Socer*, hoc *Gener* repellit.
O! VICTORIA FLEBILIS VEL IPSI
VICTORI, NIMIVMQVE FLENDA VICTO.
Fit cædes ab HONORE (tunc creato
Vrbis CONSVLE.) ſanguis implet arua.
Hoc eſt, ROMA, *tibi ſecare venam.*

Iámque adſunt, Cæſar, Pompeianíque triumphi,
Iudice viſuri *iuſtius* enſe *nefas*.
Nec mora; per medium torquetur lancea cœlum.
HASTA igitur FIXA eſt: *Iudicium dabitur*,
Quale? quod horreſcant Thraces, ſecat agmina ferrum,
Vtque armenta ſolo funera trunca iacent.
Campi conſulibus pleni, foſſæque ſenatu,
Abſoluunt *Libram*, Brenne ſuperbe, tuam.

SCAZON XII.

Claſſicum.

Neſcit *priorem* ferre CAESAR: *æqualem*
Magnus recuſat deſpicítque POMPEIVS.
Ad arma, ad arma, ad arma, ad arma clamatur.
Pugnatur. alta, ceu pilæ, volant pila.
Caliginoſo Mars furore laſciuit.
SEMEL NOCENTEM, BIS NOCENS TRIVMPHAVIT.
Latè refuſus ſanguinis ruit torrens.
O Roma, Roma! quo colore mutaris!

XXIII.

Et ad extremum etiam ipſi peribunt.

Numer. 24.

At Roma languet interim
Venalis, ægra, feſſa.
Turbata mente linquitur;
Labant ſoluta genûa.
Luctam ſupremam nunciant
Vicina ſigna mortis.
Singultiunt arteriæ.
Formicat icta vena.

23.

Wie diſes Mordgſchrey angelangt/
Vnd allenthalb erſchallen;
Iſt Rom krafftloß/ vnd ſehr betrangt/
Vor Schmertz in Ohnmacht gfallen.
Legt ſich zu Ruhe/ deckt d'Wolffshaut zu:
Will allerdings verzagen.
Die Farb vergieng/ die Wangen hieng/
Kein ader wolt recht ſchlagen.

Rumor hic afflictas Romae ſimul impulit aures,
(Omnia miſceri; ſacra, profana rapi:)
In lachrymas iuit ſimul & ſuſpiria, totis
Turribus, & mœſto *funditus* ore tremens.
Spargit in incertum abſiſtens veſtigia gyrum;
Ante nigram Lacheſis ventilat ora Colum.
Flebilè lingua gemit, dens formidabilè ſtridet,
Lugubrè vena micat, ſi tamen vlla micat.

Fatales vbi triſtium tubarum
Accepit ſonitus, & eiulatum;
Afflatæ niuis inſtar & pruinæ,
Subſedit medio ſoluta campo.

Tur

Tunc vultum malus occupare liuor?
Tunc ruptis tunicis perire ocelli:
Tunc artus gelido quati tremore:
Tunc *pulſu fatuo* ſalire vena.

Fortè iacebat humi Tarpeio affuſa Tonanti,
Præſaga exitij ſquallida Roma ſui:
Cùm trepidam inuaſit belli Pharſalicus horror,
Qualem, quem ſubiti perculit ira Iouis.
Cur tremo, dixit, & his medijs in vocibus hæſit,
Auditæ ſtragis conglaciata metu.
Sanguis hebet: paleæ ante oculos atomîque vagantur.
Oeſtro funereo percita Vena tremit.

SCAZON XXIII.

Vocate Ciues Æſculapium. *Ciues,*
Ciues adeſte. ROMA VESTRA ferali
Pauore conſternata cladis acceptæ,
Pallétque, ſoluitúrque frigidos artus.
Adeſte Ciues. Vultus ecce collapſus:
Cor ſyſtole diaſtoléque confundunt;
Venæque nullo ſtant tenore ramoſæ.
Ah ægra Roma! quid canit tibi bubo?

XXIV.

Et ad extremum etiam ipſi peribunt.

Numer. 24.

Ad vltimum *ter ſternuit*
Sudore profluente;
Et voce mixtâ fletibus,
AVGVSTE NOSTER, inquit;
Vale, vale dulciſſime.
Tibi reſigno MVNDVM.
Mox bellicoſos exſpuit
Maneis fremens ſub Orcum.

24. Det

24.

Der kalte Todtschwaiß laufft von jhr /
Nießt dreymal in die tieffen.
Nach August steht all jhr Begir /
Demselben thut sie rüeffen.
Macht vor dem Endt jhr Testament:
Auguste, nach meim Leben
Erb mich / vnd bett. Hats kaum außgredt /
Vnd stracks den Geist auffgeben.

Agon.

Ter collapsa toro est, *térque* à CICERONE leuata.
Ter gelidùm sudans sternuit, & tacuit.
Mox iterum erigitur, mediáque in morte profatur:
AVGVSTVM NOBIS SISTITE. Dixit. adest.
ILLA: Deo Iuuenis nimiùm dilecte, migramus;
Esto heres Romæ, maxime Cæsar, ait.
Sic effata truces oculos ad Tartara torsit,
Frigidáque exanimi corpore procubuit.

Fatis cedite. Cessit ipsa ROMA.
Sanctè: sternuit. Et ter: *ominosè*.
AVGVSTVM priùs allocuta, CORAM
SEPTEM TESTIBVS, ET NOTANTE MARCO,
SE TOTO DEDIT ASSE DIVIDVNDAM;
Adiecto quoque iure CODICILLI,
Quo præsaga *Triumuiris* cauebat;
Toruùm immugijt, occidítque noctu.

Frontem inuoluerunt feralia nubila, mortis
Indicium pulsæ personuere fores.
Viuit adhuc tamen ægra, iubétque ad limina duci
AVGVSTVM, & cubito nixa, leuata toro,
Macte, ait, ô Italis magnum decus addite terris,
Imperij post me frena regenda cape.
Dixit, & in cœlum descendit ad infera regna,
Semper *Iulaii* Manibus Vmbra grauis.

SCA-

SCAZON XXIV.

Testamentum.

Sternutat. Eheu! TVLLIVS, *Salus*, dixit.
Sed frustra, apertis iam poris venenatæ
Maculæque liuent, ítque letifer sudor.
Suprema vox hæc: *Diue noster*, AVGVSTE,
Ex asse factus, institutus, & scriptus
Heres, Iouem precare, solue Legata.
Sub ista vixit, spiritúmque demisit.
VAH! tota buxus, tota ROMA nunc mors est.

XXV.

Dabo te in manus hominum insipientium & fabricantium interitum; igni eris cibus. Ezech. 21.

DEFORME IAM CADAVER EST
FORMOSA ROMA QVONDAM.
Quod *extulit* Tiberius
Vespillo purpuratus.
Sub parricida Claudio
Plenum parante BVSTVM,
Pars VRBIS arsit tertia,
Nouæ fauilla Troiæ.

25.

Lauffe alle zu / vnd bsucht die Leich /
Werd nit vil schöns mehr finden.
Tiberius nit von jhr weicht /
Will biß ins Grab jhr zünden.
Ein anderer / ein anders plert
Vmb dises Aaß erwecket:
Ein gantze Meil / den dritten theil
Der Statt in brandt gestecket.

Spe-

Spectaculum.

Conclamata iacet. Viden, vt resupina recumbat,
Inque humeros ceruix pendula fiat onus.
Funus adornatur, tectúmque TIBERIVS effert
In Capreas. HEIC EST MORTVA ROMA SITA.
Quanquam iterum in *sese* iussu translata NERONIS,
Accipit extremi munera mœsta Rogi.
Personat accensâ *Nebulo Trabeatus* in Vrbe;
Hæc facies Troiæ, cùm caperetur, erat.

EXI ROMA TVIS HVMANDA PORTIS,
EXI, FVNVS ES ET CADAVER: EXI.
Sic tota populus fremit Suburra;
Et sub fornice defodit *luparum*
Pastam lacte *lupa.* Neroniana
Mox incendia prosequuntur Vmbram.
Ardent omnia. Ventilare captâ
Iurâsses Danaos in Vrbe tædas.

Dialogismus.

Edite ferales planctus, accurrite Ciues:
Fœtet, & in pheretro mortua Roma iacet.
Caldius infodit tumulo *Mero.* SISTE VIATOR.
Sisto. Quid hîc? VRBS EST. *Quantula?* MVNDVS ERAT.
Quisnam oculos clausit? DVO CAECI. *quis dedit ignem*
Funereum Populo collachrymante? NERO.
Cupressum accendit? TAXVM. *Rogus vnicus arsit?*
VNICVS, ET PRIAMI QVALIS IN VRBE FVIT.

SCAZON XXV.

Rogus.

Ades Diaule nominate Pollinctor:
Effer cadauer Vrbis, effer, incende.
Sed nempe te Tiberius *senex Vulpes*
Præuenit, extulítque FVNVS IMMENSVM.
At sumtuosi defuit Rogi flamma
Et luculenti? scilicet. Nero Matri
Immane bustuarius dedit bustum.
VAH Roma! nunc es illa TROIA, quam iactas.

XXVI.

Hæccine Vrbs perfecti decoris, gaudium vniuersæ terræ. Thren. 2.

Quæ? qualis? ô! quàm viluit
Mutata nunc ab *Illa*,
Quæ viribus Numantiam
Volſcóſque ſubiugauit:
Carthaginis *proboſcides*
Stridentis amputauit:
Rheníque & Iſtri *cornua*
Deiecit inter algam!

26.

Stainaltes Rom / wie wunderſam
Biſt gwichen von der Jungen!
Wer hat auß euch Numantiam
So gwaltigklich bezwungen?
Vnd die erbawt auff Ochßenhaut
Carthaginem zerſchlaiffet?
Der Teutſchen Paß / vnd vber das
Die Waſſerſtröm durchſtraiffet.

Ah! quàm non illa eſt, quàm non eſt illa Gradiui
Neptis, pinniferis inclyta Virgo comis!
Hæccine Caudinas ſub Furcas agmina miſit
Volſca? Numantinos terruit iſta Lares?
Hæccine ſubuertit Tyriæ Carthaginis Arces?
Iſta Iubæ vincto ferrea iura dedit?
Hæccine Danubij ſulcauit remige dorſum!
Percuſſit Rheni cæſtibus iſta caput!

Hoc ritu tumulata. Nunc ab illa
Poſſis quærere; ROMA QVID FVISTI?
Tu vaſtare Numantiam, fugámque
Parthi ſiſtere? ROMA QVID FVISTI?

Tu Carthaginis inſulas & arces
Fundo vertere? ROMA QVID FVISTI?
Tu Germanica terga liberorum
Virgis cædere? ROMA QVID FVISTI?

Metamorphoſis.

Faſcinor, & frontem magici vinxere corymbi?
An ſubitò *funus*, quæ fuit antè *Venus*?
An video Romam, quæ ſub iuga *bobus* adempta
Egit Samnites, edomuítque Tagum;
Getulo metuenda Duci, Carthaginis horror,
Prædatrix Siculi, claſſe timenda maris!
Quæ *quercus*, Alemanne, tuas formidine mouit,
Ex illis Latium ſculpere docta Iouem!

SCAZON XXVI.

An iſta ROMA! funus iſtud eſt ROMA!
Hic ROMA truncus? hoc cadauer eſt ROMA!
Quis me per! ô viciſſitudo Regnorum!
Ergo iſta Volſcos vicit, & Numantinos
Canes abegit SCIPIONE latranteis!
Hæc tauriformis abſtulit caput Byrſæ!
Quis me! fugauit iſta Larua Germanos!
VAH! *qui per altum me ferat?* VALE ROMA.

XXVII.

Manum ſuam miſit hoſtis ad omnia deſiderabilia eius. In Thren. 1.

Cunctis tremendæ Gentibus
Emarcuere vires.
Luxus *Nepotum* pignora
Materna diſſipauit;
MVNDIQVE PATRIMONIVM
EVOLVIT VNVS HERES.

Quod *hic* reliquit, barbarus
Absumsit ALLARICVS.

27.

Die Krafft ist gschwächt / darob vor zeit
Gantz Africa erbidmet.
Nero verzehrt die beste Beut /
Als wann er wär drauff gwidmet.
Der Welt Erbgut verdumlen thut;
Vnd was zu Rom für Hönig /
Hat ein Hurnauß gefressen auß /
Der Wisigotthen König.

Aduerto, nec vana fides. *apoplecticus* illam
Corripuit fastu deficiente *stupor.*
Diues opum, diues pictaï vestis, & auri
Aulaïque (sed hoc, quisquis es, adde) FVIT.
Exhausit Tyberim Gangémque Tricongius auri,
Sanguinis humani turpis *hirudo* Nero.
Aut si quæ misero de funere membra reliquit,
Harpyis Geticis vix pepulere famem.

Nimirum superante morte vires,
In fœdam speciosa fluxit vmbram,
Summam pauperiem. Cruentus Heres,
Immanis patrimonij Charybdis,
Præter *peila vetusta,* sarculúmque
Serrani, Curiíque, nil reliquit.
AH! ET FVNEBRE LINTEVM, SEPVLCRO
EFFOSSO, PROCVL ABSTVLERE GOTTHI.

Porsena quas stupuit vires, iam nulla Sabina,
Nedum Nebrophone, vel Cleopatra timet.
Iactet diuitias, quas absumsere nepotes;
Quíque Auiæ faciem conuomuere suæ.
DEPOSITVM MVNDI, censûs, æraria, fiscum
Vertit Ciuilis depopulata fames.

Relli-

Relliquias, Alarice, tibi seruauit egestas;
Plaustráque prædarum sub Stilicone dedit.

SCAZON XXVII.

O vastitate febribúsque corruptam,
O destitutam viribus suis Romam!
Cui nec Sibylla tristis vlla prædixit
Annis malorum copiam secuturis.
Summo labore parta, degener Gnatus
Inter Luparum fæda transtra consumsit.
Analecta carpsit Allaricus Hunnorum.
VAH! Cæsar Vrbis, visus Hunnus est Romæ.

XXVIII.

Vbi est Domus Principis? & vbi tabernacula impiorum? Iob 21.

Eheu! *Quirites* posteri
Stipem petunt honoris.
Tuæ *Vetustas* gloriæ,
Traiane, rupit ARCVM.
Sublime SEPTIZONIVM.
Mitißimi Seueri,
Luculliana Pegmata,
MOLES Titi *steterunt*.

28.

Also daß ich nit sich / wie vil
Sich Römer proglen mögen:
Weil jhnen gsteckt ein kurtzes Zil /
Auch deß Traiani Bögen:
Auch dem Gebäw / das hoch von new
Auffgführt mit siben Gaden.
Lucullí Rast / Titi Pallast /
Ist auß mit dem praugden.

Quis desolatæ faciem miserabitur Vrbis!
In qua de veteri restat honore *Nihil.*
Tempus edax fregit Traiani Cæsaris ARCVM,
Non aliter, quàm quem tendere, Parthe, soles.
Tortilibus spiris *Moles laqueata* SEVERI,
Fluxit in exiguum, fulmine tacta, globum.
Luculli vocale nemus subsedit, & Aula,
Quàm tuus exstruxit, Vespasiane, Titus.

Ad *lessum* propero. NIGRAE PVELLAE,
VESTRAE PLANGITE MATRIS AD SEPVLCRVM,
Traiani cecidit solutus Arcus.
(EHEV! PLANGITE) nec Seueriani
Mansit integra Turris Heptacycli.
Dudum mole suâ Titus, suáque
Lucullus premitur. NIGRAE PVELLAE,
VESTRAE PLANGITE MATRIS AD SEPVLCRVM.

O! Domus Assaraci, & rerum translata potestas!
O! facies Vrbis mœsta, QVIRINE, tuæ.
Decidit ipse suo Cæsar Traianus ab Arcu:
Per quem nunc alium lauriger ibit Eques?
Iam septem *Zonas*, CASTAM quibus ante SEVERVS
Vinxit, Romani prædo *pudoris* habet.
At non marmoreo recubat Lucullus in horto,
Deplorántque Titum mœsta theatra suum.

SCAZON XXVIII.

Sed & *super te* (VAH!) *caput mouent* gentes,
Femorique suram (sic stupent) *super ponunt*,
Mutísque dicunt: Arcus ecce Traiani,
Zonísque septem surrigens forum Cochlis!
Regalis ecce picta sponda Luculli,
Celsúmque pegma Molis Adrianææ!
Amarulentùm sibilant Viatores:
VAH! prisca ROMA, nulla nulla iam Roma es.

XXIX.

Et percutiam Domum hyemalem cum Domo aſtiua, & peribunt Domus eburneæ.

Amos 3.

Stillare ceſſant balſama
Menſæ Neronianæ;
Fædâ ſcatent vligine
Thermæ Neronianæ.
Antonianis balneis
Nunc anſeres lauantur.
Tybvr Vopiſci floridum
Tondetur à capellis.

29.

Kein Tiſch kan ich erfinden mehr/
Der Balſam thäte ſchwitzen.
Schwaißbäder seynd verſeucht vnd läer/
Wie vbel ſtinckendt Pfitzen.
Gäns baden drin / daß dKayſer jhn
Niemalen eingebildet.
Vopiſci Luſt / wies wol bewuſt/
Tybur, iſt gantz verwildet.

Fabula ſunt citreæ ſudantes balſama Menſæ,
Nec Syrias halat mappa relicta roſas.
Fabula, trudentes argentea flumina thermæ;
Nulla per auratum fluxerat vnda tubum.
Fabula, Nymphæum Veneris regale lauandæ;
Mœotis nequeat fædior eſſe palus.
Fabula, Pierij Tybur glaciale Vopiſci:
Semper, vt apparet, ruſtica villa fuit.

Iam nil de Cilicum liquore nudum
Prandentis fluit in caput Neronis.
Ergo plangite. Nec *lauantis* vnctum
Fragrat malobathro nitente corpus.

CVR NON PLANGITIS? ille delicatus
Thermarum tepor alget. illa Villa
Tyburtina ruit. NIGRAE PVELLAE,
VESTRAE PLANGITE MATRIS AD SEPVLCRVM.

Quæ domus in tota latè fragrauerat Vrbe,
In qua cœnabat *plena Nerone* fames:
Effultósque meris fontes & stagna smaragdis,
Quæ biberat loto *plena Nerone* sitis;
Quásque infudit aquas riguis Antonius hortis,
Omnia iam *sicco* transeat *ore* Canis.
Nec Tybur platanos, nec habet sua frigora Pastor,
Dicere nec possit, *Tityre tu patula*.

SCAZON XXIX.

Vbi siderati nunc Neronis ex auro
Tornata mensa, digna Sole conuiuâ,
Et delibutis rore Medico Stellis?
Exaruerunt limpidissimæ Thermæ
Antonianæ, cum lauantibus Nymphis,
Et æstuantis Tybur vmbra Dianæ,
Phœbi flagrante verberatur à curru.
VAH! prisca ROMA, nulla nulla iam Roma.

XXX.

Transierunt omnia illa tanquam vmbra.
Sapient. 5.

Orchestra, Ludi, Munera,
Fontes, arena, Circi,
Et *Editores* munerum,
Aurique *sparsiones*:
Tragœdiæ, Comœdiæ,
Socci Terentiani,
Spectator, Actor, *(Plaudite)*
VNA IACENT RVINA.

30.

Schatzkämmer/ Zoll/ Tribut/ vnd Rendt/
Das Gold mit Säck außgmessen/
Vnd waiß nit was für ploderment/
Schawspil/ Schawpläz/ Schawessen/
Comædi Freud/ Tragædi Leyd/
Ballhauß mit sampt den Ballen/
Ju/ Reich vnd Arm/ daß Gott erbarm/
Ist alles zhauffen gfallen.

SVMMA. nihil superat. Perierunt omnia Romæ,
Maxima, parua, popæ, victima, fana, Ioues.
Occubuit Scaurus, Circensia Munera cessant,
Euersis cuneis amphitheatra vacant.
Deletus *populus Statuarum*, ancilia Martis
Fracta, togæ ruptæ, dilacerata saga.
QVAE SEPTEM TVMVLOS IACTANTIOR EXTVLIT OLIM,
SVB SEPTEM TVMVLIS VRBS TVMVLATA IACET.

Nænia.

Nunc concurrite lachrymæ Sororum,
Vestræque exequias parate Matri:
Namque vnum in tumulum feruntur vnà
Formosa omnia, quæ fuere Romæ.
Saltem funebre dedicate Carmen.

HEIC EST
CONDITA ROMA
TOTA QVANTA.
QVAM CVM
TVLLIOLA TERENTIAQVE
LVGENT
I T A L I Æ
NIGRAE PVELLAE.

Longam odi pompam. Quin totum *elimino* funus
Et simul & semel est mortua Roma Vetus.
Lictores, Consul, Fasces, Dictator, Arator,
Curia, Vesta, Focus, Ludus, Arena, Forum,

Patritij, Ædiles, Equites, Asinaria Plauti,
Nullo, quod stupeas, ordine mista iacent.
ROMA ANTIQVA *vale*, lacte enutrita lupino.
Salue sparsa AGNI sanguine ROMA NOVA.

SCAZON XXX.

Chaos.

Vides *cauernam?* quò, tonante sub cœlo,
Lapsu repentè cuncta iacta sunt vno;
Quæcunque bifrons extulit domo IANVS;
Corona lata, flaua, querna, naualis,
Muralis; æs, HS; theatrales
Stichi Getæque, Rosciique Comœdi;
Vestale Sacrum, buccinæque Florales:
VAH! PRISCA ROMA, NVLLA NVLLA IAM ROMA.

SCENA.

Scazon, Poëta.

HAc me sub vmbra fessus atque lassatus prosterno. POE. *Scazon surge. Surge, non audis marcors segnis loripes? adhuc grandis via restat. Illa quippe meta, si nescis, tangenda, quam centesimus lapis signat. Elephante surge.* SCA. *Dum tuos bibo fontes, Comitiisque publicis vocor Versus; maiore nunquam me scias fatigatum, aut fortiore dimicâsse conflictu. Languent lacerti: pes tremit: stupent nerui.* POE. *Vt hiscit instar Appulæ canis, rictu fumante, linguâ turpis oris exertâ! vt oscitatur! ecce qualis Entellus! saperda vane, qualis Hercules, quantúsque assurgis? hæc promissa? sic fidem seruas?* SCA. *Fortes vt istæ Ludiæ, viriléque, immane quassis dant negotium peltis! Despero palmam ferre. Flent, gemunt, rident simulare doctæ. blandiuntur & damnant, laudant & vrunt, ingerúntque sarcasmos.* POE. *I nunc super-*

ſuperbe, téque feminis præfer, quas ante ſpernens ſibilánſque difflabas pulmone toto. Iámne Amazonum caſtra expertus horres, & ſagatus agnoſcis vires togatæ militis? ſtolæ cedit tuæ metallum ſtantis ære loricæ: peplo galerus Mercuri, mitra criſta. At non & illæ conqueruntur, aut pugnâ, confectâ donec finiatur, excedent. Sic eſt: tremendis & ferocibus verbis omneis repletis curias, forum ſiluas, Helicona totum; Marte ſerio nulli. Cognata Metra turgidi Phariſæi, quòd more veſtro claudicare contemnant, arcetis ore tetrico, graui paſſu, ſufflante naſo, perſonantibus rhonchis. Elegia mollis eſt. Adonij nani, Horatianum grande, Sapphicum vile. Phaleuciorum grex pipit, tonant turmæ Heroicorum, ganniunt Iamborum. Sed vos natatis poma flaua Scazontes, intérque Verſus vultis eſſe Prætores, & Conſulari dignitate fulgere. Vobis volumen tibiæ placet curuæ, plantam biformem calceante Spondæo. At nominatum cùm venitur in campum, ventres ſoluti palpitatis ad ferrum. Vt vos Iambi perduint! SCA. *Minas Vates ſtrictas recondе. Surgo præliaturus.* POE. *Cratera, Scazon, quem furoris impleui peculiaris, fluminis ſacri plenum (ſtimulabit iras) ſume (ſuggeret vires) vnóque tractu nil moratus exhauri.*

XXXI.

Cuncta ſubiacent Vanitati.
Eccleſ. 3.

Qui diſcutit SCIENTIAS,
 Haud mitiora cernet.
Quin imò, quando viderit
 Immitiora, FLEBIT.
Quas ſubtrahendas improbis
 Credebat eſſe Parcis;
Solo reciſas ſtirpitus
 Dolebit occidiſſe.

31.

Wie dises fallt / so fallen auch
Die siben freye Künsten.
Man haßts / ist schon ein alter brauch /
Sie gelten schier am münsten.
Die voller Witz / vnd voller Spitz
Vnsterblich sich geachtet /
Eben dieselb / seynd grün vnd gelb
In jhrer Kunst verschmachtet.

Scilicet à Fatis Vrbes & sola prementur
Saxa! SACRAS ARTES non minùs illa premunt.
Si potes has sicco collapsas cernere vultu,
Durior es scopulis ilicibúsque silex.
Quæ fatuis vitæ fallacia stamina torquet,
Hæc quoque non fatuos ludificatur *Anus*.
Sæpe quidem SAPIENS, *Colus* est ex marmore nostra
Dixerat; & tantùm vilis *arundo* fuit.

Dulces Aonides, & expeditæ
In certamina mille laudis ARTES;
Quis tam barbarus improbúsque vinctis
Post tergum manibus, solo salóque
Proscriptas, medio fugauit Orbe?
Mores! tempora! fastus & cachinnus
Cogunt NVMINA MENTIVM, pudendam
Immortalia nunc subire mortem.

Ludibrium.

Quid mihi cũ Roma? lachrymas quod prouocat hoc est;
Tristis in exsilium Musa nouena migrat.
Flent homines, piperis thecam si corripit ignis;
Rident, si tantùm Bibliotheca flagrat.
Qui pallere cupis, qui contabescere morbo,
Qui vulgo fieri fabula longa, *stude*.
Nec tam sarcasmus, quàm *Mors indocta* timenda:
Non priùs hæc *Asinos*, quàm mala sternit *Equos*.

SCA-

SCAZON XXXI.

Indigner? ánne rideam? ánne deplorem?
Et Liberales in luto iacent Artes:
Ipſæque Muſæ, Virgines verecundæ,
Poſt non ferenda probra, vímque Stultorum,
Raptámque primæ Caſtimoniæ zonam,
Ad ſtupra collo protrahuntur obtorto.
Lauro ſepultæ verminant ſub ambuſtâ,
VAH! ipſâ Pallas fit Meduſa, fit ſerpens.

XXXII.

Veruntamen in imagine pertranſit homo.
Pſal. 38.

Num reſtat vna linea
De *lineis* APELLIS?
Num vel manus, vel pes tuâ
Lyſippe ſculptus arte?
Num de Myrone bucula
Veris amata tauris?
Num delicati Mentoris
Cælata Cypris auro?

32.

Apellis Stuck / vnd was zu letzt
Rom hat gſehn an der Tyber /
Vnd was Lyſippus hat gemetzt /
Iſt nit ein ſchnipff mehr vber.
Myronis Khu / vnd er darzu
Seynd bey einander gſtorben.
Das Venus Gſicht / wieß Mentor gricht
Auß Gold / iſt auch verdorben.

Pellæum Regem quoties depinxit Apelles!
Cui ſoli libuit pingere, quod licuit.

Et quoties illum Lysippus marmore finxit!
Cui soli licuit fingere, quod libuit.
Quale hoc æris opus? quod taurus amauerat instar
Vxoris: potuit cui *socer* esse Myro.
Mentoris in CAELO, quàm *Cælo* pulcrior arsit
Cypris, & hæc vbi nunc omnia? sub tumulo.

Emblema.

IAM SCIT MORTVVS ARTIFEX APELLES,
QVAE SIT LINEA SVMMA LINEARVM.
Lysippi statuæ iacent sub ipso;
Et bos ærea Dædali Myronis
Multis viuere visa, rupta vixit.
Et captura suo decore Martem,
Aphrodisia Mentoris marina,
Toto dissiluit polita *dente*.

Ex tot Apellæa radiatis vultibus arte
Quis nasus superest? pars quota *Bucephali*?
Multa manu simulacra Deûm Lysippe venusta
Finxisti (nec ego plurima ficta negem)
Dic, quibus in terris tua nunc, quibus errat in agris,
Quémue bouem incendit VACCA, *bubulce Myro*?
Dic Mentor Veneris Pater ingeniosus eburnæ,
Quam tua nunc *Idam* Filia pulcra subit?

SCAZON XXXII.

De penicillo quot pilos Apellæo
Restare credis, simiásue certantes
Pictis tabellis prouocare Naturam?
Epimethis alter multa saxa LYSIPPVS
Ex ARTE *Pyrrha*, ceu *Maritus vxore*
Homines creauit. Sed fuêre mortales.
I nunc, Myronis æream bouem *mulge*.
Ebur *procare* Mentoris sepultum. VAH!

XXXIII.

Defecit sufflatorium. In igne consumtum est plumbum. Frustra conflauit Conflator, Ierem. 6.

Quis auctor ille Phidias
  OLYMPICI TONANTIS?
In ære doctus integros
  Exercitus *mouere.*
Tubam putasses clangere,
  Vellíque signa castris!
Qui monstra credunt omnia,
  Credant & hæc Apellæ.

33.

Du lobst mir vil den Phidiam,
  Vnd thust mir jhn hoch preysen/
Wie er sey gwest ein Florian/
  Vnd sonders in Glockspeisen:
Hab Roß vnd Mann gsetzt auff den Plan/
  Mit Trommel vnd mit Pfeiffen:
Diß sagt man wol/ ders glauben soll/
  Möchts lieber sehn vnd greiffen.

Inter mira Deûm, pleno crepat ore Vetustas
  Phidiacásque manus, Phidiacúmque IOVEM.
Horresco referens; pleno *Manus vnica* campo,
  Agmina consertis duxit ahena viris.
Massa informatis pugnabat dura lacertis;
  Mandebat sonipes id, quod erat *sonipes.*
Denique quid? credam? sed non Iudæa Rebecca
  Me peperit. Vos, vos credite Beniamidæ.

Sannæ.

Narrant de PHIDIAQVE *Phidiáque*
(Isti namque BREVEM volunt fuisse,

Hi *longum*) memorabili furore
Informeis animâsse Marte glebas,
Cadmæas acies dedisse in ære
Viuas, támque truces, vt intuenti
Præ formidine surgerent capilli.
Si! iam credo volare posse *Verpos.*

Hyperbole.

Quid non de Phidia memorant? fornacibus illum
Eduxisse acies, ærea signa virûm.
Ibant per campos orichalca mouentia bellum,
Et metuenda tulit fusilis arma cohors.
Addidit *hinnitum* ferro, dedit *aure micare*,
Et *nescire loco stare*, notare tubam,
Ohe! iam satis est. Rumpunt mendacia fibras,
Incuruántque trabes, vt tabulata ruant.

SCAZON XXXIII.

Quid istud? ecquid Fama narrat armata?
Ex massa ahena Phidiam figurasse
Thebana bella, Tydeúmque, Adrastúmque.
Dirósque Fratres, cum Mimante Phlegræo.
Hinnire visus æripes equus *bruto*
Fremens *metallo*, classicúmque sentire
Graiúmque ποππύζοντα. Crede Iudæa
VAH! ventre grauido & horridũ gerens *Dagesch*.

XXXIV.

Quare frustra laboraui?
Iob 9.

Quis pinxit hanc Lucretiam
Casto decore toruam?
Vt odit! vt se transigit!
Mors ista pænè viuit!

Nar-

Narra: quis hanc LVCRETIAM
Faciebat anne *Fecit*?
Quid quæris? illum nemo iam
Nescebat anne *Nouit*.

34.

Wer hat Lucretiam gemahlt
Mit so erhebten Farben?
So trutzig / keusch / so fein gestalt
Ein rechter Welscher Garben.
Sag aber her / wer ist dann der /
Der sie so wol gemahlet?
Sein Nam haißt N. den ich nit kenn.
Gott waißt / wer jhn bezahlet.

Icon.

Aspicis, vt castum fodiat Lucretia pectus,
Ora minax, frontem nubila, torua genas:
Formosam tamen *Ira decet*. Sic muta videtur
Velle Tabella loqui, picta Tabella mori.
Fallimur; an doctis labor hic defluxit ab astris?
An ducente manum Numine, pinxit homo?
Quis tamen ille fuit? cur se non nominat Auctor?
Quære in Sarcophago; fortè ibi Calua iacet.

En: LVCRETIA viuit in Tabella.
Lumen nictibus igneum minatur.
Verus Pugio, *verus* iste sanguis,
Veri pectoris ex PVDORE manat.
Pulcri vulneris eminet cicatrix,
Spumantíque cruore tingit Vber.
Quis *fecit*? liceat rogare? NEMO,
Seu NVLLVS, vel VTERQVE, siue NEVTER.

Hæc est TARQVINII Lucretia casta SVPERBI,
Vlta pudicitiam fortiter ense suam,
Qui procul aspiciet, falletur Imaginis vsu:
Viuere iurabit, séque mouere manus.

Vibrantes oculi letali horrore renident.
Non peto, quis pinxit; Sed quis in hac tabula
Pictor eam *genuit*? fætet. De nomine tanti
Patris & Artificis linea nulla super.

SCAZON XXXIV.

Placet iste vultus, hæc LVCRETIAE forma
Expressa. Quisquis edidit, dedit viuam.
Fortasse quæri *vera* possit ad FICTAM.
Frontis voluptas cum dolore miscetur;
SED os honestum, nescias, quid accuset.
Stridet decorum vulnus, & sinum replet.
Nec dextra cessat. Per Deas! quis hanc pinxit?
VAH! gloriosus & dicaculus. *Sutor.*

SCENA.

Poëta, Scazon.

AD *illud allusisse credo te, Scazon:* Ne Sutor vltra. SCA. *Quid velis, probè noui. Ad illud. Acres improbásque censuras, plebs imperita pro lubentia ructat: Quod cuique pronum. Nulla merx magis vulgo venalis est minúsque emenda, quàm rhonchus. Vbique prostant Zoïli.* POE. *Tamen velo latens Apelles, deprehendit inuisi deforme rostrum calceúmque Cerdonis; picémque frontis lubricámque gingiuam, crepida sonantis verberauit impactu. Quasi molares & caduca maxilla, stridente serrâ dentium, vacillârunt. Interminatus ergo respuit vano Pellæus ab Sutore Pictor illudi.* SCA. *O si Poëta clancularios Momos audiret, vncâ quaque nare perflantes. Et huic Apelli, per Lares, in arcano liceret esse, densa ponè carectâ. Quoties & ipse cogeretur infestas ferire malas: cùm fremens Aristarchus, armatus ignorantia rudi sparro, geminat caninam litteram super Versu; quem ro-*

dit osse peiùs. hic cothurnatus, luxatus iste, durus ille, gibbosus & luscus ille. Ineptus ille, qui censet; Molossus ille, qui proterum allatrat. POE. *Mansuesce Scazon.* SCA. *Cum poëma contorquet vibrátque cirrhos : cur Pöema contorquet vibrátque cirrhos? si resoluerit; nodo volet ligari fibuláque constringi. Iam displicebit syrma, iam fluens vestis, auróque picta fimbria laborato. Iam nasus ipse. Polybosus est, latus, plùs æquo acutus. simus, olfacit Momum emunctus. Omnis forma ducitur probro. Fastidiorum tanta támque monstrosa fœtet voluptas.* POE. *Tædijs putes vngi: & cùm cruentos inserit metris vngues; morbo leuari.* SCA. *Plecte suberis iactu, tam faculentum liuidúmque Sutorem.* POE. *Plorante lesso, lessus, inquit, est mollis. Ridere malim gratiosus. Idémque ringetur ore, séque coget in nubes, ridente Phœbo. Sic fricatur à votis, iráque mœstâ tetricáque lasciuit, & odit omne non suum miser Fungus. Atqui nec artis est, nec ingenI, plumbo grauare lancem, turbidóque Saturno implere rugas, à Catone formatas. Sed in Tabella suscitare, quod viuit: sed penicillo prouocare Naturam; hoc Sutor artis est, & ingenI Mome.* SCA. *O Mome Sutor.* POE. *Mome Sutor.*

SCA. *O Mome!*

XXXV.

Imaginem ipsorum ad nihilum rediges.
Psalm. 72.

Fallacis VVAS Zeuxidis,
Mendacium Iocosum,)
Quod *passeres* deceperat
Pendentibus racemis:
Decerpsit *Auster* humidus,
Heu! sæuus esuritor.
Nimbus Tabellam perdidit,
Et alites fugauit.

35.

Die Zeuxis mit dem Pensel pflantzt
Am Maurstock edle Trauben /
Vmb welche auch die Vögel dantzt
Zum Böhrlein aberklauben.
Die hat der Wind / das Lumpengsind /
Mit Regen vberstrichen.
Der Herbst so milt / das schöne Bild
Ist allerdings verblichen.

Est vbi, cùm scitur Zeuxis, quæratur Imago
Zeuxidis. hæc, inquis, Vitis, & Vua fuit.
Prodijt è Concha decepti Vinea Sturni,
Atque *oculis* potuit dulcis Imago *bibi*.
Audio, quod narras. Hoc non minùs: improbus Vuam
Expressam fædo diluit imbre Notus.
Vastatus paries, & *verè pensilis* Hortus.
Damna vetustatis VITIS & VVA tulit.

Miracula.

VELO Parrhasius latente Zeuxin,
Pictâ Zeuxis aues fefellit VVA;
Vuâ purpureáque, cæruláque,
Fixa in pariete mitibus flagellis.

Quæ non tàm radiata *penicillo*;
Quàm *Thyrsi* potuit stylo videri.
AH! NIMBO PERIIT VORANTE TOTA
HAEC VINDEMIA NOBILIS COLORVM!

Adynaton.

Zeuxidis Vua tuis *gemmis* præfertur Iacche,
Vua quidem tantùm picta, *merúsque Color*:
At quouis, si non caruisset *Odore*, *Sapore*,
Vinum Cos poterat dulcius inde premi.
Gustauit Passer: quanquam velocior Auster
Præreptâ bibulam vite fefellit Auem.
Helluo ventus erat. *Siccum* & *spectabile* Vinum
Ebibit. à pluuio putruit VVA Ioue.

SCAZON XXXV.

Antiquitatis ista prærogatiua est;
Vuas comesse, quas coloribus Zeuxis
Impleuit. is tam *musteos* suâ fecit
Manu racemos; vt volatici fures
(Quos inter est & *innocens* auis passer)
Totis diebus *pectinauerint* rostro.
(Et pectinabat sæpe sæpius passer.)
VAH! Bruma totum tabefecit Autumnum.

XXXVI.

Rursum contemplatus sum omnes labores hominum, & industrias animaduerti patere inuidiæ proximi: & in hoc ergo Vanitas & cura superflua est. Eccle. 4.

Priscis sepultis *Iunior*
Florere cœpit *Ætas*.
Durerus absque circino
Qui CIRCVLVM *creauit*.

Cole-

Colore clarus ANGELVS.
Colore Pisanelli,
CALLOTVS, *Ater, Candidus*,
Bolsvvertij, RVBENI.

36.

War ist es / auch in vnserm Lande
Seynd Künstler aufzutreiben.
Durerus kundt mit freyer Handt
Ein Ring ohn Circkel schreiben.
Der Raphaël vnd Pisanell
Den Welschen haben gfallen.
Schwartz vnd Bolßwert sein auch wol werth /
Callot / Rubens vor allen.

In Veterum famam docti fluxere Nepotes,
Ingenio, manibus, moribus, Arte pares.
Quis nisi DVRERVS potuit sic ducere Sphæram,
Vt manus vna sibi Circinus ipsa foret.
Quod fuerat Quidam Cois, hoc ANGELE Romæ,
Hoc Florentinis es PISANELLE Rosis:
Hoc nobis Lotharingus erit CALLOTVS, in ære
Aureus; & viuo Belga colore RVBENS.

Fata.

Discedunt Veteres, & in theatrum
Personæ veniunt Recentiores.
DVRERVS digitum mouens in orbem,
Hic est Circulus, inquit, ET RECESSIT.
Prodit ANGELVS, ingemítque mœstùm;
Sic viuit moriturus; ET RECESSIT.
PAVLVS ecce RVBENS, *Silete*, clamat;
Sic viui moriuntur; ET RECEDET.

Iámque adeò Veterum, velut vmbra, euanuit ætas;
Altera nunc nostro pullulat herba solo.
Circulus ALBERTI solo carbone notatus,
Annulus est digitis, Norica Virgo, tuis.

Alter apud Tuscos Zeuxis PISANELLE vocaris,
ANGELVS VRBINAS nomen Apellis habet.
Quis placeat magis? ánne *Rubens*, ánne *Albus*, an *Ater*?
Hic PICTOR triplex, est simul ipse *Color*.

SCAZON XXXVI.

Truduntur Anni. trudit Artifex primum
Secundus; istum tertius; Noui priscos.
Pygmæus ater CIRCVLVSQVE Dureri
Vincant Catenas & Cyclopa Thimantis:
Sic Raphaëlis Itali PVER, grandem
Virum Theonis. nempe Belga famosus
RVBENS, Apelli cedet! immò non cedet.
VAH! quæ per artes it redítque vertigo!

XXXVII.

Non est priorum memoria, sed nec eorum quidem, quæ postea futura sunt, erit recordatio apud eos, qui futuri sunt in nouissimo. Eccle. I.

His *palma* nunc addicitur,
At quàm diu virebit?
Vertente caudam sæculo,
Vix ampliùs virebit.
In plurimis Prouincijs
FVISSE nescientur.
Obliuiosus nominum
Illos vocabit OLIM.

37.

Die habens præ, jhr Salb ist gut /
Wie lang / wie lang wirds riechen?
Die Kunst wird bald / als wie ein Glut
In d'Aschen sich verkriechen.

Wie mancher Printz / manche Provintz
Wirdt nimmer an sie dencken /
Lob/ Stam/ vnd Nam/ wird alls beysam
In Boden sich versencken.

Nomenclatura.

Istis astra micant, hos gloria floribus ornat;
Et nardo & violis, & casia & Cyane,
Et Myrto malísque: sed ô quò gloria tendis?
Nonne breui dices: *Nos quoque floruimus.*
Exactis octo lustris, sistetur imago
Nobilis, à doctâ suspicienda manu:
Nomina quærenti Auctoris, tibi ficta dabuntur;
Hanc pinxit CAIVS RESPHA CLASOMENIVS.

His Actoribus explicata *Palma*,
A summis datur infimísque. Viuant,
Regnent, & populi per ora currant.
Atqui post aliquot superba messes,
LAVS cum *messe* cadet; putrísque famæ
Cristatum *caput* & decoris *alas*,
Et *linguam* BONA VERBA nunciantem,
Longa obliuia mortis amputabunt.

Omnibus in Siluis horum penetrabilis Echo
Nomina percussâ rupe sonora canit.
Dic mihi quid vox est, nisi flabilis aura? quid aura?
Aura? quid hic est, quem *Vocis imago* canit?
Post aliquot soles occumbet fama; NIGRIQVE
Tam *nigra* sors fuerit, quam fuit ipse *niger*.
Quis pinxit, quærent aliqui: responderit Heres;
Aleph Beth Gimel. Sic mihi dixit Auus.

SCAZON XXXVII.

Hos noster Orbis basiare dignatur.
Horum *ferina* fertilis, *pepo* maior,
Lactuca Tusca, *braßicaq;* sunt latæ.
Nam quid Nealces, Pausias, Pason? isti

Faciunt vtramque paginam triumphalem.
Sed auguramur, quod licet. trahent olim
Et hi ſuam rubiginem ſuper ſaxo.
VAH! dicet ille & illa; *quàm rudis Pictor!*

XXXVIII.

Qui loquitur mendacia, peribit.
Prouerb, 19.

Quòd frendeas, res maxumas
Quandoque parua vaſtat.
Smyrnæa certè Carmina
Non *ſtruthio* vorauit:
Sed VNA tantùm SYLLABA,
Sed nequior *trecentis.*
Illam trecentis *felibus*
Vt Dij Deæque perdant.

38.

Offt bäldet als das Laub vnd Gras
Iſt etwas groß vergangen.
Von welchem Thier iſt Ilias
Homeri auffgefangen?
Das Mäußlein biß / vnd gantz zerriß /
Will gſchweigen jetzt der Ratzen:
Die freſſen weck gantz Bücherſtöck /
Wanns ſicher ſeynd vor Katzen.

Ingemis auditis? audi peiora: peritur
Turpiùs. in lucro eſt mors miſeranda minùs.
Smyrna, Rhodos, Colophon, Salamin, Ios, Argos, Athenæ
Te ſibi quiſque Deum Ciuis, Homere, rapit.
Adde: quòd & fures rapiant tua carmina mures,
Et quærant flauum cum tuo Vlyſſe fauum.

La-

Laudo: ſed ignauis indignor felibus. Illæ,
Olim debuerant hanc iugulaſſe *gulam*.

Expoſtulatio.

Fumantem mouet æmulis ſaliuam:
Quòd ſublimia, ducta ad vmbilicum,
Albo pumice raſa, digna cedro,
Cùm probro monumenta deſtruantur.
Doctos Iliadis ſacræ labores,
Roſit *Mus* opicúſque putidúſque.
Quid viuis Cate? cui bono creauit
Te Natura? *vorare Mus* HOMERVM!

Quid? quòd ab indoctis Docti crucientur? Homerus
Iam non reſpondet τὸν δ' ἀπαμειβόμενος.
Quæ Fera diuini cœleſtia *vincula* Vatis
Soluit? hyæna, biſon, bubalus, vrſus, aper?
Bellua qua? quid Muſa iubes expromere? tædet,
Et piget atque pudet dicere: Muſa ſine.
Bellua quæ? pudet ah! *quæ bellua?* ridiculus Mus.
Quis poſthàc ſæuos arguat eſſe Catos?

SCAZON XXXVIII.

Et hanc propino nauſeam. Sit ex arte
Opus politum, Palladíſque nocturnâ
Fragret lucernâ: non poteſt ab infami
Perire dente? teſtis ILIAS cæci
Oculus Poëtæ: quem trifurcifer ſcalpſit
Bibliopibulus eruítque pſicharpax.
Nec obſtitere perditiſſimæ Feles.
VAH! Quid POETA non Poëta ſperabit?

Cruciantur vbi ſunt.

XXXIX.

Nunquid viſionem caſſam vidiſtis, & diuinationem mendacem locuti eſtis.
Ezechiel. c. 13.

Macer MARO diſparuit,
Et cum Marone Dido:
Pinguiſque FLACCVS Cerbero
Vt *porcus* immolatus;
Naſonis elegantiæ,
Rhamnuſiæ Tibulli,
Propertianæ Cynthiæ,
Et Lesbiæ Catulli.

39.

Geſtorben iſt VIRGILIVS,
O CLIO, den bewaine.
Auffgmetzget iſt Horatius,
Halb leine vnd halb ſchweine:
Naſonis Zierd / hat vil verführt;
Iſt aber ſelbſt eingſeſſen.
Tibulli Schatz / Catulli Spatz
Kan auch kein Käß mehr eſſen.

Quem tantùm *finxit* ſibi SEXTO Æneïdos Orcum;
Mortuus ah! *verum* iam videt eſſe MARO.
Mœcenas atauis Rex *regibus edite*, FLACCVM
Huc quoque vidiſti præcipitare tuum.
Non ſupereſt Naſo, non ille Propertius Vmber,
Cui tenero cordi Cynthia ſola fuit.
Sed neque Veronæ ſuperat genialis Alumnus,
Cúmque tua Nemeſi, mœſte Tibulle, iaces.

Iam nullas canit eclogas Maronis
Famoſus Melibæus, aut Menalcas.

Plus

Plùs quàm Tantaleâ siti laborat
Fractâ tristis Horatius *lagenâ.*
Nasones quoque transiere; & vnà
Dulces nequitiæ Tibullianæ, &
Nequam stultitiæ Catullianæ, &
Stultæ lætitiæ Propertianæ.

Onomatopœia.

Illegoquiquondam Gracilimodulatus AVENA
Dicere iam cessat; *Arma virúmque cano.*
Et tu FLACCE iaces, *Epicuri de grege porce;*
Infernóque EPVLVM das epulande Ioui.
O! bene, quòd viuens lessum sibi fecerit ipsi,
Qui perijt gladio, NASO Poëta, suo.
O! malè, quòd serò vestros Mors carpsit amores,
Docte CATVLLE tuos, culte TIBVLLE tuos.

SCAZON XXXIX.

Et Mantuanus occinens sibi Lessum
Olor senilem, cum dolore decessit.
Lyra Venusina iam Proserpinam mulcet.
Si fallit aureis; est Megæra, quæ plectat.
FOCVS TIBVLLI *friget.* Vmbriæ valles
Suo carent Aurelio; suos tristis
Luget Catullos Lesbiásque Verona.
VAH! ipse longo NASO ductus est *naso.*

XL.

Fallax equus ad salutem.
Psalm. 32.

Pincerna Vatum PEGASVS
Confossus ense Turco:
In posterum quid nectaris
Sicco propinet vngui?

De pelle cæsæ belluæ
Non Mantuana Musa,
Sed forsan indoctissimus
Vestitus est satelles.

40.

Sultan der Türck hat Pegasum
Mit Säblen nider ghawen.
Ligt jetzundt Todt; vnd eben drumb
Flüßt nichts mehr auß der Klawen!
Wann ein Poët die Haut doch hett/
So kundt er sich mit kleyden.
Dieselb villeicht ein Scherg einweicht:
Vnd diß muß Maro leyden.

Pegasus Othrysij porrectus acinace Turci,
Dicitur in bifido procubuisse iugo.
Iam non fatidicum mouet exhalantia numen
Stagna, nec hinnitu Phocidos antra replet.
Viscera sparsa iacent, diuulsáque ab ossibus ossa;
Et quâ debuerat *pelle* Poëta tegi;
Fortè Poëtarum Momus vestitur; & istum
Turpè rudens *Asinus* corpore gestat EQVVM.

Felix bellua Persei lupatis,
Cuius Bellerophon volauit alis:
Pœnas Threïcio dedit Tyranno.
Stratus PEGASVS, ínque mille frusta
Concisus, vomet entheum liquorem?
Illum non vtinam STVPOR comesset,
Cui nomen proprium excidit Melampi;
Qui nullum, *nisi scripserit*, salutet.

Anathema.

Illum illum tigridis lactârunt vbera, qui te
Confodit centum Pegase vulneribus.
Ergo iaces, nulláque fremens sitientibus vndas
Elicis, ætheriâ digne Caballe plagâ.

Exuuiásne tuas infamis Lictor habebit?
Non potiùs *Thorax Virgilianus* erunt?
O ſcelus! hac Mopſus gradiens in pelle ſuperbit;
* *Vide, dicens, quod ſum ego mirè Poëda felox.*

SCAZON XL.

Lugete Vates. PEGASVM, decus veſtrum,
Agir bubulcus Ottomannicæ caulæ,
Sub Machomete fuſtibus trucidauit.
Triſte hinniebat Quadrupes, *Adhinnitas*
Ictus tremebat: *palpitate* nil poſthac
Fundet liquoris: *iam ſitite*, detractâ
In pelle ſeſe iactat ambulans STIPES!
VAH! hoc Poëtæ ſuſtinere vos probrum!

XLI.

Verè mendaces erant colles, & multitudo montium. Ier. 3.

PARNASSVS ipſe euanuit,
Videntibus Poëtis;
Exaruere laureæ,
Stupentibus Poëtis:
Fugere ſerta Bacchica,
Gementibus Poëtis:
Striges tulerunt barbita,
Frementibus Poëtis;

41.

Daß ſich Parnaſs nit ſehn mehr laſt;
Wo iſt er hin gewichen!
Die Lorberblätter von dem Aſt
Seynd ſauber abgeſtrichen.

Auff beeden Biht / waiß nit wie vil /
Außdörzte Krántz verligen.
Kain Vogel singt / kain Saiten klingt /
Poësis ligt in Zügen.

Quid mihi Parnaſſum toties cantaſtis Amici?
Ille tamen nunquam Collis in Orbe fuit.
Dixiſtis: certa, veniet Peneïa Daphne,
Velabítque tuas caſta puella comas.
Credidimus: ſed nulla fides. Peneïa Daphne
Nulla venit. Daphne Theſſala nulla venit.
Adde: quòd & digitis citharæ parere recuſent;
Fila tremunt, ceu mors *vnguibus* illa trahat.

PARNASSVS, DEVS OMNIVM DEORVM,
IN QVAS NESCIO SE MIGRAVIT ORAS.
Ingens *cordolium* omnibus Poëtis,
Vili ſtraminis orbe laureatis.
DAPHNE, DESIIT ESSE VIRGO DAPHNE.
Sunt fractæ citharæque tibiæque.
Dic porrò, quid agent in Vrbe Vates?
Si rectè memini, *famem fricabunt*.

In qua Valle latet Mons, de quo PVBLIVS olim;
Pandite, cùm dixit, *nunc Helicona Deæ*.
Fugit, vt & LAVRVS. coguntur tempora Vates
Glandibus (ô ſertum!) cingere Chaonijs.
Tam nullæ creſcunt hederæ ſub Phocidos antro;
Quàm nullæ Oetæo Caucaſeóque iugo.
Quódque ego deteſtor, motâ Teſtudine, triſtis
Clamor, & horrendæ Vocis imago redit.

SCAZON XLI.

Iuuate veſtra bella monſtra cantantem,
Muſæ iuuate. Si fuit; fuit veſter
Biceps, tricépſne, centicépſne Parnaſſus?
Quid ſunt ſequaces ductiléſque per rupem

Herbæ canoram? flore quis ſuos vnquam
Virente crineis gratioſus incinxit?
Fallórne? an aurem dulcè ludit Euterpe?
VAH! plena nugis mentientibus plauſtra!

XLII.

Erubeſcetis ſuper Hortis, quos elegeratis.
Iſai. 1.

In teſqua verſus degener
HORTVS Nouem Sororum;
Daphnen fugârunt floridam
Lappæque carduíque.
In quo frequenter anguipes
Serpebat herba cliuo;
Vrtica creſcit noxia,
Et igne peiùs vrit.

42.

Der neun Muſarum Paradeyß /
Mit Roſen ziert vnd Lilgen;
Iſt geben jetzt den Dűſtlen preiß /
Sawblumen alls außtilgen.
Ebhew wie Trayd ligt da zerſtrewt!
Niemand thut jhm abwarten.
Die Neſſel brännt ein an die Händt.
Pfuy dich / du ſchöner Garten!

Sed neque iam primæ ſortis Topiaria cerno,
Aſpera nec Clarijs floribus arua fragrant.
Antè quidem thymbrâ, lauróque, thymóque virebant;
Nunc tenet obſeſſos plurima *lappa* toros.
Serpylla, & faciles hederas in vincula duci,
Sæua trucidauit diripuítque manus.
Vrtica in thalamo dominatur adultera Floræ.
Non facilè attrectet Pieris; *vrit enim.*

Qui

Qui quondam fuit Hortus, eſt *Eremus*.
Portentum priùs elegantiarum,
Nunc compendium inelegantiarum.
Ductis ſentibus impeditus horret.
Nec Bacchi coma, floridóue myrtus
Laſciuas hederas amore nectit.
Linguis pullulat Herba *virulentis*.
O! ne tange malam; vrit, vrit, vrit.

Dicite Caſtalides, quis veſtrum perdidit Hortum?
Quis caſiam, & coſtum, & cinnama vertit aper?
Omnem tam ſubitò laurum exedêre *capellæ*?
Quid facit in prato *carduus* Aonio?
Quis colles ſertis nubentibus interdixit?
Vlmum cur refugit Vitis amare ſuam?
Scilicet Vrticæ ſtimulum auerſata Thalia,
Vt mala me (Dij te) *Beſtia* mordet! ait.

SCAZON XLII.

Intremus HORTVM. quàm Fauonij prono
Suäuiantur ore! læta ſunt Tempe
Heliconis. æther ridet, & ſacris mingit
Roſíſque liliíſque, contubernales
Palmæ ſuſurrant; populíque ſuſpenſæ
Fagíque & alni, prouocantibus flabris,
Fagos & alnos, populóſque ſolantur.
VAH! triſtis *Ironia*, amara valdè. Vah!

XLIII.

Vbi ſunt Dij tui, quos feciſti tibi?
Ierem. 2.

Ah! *execratas* DELPHICVS
TRIPVS ſtát inter *ollas*,
APOLLO rurſus paſtor eſt,
Sedénſque tondet agnos.

Polluta Cyrrha texitur
Telis aranearum:
Victrix Arachna Palladi
Insultat exsulanti.

43.

Der Delphisch Dreyfuß auff dem Herd
Kocht Erbißmuß vnd Bonen.
Apollo wider dSchäfle schert /
Muß bey den Hirten wohnen.
Das läere Hauß / durchauß vnd auß
Die Spinnweb vberzogen.
Trutz daß sich jetzt Minerva setz /
Vnd sey jhr vbel gwogen.

Delphicus ille Tripus, qui quondam oracula fudit,
Impositus flammis rustica pisa coquit.
Pascit Apollo greges, notísque Amphrisius aruis,
Lanificas emptâ forfice tondet oues.
Quid? quòd in Aoniam penetrârit Aranea Cyrrham,
Venari Musas *caßibus* ausa suis.
Tela Minerua iacis? *telam* caue flaua Minerua:
Figet enim telâ pectus Arachna tuum.

Delphorum Tripodem Faber profanus,
Et contemtor, *in ordinem redegit.*
Sub fago sitit, esuritque Apollo.
Nodoso quoque scipione nixum,
Vidi pascere Myrtili bidentes;
Arcanísque cubilibus Mineruæ
Oppandi laqueos, quot à trecentis
Annis nexuit impudens Arachna.

Quam verum optasti Delphis tibi dicere, sordet
In manibus crudi fictilis *Olla* coqui.
Si quæris, quid agat noster crinitus Apollo:
Hoc tantùm possum dicere, pascit oues.

Interea *petulans* irrupit in Exsulis aulam,
Limináque obstructis clausit Arachna plagis.
At tu exclusa fores frustra Tritonia pulsas.
Cessa: non aperit Lyda puella tibi.

SCAZON XLIII.

Mentitur autem *Rumor* in suum collum.
Adhuc futura pandit illa, quæ Delphis
Seruatur OLLA, plena *mystici fumi*,
Apollo diues nulla pascit armenta:
Sed in reductâ valle barbiton pulsat.
Nec inuoluta Cyrrha retibus squallet
Aranearum, sed tapetibus fulget.
VAH! tristis *Ironia*, amara valdè. Vah!

XLIV.

Et siccabit venam eius, & desolabit fontem eius. Oseæ 13.

FONS CASTALIS, fons CASTALIS
Amisit omne numen.
Limosus hæret margini
Vulgaris instar vndæ.
Nullius œstrum Spiritus
Concussa ripa sentit;
Pigróque marcens alueo
Aquas trahit profanas.

44.

O Castalis / du edler Safft!
O edler Brunn auff Erden!
Auß dem wir angefüllt mit Krafft
Halb Götter können werden.
Ey wie so still / der wie ein Mühl
Zuvor bist vmbher gstrudlet.

Wem wolſt ſein lieb / jetzt aller trüb /
Faul / müſſig / matt / vnd bſudlet.

Fons Aganippæus, ſancti *vindemia* Phœbi,
In fæces olidas tranſijt, ínque lutum.
Non illo magis alta palus Mœotica marcet,
Quæque putres ranas tabida nutrit aqua.
Quid moueam Stagnum? nullâ tamen arte mouetur.
Non eſt in toto viuida gutta Dei.
Accubat in ripis, vt feſſus meſſor in agro,
Et dormit ſomnum languida lympha ſuum.

Fons, qui Pegaſidum repleuit Vrnam,
Quondam ſplendidior vitro trigono;
Nunc eſt tubere tetrior paluſtri.
O fons! Blanduſiæ ſupra nitorem,
Quondam perſpicuúſque limpidúſque;
Nunc infra vada pigra ſtantis vndæ,
A fundo, vapidúſque luridúſque,
O iam non Aqva viva, ſed *cadauer*.

Caſtaliæ lymphæ, quondam libamina Vatum,
Mœrent, & nullo numine ripa *ſalit*.
Vidi ego, cùm nuper Fontem ſpatiarer ad illum,
Horrida quàm turpi ſqualleat vnda ſitu.
Non caluit gurges, nunquam ſurrexit arena,
Non fluctus bullis intumuere nouis.
* *Nec Lethen magis eſſe ſoporiferam puto. poſſum heu!*
Scribere carmen vix, cogito quando de eo.

Scazon XLIV.

Pimplæus humor, humor ille Pimplæus,
Mutare mentem mollis Vnda, quam lambunt
Auidi Poëtæ; funditus profanata
Latet ſub vlua, nílque diſtat à vappa;
Nec concitatis fons inæſtuat ſpumis.
Quanquam inde ſumas mille congios, ſemper

Pumex manebis, ſiccus, aridus pumex.
VAH! Hippocrenen Gurgitis Caballini!

XLV.

Et obſurdeſcent omnes Filiæ Carminis.
Eccle. 12.

Sic, vnde Diuûm munere
Soli bibêre VATES;
Bœotus inde turbidam
Quiuis *Camelus* haurit:
Sitim leuant & *Arcades*,
Lyram ſubinde *pulſant*.
Hinc *ſpaſmus* ille verſuum,
Strumaq; peſſimorum.

45.

Mich dürſt nit mehr / trinck wer da mag!
Dein Waſſer macht eins Grimmen.
Ja gar am hellen liechten Tag /
Thun die Camel drinn ſchwimmen.
Es trincket dich das laidig Vich /
Wer wolts jhm doch verzeyhen?
Diß ſchatt der Stim̃ / macht d'Verß ſo ſchlim̃/
Daß einer möcht drein ſpeyen.

Dum *furor* hoc olim cœleſtis in amne natabat;
Hinc, donec vomeret, quiſque Poëta bibit.
Aſt vbi turbatus liquor eſt potante camelo,
Intactam præfert quiſque Poëta ſitim.
Illo fonte bibam? quem longis auribus haurit
Sileni ſonipes, Alpheſibæus ὄνος.
Iam non miror ego paſſim tot carmina vendi,
Incuſſo colapho quæ mereantur emi.

Iſti proſtituam meos calores
Naturámque Poëticam lacunæ?

Si quaſcunque feras lauet. lauentur.
Sed quæ carmina? *carminanda;* quæque
Peiùs dicta ſonent, in obſoletæ
Nodis ilicis *hirriente ſerrâ.*
O! Si Vatibus his cacuminatis,
Muſæ pro ſtrophio darent *echinum.*

Indignatio.

Denique quis, dixi, bibat hanc ſine nomine vappam!
Quanquam olim (memini) ſæpiùs inde bibi.
Sic ego: cùm turpis veruex, & craſſus & ingens
Haurit eam gibbo ſtante Camelus aquam.
Accurrunt Aſini *bipedes,* & amica luto ſus.
Inque palude canunt; ô glaciale chaos!
O verè deformis hyems! ô flabra trionum!
O *nequam* verſus! ô

Scazon XLV.

Quiſquámne ſanæ mentis, inſtet haurire
Sudans & algens, tam putrem vadi limum?
Deóque caſſas è paludibus fæces
Libet, camelis commouentibus Lympham?
Aurita quin & acris ingenI mula,
Conſtanter inquinata proluit labra.
Mox *ſtans in vno,* mille *porricit* verſus.
Vah! quas polentas, quæ venena fungorum.

XLVI.

Vana locuti ſunt vnuſquiſq; ad proximum ſuum. Pſal. 11.

Obmutuere Tullii,
Obmutuere Craſſi:
Hortenſij, Salluſtij,
Altùm ſilent in Vrna.

Famosa ROSTRA Rhetorum
Pessum dedêre Gotthj:
Vertunt in vsus pristinos
Recepta frusta *Nautæ*.

46.

O Cicero, wo ist dein Mund?
Crasse, wo ist dein Zungen:
Die wünscht ich / wann ichs haben kundt:
Nun hats euch selbst mißlungen.
Es habens zwar auch dRostra gar:
Wer wolt mehr auff sie steigen:
Die Schiff am Port fahren mit fort/
Vnd zaigen euch die Feigen.

Tullius eloquij pelagus diffusius olim,
Siccior est topho pumicibúsque cauis.
Siccus es Hortensi, Sallusti, Crasse; nec vlli
Ex cine-iam-facto gutture verba fluunt.
Quanta quies Romæ! Venti *posuere* Forenses.
Nulla in facundo gurgite Caussa natat.
Quæ vetus in fluctu populari Rhetor agebat,
Mersa nigris Thules ROSTRA feruntur aquis.

Philippica.

Non crassum queror aut perisse Crispum,
Te te lugeo flende, MARCE TVLLI,
Sicâ Popilij peremte serui.
Non tantùm tua *Villa Tusculana*
Antiquo Domino caret; sed ipsa,
Quæ te Rostra tulere personantem,
Postquam & murmura *Fuluiæ* tulerunt;
Piratæ rapuere sanniones.

O! fortunatam natam me Consule Romam!
Hoc olim: sed *nunc* Marce diserte taces.
Sunt muti cineres, quos vrnâ Hortensius efflat,
ET IAM DE CRISPO SCRIBITVR HISTORIA.

Heu pudor! in Latijs saltauit *Simia* Rostris,
Vrsa perorauit, Vandalicúsque *Catus*.
Istáne sunt igitur famosæ frusta triremis?
Cæsa manu toties Rhetoris? icta pede?

SCAZON XLVI.

Prodigia.

Facundus oris & disertus Arpinas,
Tacet resectus colla, mutus vt piscis,
Sallustiana fama cum Iugurthino
Sopita bello, conquiescit in castris.
Quæ Leguleius Rostra pressit Orator,
Piscator auexisse fertur *Hollandus*;
Frustis carinas nauium refecturus.
VAH! fortè Rostra remigans *capit salpas*.

SCENA.

Poëta, Scazon.

SCazon: proteruè Rostra fingis abrepta remo manúue Martia Batauorum. Nam quando Tybris viderit peregrinam classem secantum liquidam viam Germanorum per æquor? quò sinu maris clausi in se reducto, nobilem Cathedrarum texêre prædam? cuius Insulæ fundo primùm intulere? Nauta qui vocabatur? SCAZON. *Diuino tantùm. Rostra si quidem sæuo conuulsa ferro, rursus è foro tracta subiere pontum: frusta certiùs certo, venisse doctos auguramur ad Belgas. Nam quæ sub astris comparetur huic genti, virtute, dignitate, legibus, bello, scientiáque gloriáque nauali? Spatiosa verus terga Nerei rostris proscindit, exercétque subditos campos. Insternit Altum molibus, natantésque animosa lato vectat alueo siluas. Ipsum videtur expulisse Neptunum hereditate Patris, & suo regno. Medijs in vndis*

nuptias Napæarum piſcatur. Omnis Nympha cum choro Phorci pendit tributum, cæruliqué Tritones famulare innexis offerunt tubis cornu. Quà Phœbus ignes condit, & coruſcantem mergit quadrigam: quà renaſcitur ſomnum excuſſus, Auroraq́ lachrymas ſiccat; Mare Belga frænat & capeſſit Hollandus. Hic, ſi quis vllus abſtulitque fregitque florentis Eloquentiæ ſacram ſedem. POE. *Ah! illa Roſtra: quæ ſonora verborum torrente pleno lacteóque inundarunt. Vbi forenſis Tulliana maieſtas, grauitas Catonis copiaq́ Gracchorum, & Læliorum, Cæſarúmque regnârunt.* SCA. *Fortaſſis Abderitæ natus in Mydæ optantis aure. patriáque veruecum; exaſciata, dedolata fragmenta, in antra vertit frigidáſue ciſternas.* POE. *Acumen iſtud craſſioris eſt naſi. Refer hoc Amyclis, & labella compeſce.*

XLVII.

Multi ceciderunt in ore gladij, ſed non ſic quaſi qui perierunt per linguas ſuas. Eccli. 28.

Fabri diſertum filium,
 FABRVM *Philippicarum*;
Angina pridem ſeria,
 Non ficta ſtrangulauit.
HIC EST, HIC EST DEMOSTHENES?
 Ancilla monſtrat olim;
Sed iam licebit quærere;
 VBI ERGO SVNT ATHENAE?

47.

Demoſthenem ſehr wol beredt
  Den Griecheren verpflichtet/
Den hat zu letzt in ſeim Todtbeth
  Das Halßwehe hingerichtet.
Jetzt ſchweigt er still / vnd ſagt nit vil;
  Zuvor hats ghaiſſen / Der iſts /
Das iſt der Mann / der reden kan.
  Jetzt fragen alle / Wer iſts?

Atticus Orator, princeps incude relictâ
  Factus, & indocti gloria docta Fabri:
Tutiùs ô quantò tractaſſet forcipe *ferrum*,
  Quàm quòd Agens cauſſas AVREA verba *dedit*.
Mentiri nocuit. perijt miſer; ídque *Figuris*
  Omnibus atque *Tropis* Parca Pelaſga probat.
Quid prodeſt DIGITO OSTENDI? quod garrula quondam
  Fecit ad vndantes *Hydria* fontis aquas.

Facundiſſime Cecropis Nepotum:
Qui tot crimina triſtium Reorum;
Vt fert patria terra, palliatus,
Verbis conſiliiſque *palliâſti*:
Exſul denique nudus interiſti.
Et tunc nulla puella dixit: Hic eſt,
Quem monſtro tibi RHETOR· αὐτὸς ἐυτε
Ψελλίζει: *bene dicit iſte Balbus.*

Forſan adhuc magni ſtupeas Demoſthenis artem,
  Qui linguam ad *cotem* Blæſulus exacuit;
Argentanginâ, morbo peiore, peremtus.
  Finis in exſilio Rhetoris iſte fuit.
Fruſtra *Ancilla* manu protentâ perſtrepit; HIC EST,
  Hic terror, Macedûm Magne Philippe, tuus.
Monſtraret Tumulum ſaltem, librámque vel vnam
  Pulueris, aut dentem, qui *genuinus* erat.

S C A.

SCAZON XLVII.

Paroxyſmus.

DEMOSTHENES orare iuſſus, ὦ ἄνδρες
(Namque hoc crepabat millies) Ἀθηναῖοι,
Inter- -repentè faucibus ſtetit- -tractis;
Retróque lapſus, εἶπε dixit extremum.
Laudatus antè, cùm ſuum σοφῶς bellè
Audiſſet; olli cor mouebat, vt tauri
Proſecta; palmo ſeſqui pectus extabat.
VAH! blæſe, famâ ſic puelle lactari.

XLVIII.

Verba ſunt plurima, multámq; in diſputando habentia vanitatem. Eccleſ. 6.

Zeno, Thales Mileſius,
Solon, Bias, Cleanthes;
Barbâ SOPHI ſpectabiles
Inſtar trucis Cometæ;
Poſtquam canora pulpita
Strauere diſputando:
Tandem catarrhis obruti
Tuſſire deſierunt.

48.

Man lobt auß den Philoſophis
Zenonem vnd Cleanthen:
Lang Hangebärt / gut bürmiſch Gfriß /
Wie andere Aſtanten.
Da mehr als gnug / ſpitzfindig / klug /
Geſchryen diſe Kunden:
Hats der Todt grad / im diſputat
Erwiſcht / vnd vberwunden.

Ad ſectas venio *bacchantes* more Cleanthæ,
Et Chryſippææ nomina nota Scholæ.
Barbati Proceres, quibus Hircvs ab ore pependit,
Mixta decuſſatis *Lana caprina* pilis.
Voluebant grandes Nugas de Corpore Quanto,
De Mundi cunis, de Genitrice Maris.
Dum clamant, agitántq; manus, rumpúntq; columnas,
Ilia ruperunt; Stamina Parcæ. *iacent.*

Sophiſma.

Quis nunc excutiat ſcholas Sophorum?
(V. G. rancidi Biantis,
Qui ſecum ſua ſemper obſoleto
In dorſi cophino tulit) ſuperſunt?
Mors rixantibus intulit Sophiſma.
Aut vis, dixerat, *aut, amice, non vis.*
Sed non vis: (comes ire Mortis) Ergo
Vis. Si vis: (comes ire) Vade mecvm.

Deliciæ.

Huc coliphia peſſima carminum. Ad anteiquum æuum
Tendimus? horrendos imus enim ádque Sophos.
Quorum atro mento barbas (mirabile dictu)
Naturæ manus inſcripſerat in folio.
Ructabant Verum: nunquam non ore ſpuebant
Docti aliquid; gnari & dinumerare atomos.
Sed quò verſibus his miſerabilibus crucianda
Monſtra hæc venerunt denique? mortua ſunt.

Scazon XLVIII.

Fauete linguis. Manibus parentamus
Zenonis, & Zenoniani Aristippi.
Ollis ſcatebat ſub veterrimo mento
In vtramque partem diſputanda barba;
Thesis Sonabat ore tuſſis hirſuto.
Conchyliata diluere *gutturem* ſputa.

Sed

Sed dum ore, naſo, diſputántque ſputántque,
VAH! mors ſaliuam, quæ fluebat, abſterſit.

SCENA.

Poëta, Scazon.

R*Vbiginoſe ſerue, loripes Scazon, qua verba promis? gutturi meo* guttur *ſapit.* SCAZON. *Meóque* gutturem. *Gulam Planti peteſcit illecebra. Peluetuſta delectant ramenta multos gnaritatis anteiqua.* POE. *Audire malim ſtupea ſonum lingua.* SCA. *Non ipſa Aëdon blanda Thraciæ pellex, deuirginatam ſe gemens, mihi môſſit tam muſtulentè vinulam voluptatem.* POE. *Horreſco: ceſſa.* SCA. *Támne ſqualis Euander tibi videtur, Enniúſque contagis ſpurcificus, vt qua metra detenebrauit, decoritérque raſa concelebreſcunt, ceu ſpectra volcanoſa durus inciles.* POE. *Quid dicis?* SCA. *Obtuteſco ſpectiles verſus Turpilianos, Vnimammijs ſcriptos.* POE *Quid dicis?* SCA. *Ille cum ſipabat in terra ſub iliceto; vel ſedebat in ſolla: dulce malaciſſans vanitudinis carmen expectorabat. ore dein columnato iterum ſilebat, tam quietus, vt ſtrigor obnoxiꝰ ſuis occupaſſe ſirpatum Vatem tremore crederetur incuſſo. donec receſſet languor ille diuinus. Ad ſe reuerſus cernuabat.* POE. *Occidis. Abſiſte Scazon.* SCA. *Ex Lucretio ſperſos ſicilio flores, optuméque oleſcenteis, ephebitati plectiles coronanda.* POE. *Silices loquendo proijcis, ſpuis ſaxa. Iam nunc ſeuerè comminatus edico omitte priſcis inquinare me verbis. rotunda, plana, clara, terſa conquire.*

XLIX.

Nos inſenſati errauimus à via veritatis.
Sap. 5.

In qua vetus computruit
Antiſthenes cauerna?
Quo Morio Democritus
Defecit in cachinno?
Siluæque TRVNCVS Stoicæ,
CANISQVE *palliatus*?
Verſare ſuetus DOLIVM,
Vt Sol ſuam quadrigam.

49.

Wann hat Antiſthenes der Alt
Sein Grab anfangen machen:
Democritus den Delpel zalt/
Vnd auffgehört zulachen?
Ein doller Hund/ auff ſeinem grund
Diogenes vor zeiten/
Iſt jetzund gſtreckt/ im Faß verreckt?
Das Aaß die Rappen reiten.

Augia.

Ipſe Crates *Antiſ*que *thenes* ſub Ceſpite fætent;
Iſte ſuæ vitæ prodigus, alter opum.
Tandem Democriti *laſſatus pulmo* reſedit;
Cui totum & tantùm Viuere *riſus* erat.
Teſtæ habitatorem Cynicum *porrigine* plenum,
Diogenem occidit *ſeſquicanina* fames.
Mirandum eſt, quali STVPOR hic regnârit in aulâ;
Sole mouente ſuam, mouit & ipſe ſuam.

Non omneis cinerum mouebo foſſas,
Inquiram tamen, an *profundus* Orbis
Riſor Democritus, ſit inſepultus.
Fertur tantum habuiſſe ſplenis vnus,

Quan-

Quantum mille homines, in officinâ
Nutriti modijs facetiarum.
Sed quid Diogenes agit Molossus?
Quod præsepe vorat? quid Vmbra latrat?

Bellaria.

Sic age deinceps Musa mea, exhululans mihi dic: quò
Venit præceptor rabula Diogenis?
Et qui perpetuò ridens sursum atque deorsum
Mundum irridebat risibus assiduis.
Et qui macrâ præ ariditate friabilis, omneis
Rictu allatrabat dolio in exiguo.
Nonne suo in stabulo perijt cum straminibúsque?
Quonam alio húncce *Canem* carmine namq; canam?

SCENA.

Scazon, Poëta.

S*Cazon: probásne Disticha ista lasciua, & nequiter projecta.* Scazon. *Nequius quidquam excogitare poßit ulla Medea! aut duriúsue tristiúsue, quàm versus, quos ludit ista (penè dixerim macha) Sed feminarum quis reconditos sensus exploret augur, indolémque describat? quidquid libido suaserit, procax audet impune sexus, ridet, ínque neglectu nomen decúsque quarit, & petit plausum.* Poe. *Omitte ringi. Nunc opus lacertosis, Scazon, lacertis. sarculum solo merge. Euerte marris & ligonibus sacra illustrium sepulcra Stoicidarum.* Sca. Induitriorem *non habebis.* Poe. *Ad furcas, cruces, triremes, ínque peßimam pestem, cum tam vetusto, mucido, scabro verbo. Me téque iuxta fabulam dabis Musis, Desiste tandem. Symmachi tui rident* industriorem. Sca. *Iuppiter feri saxo si non monenti paream. Iubes terram euiscerari mortualium? Factum puta. Sophorum lineas veternosas, & obsoletos heic vides Caprimulgos.*

POETA. *Argute Scazon, Oedipum tua mentis immitte Sphyngi litteraria noctis. Scrutare Caluas, vncialium tectos sensus notarum Mortis augur indaga. Interpretare, quos legis, characteres.* SCA. *Quando remordet ista funebris cura; extemporalis factus ecce sum Mantes.*

EPITAPHIA.

H. P. E. A. S. C.
N. V. F. ***** F. **
*** H. P. E. ** D. ***
****** T. P. ******
***** Æ. S. C. ****
** H. S. S. T. **
* F. ** H. S. Q.
* C. A. **** C. *****
C. O. E. O. ****

SCA.

SCAZON XLIX.

HEIC. POSTVS. EST. ANTISTHENES. SOPHVS. CLAVDE.
NARES. VIATOR. FAETET. * FAETET.

HEIC. POSTVS. EST. DEMOCRITVS. * TOTVS.
PVLMO. * AEGER. SPIRITVM. CACHINNAVIT.

HOC. STOICORVM. STIPES * TRVNCORVM.
* FIMETO. * HOMO. SECVNDVM. QVID.
* CITER. AVTEM. * * CANIS. *
COLORE. ODORE. ET. ORE. * *

L.

Vbi nunc ſunt ſapientes tui? Iſai 19.

Dic: quo cubet ſub ceſpite
Silentij Magiſter?
Nunquam ſatis leguminum;
Nil auſus *eſſe* pulpæ.
Quæ ſeminudi Socratis
Spelunca condit oſſa?
Vbi vxor eius putida
Capútque trunca—*tippe?*

50.

Sag mir: wo dann Pythagoras
Im Y blib ſtecken?
Der jhm nie gnug der Linſen aß/
Kain Fleiſch hat dörffen ſchmecken.
Wo ſeynd/ ſag her/ deß Socratis
Verlegte Bain vnd Rippe?
Wo iſt zumahl ſein Ehegemahl
Die feine Fraw Xanthippe?

Sed neque PYTHAGORAM violento mortis ab ictu,
LITTERA defendit PYTHAGORAEA ſuum.

Qui parcè cænauit, olus, lentéque comedit
Lentem, quippe memor: NE QVID in ore NIMIS,
Te quoque Calue Senex *Sapiénſque* vocate, cicuta
Suſtulit, & nemo SOCRATIS oſſa tulit.
XANTHIPPE perijt, placidi Iouis improba Iuno,
E ſcaphij toties vindice nube pluens.

Quid piſcis Samius ſilet? quid ore
Clauſo Pythagoras facit, *ſtupendus*
Verborum Euclio? dijs famem malignis
Vouit, ſuſtinuſtque contumacem.
Arſurus Siculo priùs iuuenco,
Quàm cocti bouis ore polluendus.
Pol! quid Socratis Vxor, aurearum
Xanthippe facit Αλφα feminarum?

* Qualiter eſt moriens quoque mortuus in ſabuleto,
Qui viuens vixit, nomine Pythagoras.
Hic nunquam (ſic me Dij ament) olera atque legumina
Ad ſatiem audebat deijcere in ſtomachum.
Non minus exſtinctus pater ingens Socraticorũ eſt;
Quanquam hilaris Stygias iuit & ad tenebras.
Viderit autem Hecate, Coniux vbi ſit Xanthippe:
Quæ quia erat mala tam, eſt digna quoque hiſque metris.

Epita-

EPITAPHIVM, ET Cenotaphia.

H. E. S. Q. P.
G. L. P. S. V.
V. V. O. E. S.
I. P. F. R. Q.
***** S. S. ***** C.
G. V. ****** S. ****
***** H. F. E. ****
********* F. S. *****
H. D. D. D. *****
******** X. P. ******

SCAZON L.

HEIC. EST. SEPVLTVS. QVI. PIACVLVM. GRANDE.
LOQVI. PVTAVIT. SI. VEL. VNICVM. VERBVM.
ORE. EXCIDEBAT. SOMNIANTIS. IN. POENAM.
FABAS.

FABAS. REMOVIT QVATTVOR. * SEPTEM. SOLITVS. COMES. E. GASTRIMARGVS. VT. *

HEIC. FERTVR. ESSE. FILIVS. SOPHRONISCI.

HEIC. DIRA. * DEIRA; DIRA. XANTHIPPE. * PROTERVA. * *

Plurima desunt.

LI.

Dicentes enim se esse sapientes, stulti facti sunt. Ad Rom. I.

Dic: quid Platonis manserit
De MAXIMO PLATONE?
Quàm *Gallus implumis, bipes?*
(Cur non & ocreatus?)
VAH! VAH! HOMO PLATONICVS!
Cœnandus in *culina.*
Gulæ futurus gratior,
Quàm ferculum Thyestæ.

§ I.

Plato, Plato im hohen Thon
Die Weißheit hat angstimmet.
Aber sein Definition,
Das Menschlich Gschlecht nit zimmet.
Weil Plato dann ein Gockelhan/
Zu seinem Spott vnd Schaden/
So sey er drauff zum Koch hinauff/
Ins Kuchelstüblein gladen.

Oestrum.

Eloquar hoc etiam, licet indignentur Athenæ:
Diuinus perijt, dispeniitque, PLATO.

Prô cæli terræque pudor! Sophus omnia nouit.
Cur igitur nescis, mi Sophe, quid sit Homo?
Est, inquit, *animal* generosum, *implume, bipésque*,
Sic scio, quid gallus; non scio, quia sit Homo.
Aut certè hunc hominem fas est apponere mensis;
Nec tamen auersos sol reuocabit equos.

Nunc intrabo Sacrarium, quod olim
Sparso ture colunt Athenienses.
Salue MAGNE PLATO, Magister Orbis.
Dic: quid est Homo? GALLVS ABSQVE PLVMIS,
Toto pectore rideamus omnes.
Salue MAGNE PLATO, Magister Orbis.
Dic; quid est Homo? *gallus absque plumis.*
TOTO CORPORE PRANDEAMVS OMNES.

Comere Musa comas iterum fuligine tersâ
Pulcrior. Ecce Plato nunc adeundus erit.
Quæramus tumulos: certum est latitare sub vno
Illum, qui NATVM scit reperire BONI:
Gallinæque Virum nudatum vertice cristas
Exæquans Homini, perdidit OMNE GENVS.
Siccine definis Hominem Sophe Magne? Platones
Innumeros tales Atreus ipse vorem.

CENOTAPHIVM.

H. F. E. M. P. S.
I. **** V. **** L. ***
S. ****** B. ***** M.
C. P. S. M. V. ***
*** L. P. A. ****

SCAZON LI.

Augurium.

HEIC. FERTVR. ESSE. MAXVMVS. PLATO. SITVS.
IMPLVMIS. ** VIRILITER. LVMBOS.
SVCCINCTVS. ** BIPES. ** MANÈ.

CANTV. PERACTO. SI. MOMORDIT. VXOREM.
* LAETVS. PRAELIATOR. ARGVTVS.
***

Ieiune Lector, quid Platona derides?
Assatus est Homo iste: calcea dentes.

LII.

Quid est necesse homini maiora se quærere. Eccles. 7.

Natum Stagiræ, gurgite
Euripus hausit alto.
Tunc passus AR——LES *syncopen.*
Vitaq; Nominisque,
Muscas cadenteis tutiùs
Fixisset otiosus;
Quàm quòd maris reciproci
Euentilârit æstum.

52.

Der groß vnd weise Stagirit
Ist in dem Meer ersoffen.
Sein hohe Kunst die schilt ich nit:
Hat aber eins nit troffen.
Wär er darfür hinder der Thür
Gar in ein Bernhaut gschlossen:
Als daß er gfragt / vnd sich so plagt /
Warumb das Meer abgloffen.

Pauper Aristoteles, quo non est *ditius* vllum
Ingenium, medijs naufragus hæsit aquis.
Fluctibus Oceani refluì lunaribus haustum,
Altera Lethæi torsit arena vadi.
Quid miser æquorei tentat secreta profundi?
Dilectæ satiùs pensa tulisset Heræ:
Quàm quòd in Euripo Maris indagauerit æstum.
Ille sit à *lunâ* percutiente caput.

Quicunque es, Palinure Nauta, siste.
Hoc portu situs est Sophus Sophorum.

Bayerische Staatsbibliothek München

Scrutantem vada cæca curiosè,
Submersit Maris æstus; éstque passus
Omnes *tres Capitu*, periculoso
Hoc in gurgite, *Diminutiones*.
Vnde ARISTOTELES priùs, modò *Arles*
Passim scribitur. HEIC CINIS QVIESCIT.

Quæro Stagiritam, frustra. Submersus in alto
Dicitur infelix occubuisse mari.
Quà patuit, totum complexus pectore Mundum,
Debuit in Mundi parte perire sui.
Nunquid non poterat *culices* mactare *rotundos*,
Aut membra interea sternere sub platano?
Tutius hoc, quàm quo refluum mare Cynthia *cornu*
Arietet, erecto scire supercilio.

CENOTAPHIVM.

H. F. E. N. S.

S. I. N. I. E.

C. T. D. F. R.

Q. S. A. I. F.

C. T. S. ****** S.

SCA.

SCAZON LII.

HEIC. FERTVR. ESSE. NOBILIS. STAGIRITA.
SEPVLTVS. INTER. NAVFRAGOS. IN. EVRIPO.
CVIVS. TIMENDA. DE. FVGA. REVERTENTIS.
QVOD. SIDVS. AVRIGARET. IMPROBOS. FLVCTVS.
COGNOSSE. TARDVS. SE. * * SVBMERSIT.

Atqui ſedenti profuiſſet, in cella
Vultus manúſue defricare verrucas.
VAH! texuiſſet vincla ſyllogiſmorum.

LIII.

Non enim erit memoriæ ſapientis, ſimiliter vt ſtulti, in perpetuum. Et futura tempora, obliuione cuncta pariter operient. Moritur doctus ſimiliter vt indoctus.

Eccleſ. 2.

Nunc cogitur quieſcere
Argutus *Ambulator*:
Longæque *Seſſor* Porticus
Nolens Volens *iacere*.
Labuntur altæ tegulæ,
Et impluit Lycæis:
Nil præter atras noctuas
Stoæ cauerna nutrit.

53.

Jetzt ruhe einmal du ſchöner Kopff/
Kanſt nimmer müder werden:
Der ewig gſeſſen vnderm Schopff/
Ligt lang zwerchs auff der Erden.
Ihr Critici, vnd Stoici,
Wo wöllt jhr füran ſitzen?

Das alte Nest / wo ihr seyt gwest /
Die Eylen jetzt beschmitzen.

Sic, quia non aliter fas est, à morte quiescit,
Inuitus. non *mors*, sed dolet alta *quies*.
SESSORES super ipsa suos, quàm longa recumbit
Porticus, immani pondere lapsa premit.
Aspicio lachrymans destructa lycæa. sub vdo
Impluuio, glacie septima bruma riget.
Vnica culminibus laceris quæ *noctua* mansit,
Aëra iam pennâ liberiore secat.

Iam nullum videas Sophum sedere,
Niti, currere, stare. nempe *Parcis*
Visum est, esse quietiùs, *iacere*.
Zenones, Senecásque Cordubenses
Inuoluit sua nunc *abolla*, FATVM:
FATVM, quod toties in ore, FATVM.
Ædes procubuere. Noctis ales
Incestat vaga Stoicas cathedras.

Exin docta vacant sacraria. Non nisi mulas
Plurimus hàc petaso mulio tectus agit.
Porticus exclusis Sessoribus altera nutat,
Altera cum *Truncis* vestibulóque ruit.
Atria tristis hyems Academica subruit imbri.
Templa tegunt decimæ Palladis alta niues.
In qua certauit SAPIENTIA mitibus armis,
Nunc est bubonum facta palæstra specus.

SCAZON LIII.

Quid de lycæis Ambulantium longis
Academicorum, pulpitóque clamoso;
Quid de proseuchis, exedrísque famosis,
Haráque docta, déque Terminis Artis;
Quàm vile *Blictri* mansit atque *Schindapsis*?
Verba absque sensu, nucleo nuces cassæ.

Vbi noctuarum Diua sola regnabat;
VAH! noctuarum sola natio regnat.

LIV.

Vbi est litteratus? vbi legis verba ponderans? vbi Doctor paruulorum?
Isai. 33.

AD TEXTVM:

Sequentur istos cæteri:
Sunt plurimi secuti.
IVSTINIANVS, BARTHOLVS
BALDVSQVE *l. Debet.*
Et l. Vasa collige.
¶. citaris.
SEV REPLICENT, SEV TRIPLICENT.
COGVNTVR AD TRIBVNAL.

54.

Druckt dapffer drauff / die habens gar /
Wir müssen all nach springen:
Juristen in der Todtenpar
Auch dises Liedlein singen.
Seyt still Balde vnd Barthole,
Macht nit vil Gschwätz vnd wesen /
Ist doch vmbsunst all ewer Gspunst:
Dann Parca kan auch lesen.

HOC HABET, exclamas, tandem deleta Vetustas?
Hoc quoque *tu*, clamat, tectus *habebis* humo.
BARTHOLVS ET BALDVS, consulti numina Iuris,
Funereo pressi marmore, nunquid habent?
Vade: sedet Prætor. Sed ZASIVS excipit vnctus.
Excipiat, dicto vade vadate die.

A perimente (nota Verbum) Perimende citaris.
Nosti, quid *Strictum Ius* velit ense sibi.

Omnes, quos grauis occupauit Hora,
Vel muti tamen insonant: SEQVERIS.
EXPERTIS HABEAS FIDEM ROBERTIS.
Clamant Causidici duo forenses,
Baldus, Bartholus, & MORI, *esse iuris Naturalis, & insiti cuique*,
Scriptis ex *Titulis* probant sepulcri.
Quod Ivs non abolet *Nouella*, firmat.

Monimentum.

Posteritas: sic te Manes affantur in vrnâ.
QVIDQVID ES, HOC FVIMVS; QVOD SVMVS, ILLVD ERIS.
BARTHOLVS ET BALDVS, BALDVSQVE ET BARTHOLVS (istos
Misce, vtcunque voles) iam subiere Scrobem.
Ius sanis prodest. moriturum nulla tuentur.
Fata vocant: *naso ducere Fata nequis.*
Ah! valdè modicè studuisti in Codice Iuris:
Si nescis, quòd Lex prima sit ista, MORI.

SCAZON LIV.

Titulus.

Ita est. sequemur. Posteros præiuerunt
IVSTINIANVS, VLPIANVS, & BALDVS
Profundus *Vrinator* æquoris Legum.
Fuere. ne se nobilis crepet Doctor
Titulósque iactet. namque siue I. V. D. scribat,
Seu V. I. D. DVIue, vel D. I. V. diu nemo
Euasit ictum. túne primus euades?
VAH! funerales nescit iste Pandectas.

LV.

Fruſtra multiplicas medicamina. Sanitas non erit tibi. Ierem. 46.

Hippocratem, qui *Virgulâ*
Morbos abegit albâ.
Tabum vomentem denique
Deluſit ars medendi.
Tectus *cupreſſu* lugubri
Componitur Machaon:
Galenus HERBAM PORRIGIT,
Et dicit; *Hæc fefellit.*

55.

Hippocrates hat abgebawt/
Wird jetzt mit Füſſen tretten.
Kein Aphoriſmus oder Krant/
Kundt jhn vom Todt erretten.
Machaon ligt/ iſt längſt verſtickt/
Jetzt nur ein bloſſer Schatten/
Galen iſt hin/ ſein Medicin
Hilfft jhn zur Erden bſtatten.

Cur non Hippocratis Coi monumenta reuoluis?
Quem Rex Perſarum credidit eſſe Deum.
O numen! cuius nunc eſt *veſpillo* ſacerdos,
Sarcophagus Templum, Tus *humus*, Ara *cinis*.
Quis potuit medicas numerare Machaonis artes?
Nulla tamen ſummum depulit herba malum.
Fatali lecto defixus membra Galenus,
Ingemuit mœſtis flebilis vſque modis.

Qui *radicitus* eſt in arte DOCTOR,
Is radicitus interiſſe dicat
Omnes Hippocrates Machaonáſque.
Hauſto Mandragoræ ſatur veneno,

Gustauit cerebrum Cati Galenus,
Mox præceps datus è suo cerebro.
Exesto Medicina. quando nullum
E tot millibus vlla iuuit herba.

Si quisquam instantis vim Leti euadere posset;
Hic foret Hippocrates vnicus vnus homo.
Num potuit? non si Mundi totius in herbas
Natum vertisses arte, Epidaure, tuâ.
Tentârunt eadem Podalyrius atque Machaon,
Quíque dat ex Medico fonte Galenus opes.
Mors tamen hos omnes irrisit *dentibus albis*:
Quæ cùm tela manu vibrat, ait; RECIPE.

SCAZON LV.

Ad pharmacorum *pyxides*, senem Coum,
Quanquam TYRANNVM MORTIS, vltimo morbo
Nec Gentiana, nec papauer admorsum,
Nec castus Agnus, nec malagma sanauit.
Fatis Machaon obsequi reluctatus,
Parere tandem debuit, vel inuitus.
Et Pergamenum calda Febris exhausit.
VAH! qui mederis vlcus & tuum cura.

LVI.

Quæ autem in cælis sunt, quis inuestigabit?
Sapient. 9.

Cœlum SENIS *crystallinum*
Casus, puérque fregit?
Iniqua cura siderum
Oppressit Archimedem.
Copernici deliria
Sunt inuolucra gypsi.

Quid hoc? *iacet* COPERNICVS,
Tellus *stat*, astra *currunt*.

56.

Der Syracusisch Himmel steht /
Zerbrochen seynd Coluren.
Jetzt macht der gwaltig Archimed
In seinem Staub Figuren.
Die Erden steht / vnd nit vmbgeht /
Wie recht die Glehrten mainen.
Ein jeder ist seins Wurmbs vergwist /
Copernicus deß seinen.

Fortè *Mathematico* datur indulgentia vitæ,
Astra Syracosio qui dedit ire Polo.
Occubuit cum sideribus, quæ plurima vitro
Fixit, & exhibuit de niue nata silex.
Quid scripsisse iuuat; si quidquid scripserit vnquam
Non nisi in Astronomo creditur esse *furor*?
Iamque putem nimiùm tibi stare Copernice SOLES;
Soles sunt *oculi*, nunc sine luce, tui.

Qui Cœlum vitreum polósque finxit
Astrorum moderator Archimedes;
Fatali reuolutus ex Olympo,
In vallem cecidit nimis profundam.
Quæ systemata sunt Copernicana,
(O! systemata quæ Copernicana!)
Vel librarius allinit papyro;
Vel fiunt piperis breues cuculli.

Credis? in exiguo fragilíque natantia vitro,
Astra Syracosio sunt famulata Seni.
Quale tamen cœlum, quod fracto illabitur axe?
Qui perijt, qualis Conditor ille fuit?
Credis & hoc? stellas *terebrare* Copernicus ausus
Occidit, in paucis prodigiosus homo.
Quæro ego; cur sol stet: *quia mente subaudio Fixum,*
Mobile sit Fixum, dicit. *Ohe!* doleo.

DVVM EPITAPHIA.

H. A. V. A. S. Q.
I. V. F. M. I. ****
*** A. C. M. V. ***
H. P. E. C. S. ***
D. T. M. S. C. S.
N. H. V. C. E. I.

SCAZON LVI.

HEIC. ARCHIMEDES. VVLNERATVS. A. STELLIS.
QVAS. IN. VITRO. FRAENARE. MOLIEBATVR.
IACET. * * AVDEBAT.
COMOSSE. MVNDVM. VELLE. * *
HEIC. POSTVS. EST. COPERNICVS. SATIS. DIXI.
TERRAM. MOVERI. STARE. CREDIDIT. SOLEM.
NARRA. HOC. VIATOR. CAETERIS. ET. IGNOSCE.

Si forsan esses biliosior, dic VAH!

SCE-

SCENA.

Scazon, Poëta.

POeta. POE. *Scazon.* SCA. *Sudo, diffluo totus.* POE. *Deterge mappâ manticáue villosâ.* SCA. *Depono marram. Sat, reor, datum fossu. Frangunt labores. Quot profundus extraxi examinanda squallida Vetustatis Vespillo saxa! quæ potissimam partem exesa fallant Delphicos Sacerdotes, ipsúmque Numen, cui focus calet Delphis.* POE. *Morose Scazon, ergo iam fatigaris? At non labascunt integerrimæ vires; cùm pinguis offa fumat, & tremunt quadra sonante pernâ: tunc valentior miles Scazonte nullus; omniúmque postremus adipata fata signa deseris mensæ. Vbi canistros insidet Ceres alba, plenóue nodis nigra spumat in vitro.* SCA. *Equidem calente Sirio. Reuertenti tauro subactis à nouàlium sulcis, quis pabulum, quis gramen inuidet fesso? Et me refossis tot cadauerum fungis, tot expiatis erutísque spelæis, nullam mereri bucceam sepulcralem? Horresco, spectris territus Sophorum, tam fuliginosis & nocenter obscuris. Circumuolare me videntur infesti Manes Platonis, audio querelarum lamenta, disputantiúmque barritus.* POE. *Satis ista: nunc procede; dégue* Fortunâ *subeunte, tenta pronocáque* Fortunam.

LVII.

Sapiens timet & declinat à malo: stultus transilit & confidit. Prou. 14.

Hæc qui legis, cur ringeris?
Longósque rodis vngues?
Nimis tibi confidere,
Narcisse mi, videris:
Si nec mouebunt funera
Præmissa tot Virorum;
Sempérque stare contumax
Speras cadente Roma.

57.

Der vber diß die Nasen rimpfft/
Mit runtzlen ziecht sein Stirne:
Der waißt fürwar nit was er stimpfft/
Warumb er sich erzürne.
Seinds dann nit längst/ vom Todt geängst/
Die ich erzehlt/ verfahren.
Da Rom fiel ein/ möchst du der seyn/
Der ständling wolt verharren.

Fallor: an iratum Lectoris sentio vultum?
Et fluit in toruas frons caperata notas?
Imbellis certè Phrygiáque exclusus in Ida,
Seu Narcissus erit, siue Hyacinthus erit:
Qui Puer, *ad plures* cùm iam præcesserit agmen,
Mota Virûm dubitet Martia castra sequi.
Roma Caput Mundi cecidit, cecidere Gigantes;
Et tu consistes *Pumilione* minor?

Iras comprime, delicate Lector:
Ne nos despue, ne precare diras.
Quod decerpsimus ex virente lauro,
Tu *Vatis folium* puta Sibyllae.

Regno.

REGNORVM DATVR ET VIDETVR AETAS;
REGVM VIX DATVR ET VIDETVR AESTAS.
Si ne *Roma* quidem fuit perennis:
Caſum nemo poteſt queri caſarum.

Vapulo cenſuris. damnamur pollice preſſo.
Semicaper lato *Zoilus* ore furit.
Quid palles, frontíque minax iraſceris ictæ?
Támne tibi videor, Mome, fuiſſe *Cato?*
Tu leuior conchâ, tenero tu mollior hædo,
Iam deſperato SOLVS in Orbe ſapis?
O *turtur!* Romæ & Phrygibus durare negatur,
Et tu, cum Mortis venerit hora, *gemes?*

SCAZON LVII.

Quis? Momus ánne *Amomus*, hîc mihi *naſum*
Ciet *ſagacem?* quid fremuit? quid os fædum
Inſpicat inſtar alitis peregrinæ?
Narciſſe votis impotenter inflate,
Quid indecoro maceras metu pectus?
Vrbs (Orbis inquam) caſibus ſuis ſtrata eſt,
Tu perſeueres? ſic *ſciure* te mulces?
VAH! molle ſcrophæ ſumen, albe porcelle.

LVIII.

Qui ponitis Fortunæ menſam, & libatis ſuper eam: numerabo vos in gladio, & omnes in cæde corruetis. Eſai. 65.

Tu *ſolus* OVI Caſtoris,
Matríſque pullus *alba?*
Parcas vt optes *parcere*;
Fatum retrò moueri.

Fidum videtur improba
FORTVNA numen esse?
Cuius *Rotam* vel *fimbriam*
Astratus osculeris.

58.

Bist du der Aff / das schöne Kindt /
Am Holderstock entsprossen?
Daß dir verschmacht so hart vnd gschwindt /
Was Gott ob vns beschlossen:
Waißt nit / das Glück / hab böse dick /
Betrügerisch / verstohlen:
Hängst doch am Rad / daß vmbher gaht /
Bist je ein guter Tscholen.

O formose Puer, Ledæo nate cubili,
Digne supra nubes tum Ganymede rapi.
Iam iam Fata tibi cedent; quæsiuimus Vnam
Parcarum, an vellet parcere: dixit; *Ita*.
Plaudit ad hæc Mopsus, sua nec ludibria sentit,
Fortunæque dolos ingeniúmque leue.
Quid video? supplex etiam lachrymísque refusus,
Eius odoratos imbuit ore pedes.

Thersites, animose mi Puelle,
Formosissime, belle mi Puelle,
Quot sunt, quótque fuêre, erúntque belli
Thersites: animose mi Puelle,
Dic; Parcas *quianam* petas fauentes?
Et SOLVS *quianam?* deinde asellus
FORTVNAE, *quianam* fricas asellam?
Heu, frustra scabis. Ista mæcha fallit.

Scilicet *Hic, Ipse, Ille, Iste* est Salapusius *atrox*,
In gremio Matris natus Acidaliæ.
Sanè, cur Lachesis tibi non sapphyrina ducit
Stamina, gemmatâ deproperanda colu?
Dic age; Fortunæ credis tria verba loquenti?
Atqui ego mentiri credo, licet taceat.

Sed neque more tuo curuus procumbo velut bos,
Nec Lenæ plantas osculor, vngo, lauo.

SCAZON LVIII.

Encolpe Phœnix, & Cupidinis frater,
Alter Paris, paríſque frontis ac oris;
Quâ fronte, quo, dic, ore Fata contemnis?
Poſcas ab illis dulce ſaccarum, myrrham
Offerre ſuetis! ecce ſupplicabundus
Stas in lacerna limen ante Fortunæ;
Gemis tremíſque, *ſplendidéque* mentiris.
VAH! vile numen prouolutus *inceras.*

LIX.

Et ecce occurrit illi mulier ornatu meretricio, præparata ad decipiendas animas.
Prouerb. 7.

Inſane! qui te ſuſtines
Ab hac Dea peruri.
Adultera te mancipas,
Quæ peierare nouit;
Procíſque noctes ebrias
Toríque iura vendit.
O! quot proterua Principes,
Vxorios fefellit.

59.

O Tummeshirn / O voller Zapff /
O daß ihrs Glück erkennten.
Die euch verhaißt ein Bußterkrapff /
Vnd gibt euch nur ein Blenten.
Keim ſeys vertrawt / als wers ſein Braut /
Kaim kan ich diſes rathen.

Ste

Sie bricht die Ehe/ drauff kombt das wehe/
So viler Potentaten.

Quin potiùs *furcâ* demens *expellis* amores?
Quos leuis in cæco pectore Diua parit.
Pulcra tibi Coniux (si Dijs placet) atque pudica
Obtigit, & nunquam fallere docta virum.
Quàm timida & mitis! quàm non scelerata! Marito
Nam violare fidem, non putat esse scelus.
Totus ei Mundus patet, vt Commune Lupanar.
O! quot in hoc Regum *conentit* illa toros.

Vaticinium.

Quæro: siccus es, an mades adusto?
Aut Fortuna procax tibi vorandum
Insano *leporem* dedit marinum?
Ah! cur vreris igne tam doloso?
Hanc te ardere Deam? iugum recusat,
Prædico: Meretricis es maritus.
MESSALINA nihil veretur æra
Noctu poscere, & aduocare *seruum*.

Epithalamium.

Anticyris dignum caput est, cui femina pellex
In sponsam, & Thais vendita serua placet.
Hymen, ô Hymenæe Hymen, Hymen, ô Hymenæe!
Duxisti Vxorem: Ciuibus, ánne tibi?
Nempe mihi, dicis. Sed non hoc dicit Agyrta;
Qui cum *Fortuna* dormit, Amice, *tua*.
Cornutos etiam Reges facit ista Capella,
Auriculásque sui donat habere Midæ.

SCAZON LIX.

Attende Daue. non licet bis errare,
Quam ducis? *Istam?* ludiam, leuem, cæcam!
Istam? dolosam perfidámque Fortunam?
Quæ purpuratos polluit toros! *Istam?*

Catu-

Catulire pernox perdiúsque consueuit:
Panditque cuiuis fornicem. papillarum
Multum proterua nudat. haud minùs mortis.
VAH! quot venustum Regna perdidit Scortum!

LX.

Fallax gratia & vana est pulcritudo. Prouerb. 31.

Tot ora nunquam Proteus
Deponit & resumit:
Quot ipsa vultus *Punicos*
Permutat & refingit.
Cum *Phosphoro* quæ Tyndaris,
Et naris expolitæ,
Sub *Hespero* fit turpior
Anu *canente lessum*.

60.

Erzehl jhr List / ders zehlen darff /
Sie liegt / daß möcht erkrummen.
Wie manches Gsicht / wie manche Larff
Brauchts zu dem falsch vermummen.
Bey Sonn auffgehn / ist sie gar schön /
Auffgmutzt mit Pfawen flügel:
Zur Vesperzeit ein Raffelscheidt /
Ein arger alter Tigel.

Quid facias? *frontem* quæ non habet, accipit *omnes*,
Oris inops, nunquam non satis oris habet.
Deprendas licet in facto, peccasse negabit.
Visa tibi dicet: *forsitan Illa fuit*.
Adde: quòd (& disces ex solo nomine monstrum)
Vt bifrons Ianus, sit tua IANA *biceps*.
Vultibus è geminis tantùm vnus manè videndus.
Namque vnô, non est turpior in capulo.

Quid-

Quidquid DALILA Dalilæ; Neæræ
Aut fallacis habet NEAERA fallax:
Hoc FORTVNA libidinoſa totum eſt,
Vultu, pectore, fraudibúſque comtis.
Et Circen Thymelénque vincit ore,
Transmutans meretricios colores.
Alter Proteus: hoc die venuſta,
Maurâ fœdior altero peruſtâ.

Myſterium.

Hoc quoque ſcire iuuat; Portumna eſt, quæ tibi nupſit,
Et tot habet vultus, quot noua Luna, nouos.
Vtque ſimul ſpeculo diuerſa videntur in vno,
Plurima ſic vnâ fronte videnda gerit.
Vis Nioben? *dura* eſt. vis pulcram? *Tyndaris* ipſa eſt!
Certantémne viris? mox erit *Andromache*:
Et tibi certabit nimiùm, vellétque capillos.
Mirce: feres turpem litigioſus anum.

SCAZON LX.

Fortuna non fidelis eſt, vt Euadne,
Aut Siſygambis. ſumit omnium vultus
Ponítque! fallax, ambidextra, *Communis*.
HAC DOTE NVBIT. annulum maritalem
Donat vel hoſti, nec rogata, te *cornu*
Ingens ferente, quale Vir gregis ſimi.
Cerite, Mæchæ non notas tuæ næuos?
VAH! quale pingit nux cadauer! ô ſtacte!

LXI.

Auerte faciem tuam à muliere comta.
Eccli. 9.

Oblata labris baſia
Luctantibus recuſa.

Etsi rogaret millies,
Tu millies recusa.
Quæ verba fingit sesamo
Dulcíque plena melle,
Credas cerassæ toxico
Flauóque sparsa felle.

61.

Sie thut / als wanns dich lieben wolt /
Zum Fridenkuß anmueten:
Gibt dir in d Hand ein Monatsold /
Wann gscheid bist / gib jhr Guete:
Schlag sie von dir: sag / weich von mir /
Dein Red will mir nit gfallen.
Ja! steckt sie vil / wanns reden will:
Ist lauter Gifft vnd Gallen.

Mitte igitur thalamum, & noli pro dote pacisci,
Suauiáque oppositâ pelle dolosa manu.
Quin vultum quoties inuitat ad oscula, dorsum
Obuerte, & pedibus protere vota Lupæ.
Rhetoricam nosti, quæ sit tibi verba *datura*;
Aurea cúmque tropis, byssina cúmque fauis?
Aurea? sed ferrum, sed plus quàm ferrea verba.
Byssina? sed crassus sunt, mihi crede, rudens.

Quò vesane ruis? resiste Scorto.
Cerussata Puella non omittet
Caussas quærere basiationis.
Palpabit, mihi crede. complicatis
Prostans oscula porriget labellis:
Promissura rosas thymúmque mellis;
Manatura nigri palude fellis:
O! quæ basia, qualibus labellis!

Et statuis tali Dominæ seruire Maritus?
Probráque suauiolo Coniugis emta pati!
Si me non spernis, spernes meretricis amata
Oscula; nec pretium, nec patiere preces.

Mella

Mella quidem loquitur, blandíſque inceſta perorat
Ignibus atque oculis, lena diſerta, ſuis.
Tu tamen haud fidas: ignes, ſunt frigora Thracum;
Noctua ſunt oculi; mélque Venena merum.

SCAZON LXI.

I nunc, & oſculare publicam Laruam,
Regúmque ſputis baſiíſque *fatentem.*
Raptos ocellos (*orba proprijs*) furto
Vibrabit, *emulgere* ſuauium docta.
Sed tu reſiſte, ſi ſapis. ſed infringe
Exercitatam lubricis genis palmam.
Ne verba credas, quæ dat, eſſe *mel. fel* ſunt.
VAH! *Alueari* quantus incubat FVCVS.

LXII.

Eſt malum, quod vidi ſub ſole, quaſi per errorem egrediens à facie Principis, poſitum ſtultum in dignitate ſublimi, & diuites ſedere deorſum. Eccle. 8.

RVFINVS hoc expertus eſt,
Et Conſul *euiratus.*
Byzantio proſcribitur:
STATVAE trahuntur vnco.
Finguntur ex his vrcei,
Strigil, patella, peluis.
Eunuche: *nunc* es vſui
In omnibus tabernis.

72.

Rufinus waißt von der manier/
Vnd ein Eunuch zuſagen.
So gar jhr Bildtnuß iſt in vier/
Ja hundert ſtuck zerſchlagen.

Eutropi

Eutropi Leib/ das alte Weib/
War gstossen zu eim Zelten.
Ders Ertz hat gnutzt/ drauß d Häfen butzt/
Der kan jhms wol vergelten.

Hoc quoque Rufinus monstrum testatur Eoum,
Eutropiúsque Spado, Consule maior *Anus.*
Quæ Byzantini timuerunt numina Ciues,
Mox Byzantinæ diripuere manus.
Laurigeri soluunt statuas incendia serui.
Fit Scyphus aut forceps, quod fuit antè caput.
Apponens *leporem* fors Hospes dixit: Amici,
Hæc Patera EVTROPIVS semiuir antè fuit.

CONSTANTINOPOLIM petamus. Aulam
Pulso. Phosphore: nonne consulares
Vidisti trabeásque purpurásque,
Ad sordes & ad incitas redire?
Rufinum, Eutropium quid interemit?
Fortunæ, puto, *non modestus Vsus.*
Eunuchi facies in ære visæ,
Sellas olfaciunt Patroclianas.

Vertumni.

Vt sileant alij: satis hoc Rufine loquâris,
Túque sub Arcadio Cæsare, serue potens.
Vilis vterque priùs, sed vterque ad summa leuatus,
Quantus Vterque fuit, Tantus Vterque ruit.
Lictor adoratos, simulacra argentea, vultus
Fregit, & effigiem soluit in igne sacram.
Massa coit, flagrant oculi, liquefactáque sudant
Membra, metalla fluunt. *cuditur hinc matula.*

SCAZON LXII.

Talio.

Hoc est, Eoi cæca quod dedit pessum
Portenta Mundi. te scelestè Rufine,

Te *serue Nequam*, te marite castrate,
Princeps spadonum, qui regentis Auroræ
Ipsum regebas fraudulentus *Aurigam*.
Sed nuda demum pænè terga discerptus,
Æs vultuosum conflagrare sensisti.
VAH! *ipse Consul fascibus tuis casus*.

LXIII.

Vir vanus in superbiam erigitur, & tanquam pullum onagri, se liberum natum putat. Iob. II.

I, curre demens Hannibal
Ex Africa per *Alpes*.
Rupes *aceto* diuide,
Perfringe claustra Brumæ.
Quam copiam CANNENSIVM
Prædaris *annulorum*:
Pensabit VNVS ANNVLVS,
Ex quo bibes *venenum*.

63.

Lauff / lauff mein Sohn Hamilcaris,
Ich will dich nit verstechen.
Lauff hin / deß Essig nit vergiß /
Mit dem must d'Alpen brechen.
Wirst ring voll auff auff einem hauff
Bey Cannis können rauben.
Aber der ein / wirdt dein Todt seyn /
Das kanst mir sicher glauben.

Nemesis.

Annibalem mirare Ducem, per vasta cucurrit
Æquora, pérque Alpes inuiáque antra feris.
Non

Non cursum tardauit hyems, non vortice torrens
Spumeus, annosæ nec tria lustra niues:
Italiam intrauit: *discerpsit* viscera Romæ:
Submersit Cannas sanguine, se Venere.
Quid tamen ex spolijs collegit Equestribus? AVRVM;
Ex quo tot lacrymas, fata, Stygémque bibit.

Quid se lætius Hannibal cruentus
Ad Cannas Trebiámque vidit vnquam?
AVDACI NIHIL INVIVM. Reliquit
A tergo fluuios, subegit Alpes:
Exanguis tremefecit ora Romæ,
Et portam stetit Afer ad Capenam.
Fortuna, heus aperi. quid ipsa? MAVRVM
IRRIDENS. PARAT INTERIM SEPVLCRVM.

Quid Libyæ Catulus, Soboles animosa leonis
Hannibal Hannibal? *hic*. Italiam Italiam
Per mare, per scopulos petit, excisásque per Alpes,
Saxáque durato conglaciata gelu.
Iámque tenet CANNAS. metitur Romana iuuentus;
Pingues sanguineâ cæde lauantur agri.
Annulus impletur modijs: Capitolia nutant.
Summa: Peri Victor. sume Venena, PERI.

SCAZON LXIII.

Allegoria.

Getulus Alpes inuias penetrauit:
Vbi niuosis in iugis HYEMS *dormit*;
Trudítque somno congelata crystallum.
Carthaginensis Ductor hanc ACETI vi
Expergefecit: transiénsque plorantem
Rhodanum Padúmque, victor iuit ad Cannas;
Et annulorum prædo repperit messem.
VAH! & venenum MAGNVS EXSVL inuenit.

SCENA.

Poëta, Scazon.

Scazon: acetum, si quod Annibal propter Alpes reliquit, sume. Languidam venam exacuit acrimonia. lauat putri pulmone spissum pectus. excitat tristes & otiosos spiritus, minas toruæ inducit, & rugosa vallium fronti. Decet seueros ira pulcra Scazontas. Scopulos aceto Luscus *iste diuisit: & non cerebri diuidat tui nubem; caputque præstet peruium Dei flabris!* SCA. *Nec tu iocari desines! & hoc nempe possit videri vanitas* POE. *Et est nempe.*

LXIV.

Vidi seruos in equis; principes ambulantes super terram quasi seruos. Eccle. 8.

Dat colla loris nauticis
  Torquatus antè miles.
In *insulam* detruditur
  Dictator è *Curuli*.
Fixâ *sub hastâ* væneunt
  Et Persicæ tiaræ.
Inscripta frons fert *Literam*,
  Quæ *fasciam* ferebat.

64.

Gestern war Cuntz zum Scepter glockt/
  Muß heut den Kolben tragen.
Heut Schultheiß/ Morgen Bettelvogt
  In seinen alten Tagen.
Noch Reich/noch Cron/halts Glück lang schon/
  Wirdt bald ab ihn verdrossen.
Der Herr wirdt Knecht; der Edel schlecht;
  Daß seynd mir seltzam Bossen.

Stigma.

Esto: hodie clauum teneas in Puppe Senatus:
Cras quid agas? remos fortè triremis ages.
Esto: hodie *sellâ* super ora vehare *Curuli:*
Cras quid eris? Gyaris forsitan exsul eris.
Mutatur toties fuluum diadema lupato!
Infami laqueo murice tincta toga.
Frontibus in medijs famosum K legetur,
In quibus ardebat lucida gemma priùs.

Vices.

Ludus luditur. iste, qui TRIVMPHAT.
Cras ductus ferietur *in triumpho.*
Hic, qui squammeus ardet in METALLO,
Cras damnabitur *ad metalla* fossor.
CARVS REGIBVS, ET LEVATVS ALTVM,
CRAS (à Legibus) ALTIVS LEVATVR.
Per quam tænia multiplex cucurrit,
Frontem lamina signat atra serui.

Cothurnus.

Sæpe adeò videas captiuum ducere remos,
Qui nuper niueis Victor ouabat equis.
Currum ascensuro dorsum inclinare *Sapori;*
Regis ebur, populi quem super ora tulit.
Vertice de summo gladium pepulisse Coronas,
Purpureos truncos immaduisse mari:
Vittatúmque caput, turpi sub fornice *rasum,*
Crines seruitij prostituisse notis.

SCAZON LXIV.

Vidi camelis taureísque nautarum
Occalluisse dorsa purpuratorum.
Vidi repentè per Gemonias scalas
Ceruice fractâ deijci magistratus.

Vidi Dynaſtas corrogare pannoſos
Humi trientem, fruſta panis *in ponte.*
Vidi tyrannos *ambulare cum ſacco*
Per ciuitatem. VAH! in horrido Cippo.

LXV.

Veniet tibi quaſi viator, Egeſtas, & Pauperies, quaſi vir armatus. Prouerb. 6.

Hic ille BELISARIVS
Confoſſus à triumphis.
Caſtrenſe Mendicabulum,
Mundíque cæcus exſul:
Bellator antè ſtrenuus;
Nunc publicus ROGATOR.
Si vel *ſcobem* porrexeris,
Hac ſportulâ beaſti.

65.

Gebt doch dem Beliſario,
Ich bitt vmb Gottes willen /
Ein ſtücklein Brot: ſo iſt er fro /
Vnd kan den Hunger ſtillen.
Der blinde Mann / nimbt alles an /
Daran iſt gar kein zweifel:
War vor dem Fahl Feldt General;
Jetzundt ein armer Teufel.

Exomologeſis.

ILLE EGO ſpectatis Dux BELISARIVS armis,
Victor VVandalicos cùm popularer agros:
Oedipodioniæ patior contagia noctis,
Atque Eriſichthoniam *(qualia monſtra!)* famem.
Per Superos medióſque precor: donate trientem
Semineci; ſi qua eſt gratia, ſiqua fides.
Quæ GVLA ſexcentis ſteterat *pauonibus* olim;
Non habet, vnde Ceres *mucida* poſſit emi.

Quem

Quem cernis *vacuo* rigere vultu,
Effossísque oculis pati tenebras;
Et scissâ miserabilem lacernâ,
Dextram porgere numulum daturo;
Semesæque cucurbitæ cauernâ
Ad *micas* titubare colligendas:
BELISARIVS est. an ille, qui Se,
Qui Thracas Libyámque vicit? IPSVS!

Huc ventum est. audet iam *Belisarius* ossa
Rodere, relliquias sollicitante manu.
Audeat & scabiem putris mordere polentæ,
Illecebrásque vocet, passeris *exta*, suas!
Duc *Canis* ad portam. dabitur stips altera Cæco.
Cæco: qui quondam SOL tibi, Roma, fuit.
Ecce triumphator Gotthorum nobilis, ipsam,
Si satiet, patulo deuoret ore *Famem*.

SCAZON LXV.

Dialogus.

Quis iste clamor pertinax quiritantis?
Rex viue. Belisarij Ducis. Cuius?
Bis subiugantis Africam, quater Gotthos.
Quid poscit? *Aera.* Pauper? *Irus ad Restim*
Miser redactus: orbibus cauis noctem
Mortémque portat Lachrymosa quis fronti
Subduxit astra? *Carnifex Ducum*, LIVOR.
VAH! pænulatus Imperator in turba.

LXVI.

Cecidit Corona capitis nostri. In Thren. c. 5.

MAGNI superbus FLAVII
Ablauius Dynasta;
Ibat verendis Cæsarum
Sublimior quadrigis.

 Sed

Sed valle mox depreſſior
Contaminauit enſes;
Diſcerptus inſtar *Marſya*
In mille fruſta cæſi.

66.

Ablauius wolt in dem Reich
Als Keyſer einher traben /
Dem groſſen Conſtantino gleich:
Hett gern die Cron. ſolls haben.
Morgen. Wolan ſo laſt vns dann
Das lincke Füßlein bucken.
Au we! man hawt (ſchreyt vberlaut)
Jhn baldt zu tauſent ſtucken.

Te quoque *Stultorum* lepidas auxiſſe choreas,
ABLAVI, in paucis ambitioſe, ferunt.
Namque vbi collegit ſe CONSTANTINVS in aſtra,
Diceris *Heredi* præripuiſſe PATREM.
Diceris Auſoniâ *clangens* ſuper Vrbe volaſſe.
Diceris auriſluas explicuiſſe comas.
Diceris & gladijs cecidiſſe, vt *victima* ſectus.
Et iam FORTVNAE diceris eſſe PILA.

Etymon.

Prô! Quis purpuream vomit ſub Orcum
Infrendens animam? nouúſne *Pentheus*
Membratim laniatur? ánne CONSTAN-
TINI pullus ouans, & ALTER IPSE?
Si Primus quia Cæſar enſe *cæſus*,
Hoc à Cæſare *Cæſares* vocantur:
ABLAVI, tibi nullus inuidebit
Nomen. *cæſus es:* ergo CAESAR. eſto.

Delicias hominis! Romanum Ablauius Oſtrum,
Bifrontéſque ſacri fulminis ambit Aues.
I puer infelix: I *Simia* CONSTANTINI.
Indue Cæſaream cæſariate togam,

Induit;

Induit: & longis resonat *singultibus* Aurum.
Poplitibus subitò tota fit AVLA *minor*.
Vix ea: cùm strictis coëunt mucronibus enses
In jugulum. hoc *punctum* est, GLORIA *sana*, tuum.

SCAZON LXVI.

Teredo Lauri, purpuræque bis tinctæ
(Semel tuo cruore) *Blatta*, Pomíque
Regalis, Imperique *Vermis*, Ablaui:
Quid Flauiana sceptra mollis affectas?
Vesane regna. punieris à voto.
Pœna est, quod optas. Irruit repens miles,
Et ludibundi Cæsaris secat collum.
VAH! Improborum résque spésque *decollant*.

LXVII.

Conuersa est in luctum Cithara mea.

Iob. 38.

FORTVNA ludit musicis.
Vt est perita, chordis.
Nunc fila *tendit* pollice,
Nunc *laxat* & remittit;
IRATA MOX TESTVDINEM
ALLIDIT AD SEPVLCRVM;
Hinc flebilis symphonia,
VLVLATVS Aulicorum.

67.

Diß alles gschicht / als wie man sagt /
Nach weiß der Lautenisten.
Sie schlagen lieblich auff den Tact /
Vnd wann man ist am besten:
So schlagt die Hand / d'Laut an ein Wand /
Daß Trümmer darvon springen.
Diß ist das *la la sol sol fa*,
Das d'Hofleut allweil singen.

Dulce canens Siren (ſed non innoxia Siren)
Fortuna has proprio ludit in Orbe vices.
Perſonat *in fidibus* ſciſſis è tergore Regum:
Hi ſunt deliræ mollia fila Lyræ.
Hos ferit, hos digitis *ſubigit*, *verſátque* micâtque,
Non aliter citharâ quàm, GETA docte, tuâ.
A Cantu MOLLI ſenſim *tolluntur in Altum*:
In DVRVM *lapſu* mox *grauiore ruunt*.

Muſica Regia

Cantu duro.

Et FORTVNA ſuas habet camœnas.
Audi: quid Philomela cæca rudat.
BelLAtor *Gilimer* SOLVTus arMIs,
SubLAto FA FAuoRE, REx ab auLA
LA LApſus FA FAcit theatra MIMI
MIRE MIrifici FAmelicíque.
InFAMI MIſeRE LAboRE LAſſo
Da Panem, *Citharámque*, ſpongiámque.

Salue FORTVNA inſignis Citharistria Regum,
Quæ tot delicias ingenioſa facis.
Ludere par impar, dextréque errare ſiniſtra
Diceris, in *fidibus* mobilis, ínque *fide*.
Suauiter ordiris, ſed primùm *in fine* notabit
Veſpillo, cuius cœpta ſit Oda toni.
Tympana quin etiam ſurgens *heroica* pulſas;
Dent modò, quam tundas, Aulica terga cutem.

SCENA,

Poëta, Scazon.

S*Cazon: Placétne Syllabis ab Vndenis, modulatus arte barbitóque concentus?* SCAZON. *Ni fallor, iſte Dithyrambus agreſtis, non expolitum rus olet. nimis vile, phalerata nugis Muſa, deſipitque plùs iuſto, ſapiens videri qua cupit.*
Relin-

Relinquantur crotali puellis, & nuces, & obſcura crepundiorum. Rhythmus ore prolapſus perſtringit aurem: ſed tenerrimum Carmen, quod gratioſo vulnerat ſono mentem, intrátque pectus, id placebit & Phœbo. Vulgo probantur multa, quæ ſagax naſus admota damnat. & tuâ quidem pace, quidquid notandas elegantias quærit, aut (ſi licebit ſic loqui) minurizat: & otioſis in negotijs griphos, anagrammatiſmos mobiles, vel abſtruſum ænigma ponit ac ſuperbit, haud laudo. Plebs iſta, plebs miratur; & ſcobem ferri fulgentis, aurum credit eſſe Pactoli è fonte fuſum. Maior incubat vero Deus Poëta, maior Euius fibras implet rapítque. Poe. *Qui licenter hæc dicit, periculoſa ſe dat alea, Scazon.* Sca. *Attendo.* Poe *nonne Amazones tuæ ludunt, & deſtinatas dulcè decoquunt rixas, apináſque miſcent? dedecéntne ludicra inuenta Luſum Vanitatis exploſa?* Sca. *Defendis iſtas pellices & excuſas.* Poe. *Submiſſiùs Bœote; mitius Scazon.* Sca. *Atqui Secunda, vix videtur in caſtis numeranda Nymphis. tota ſemper argutat, & ſemper auguratur, & Iocos cogit prodire ſeptis. ſæpe ne quidem [illegible] bus haud modum figunt.* Poe. *Abſiſte Scazon, verba perdis, ad rhombum.*

Scazon LXVII.

Nónne *Aulicorum* vita, mira testvdo eſt?
Canunt & ipſi: flebilémque Fortuna
Leſſum gubernat triſtibus notis, pauſis
Gradibúſque Scalae Muſicæ. quot ex illa
Cecidere! ſunt & crebriora ſeruanda
Svspiria *ehen* ʃ. fila temperant Parcæ;
Quæ verberentur, verberata rumpantur.
Vah! *Aulicorum* vita, mira testvdo.

88

LXVIII.

Excelsa quoque timebunt & formidabunt in via **Eccle. 12.**

QVAE SVMMA SVNT, MOX CONCIDVNT,
ET RVRSVS IMA FIVNT.
Deiecta vidi surgere,
Vidi suprema labj.
Sternuntur alta culmina,
Non alta proteruntur.
Minora sponte corruunt,
Maiora vi premuntur.

68.

Wie vil auff jhnen scheint die Sonn /
Vnd geht bald wider zgnaden.
Steigt auff / vnd ab: darzu / darvon /
Hengt alles an eim Faden.
Was gar zu hoch / fallt sampt dem joch /
Mit gwalt zu boden nider.
Dem kleinen ding / vnd was so ring /
Ist jede Muck zuwider.

Prociduas strages & lapsum summa minantur,
Vt nunquam pronâ mons sine valle fuit.
Sæpe casa in turrim modulante Amphione creuit,
Inque vicem turris montibus æqua ruit.
EXIMIVM NIHIL EST. Præceps excelsa feruntur,
Planitiem pedibus ludicra turba ferit.
Parua suo strepitu rumpunt arbusta *cicadæ.*
MAGNA ferox circum-Sarmata-uentus agit.

Stent præsepia firmiora rupe:
Securum nihil est. Periculosè
Ceræ remigio secabis auras.
HIC RERVM modus est; cadunt caduca,

Et

Et vel ſumma ruunt palatiorum,
Vaſto turbine quaſſa, cum fragore.
Viles attegias & inuolucra,
Sputum proterit Æoli iocantis.

Fama eſt, in ſummis habitare PERICVLA ſumma
Nubibus, & CASVS altiùs ire polo.
Vidi, qui factus fuerat *de Rhetore* CONSVL,
Et factus qui DE CONSVLE *Rhetor* erat.
Inuidiâ pallent miſeróque timore Dynaſtæ:
Verna humilis, pœnæ eſt iam ſatis ipſe ſibi.
Pygmæo grus bella mouet, tollítque per auras:
Tota Gigantæum degrauat Ætna caput.

SCAZON LXVIII.

Quid vis in altum glorioſus extolli
Rotíſque trochleíſque Candidatorum?
Labére. prudens mitte celſa ſectarj.
Honore fultum ſæpe corruit pegma.
DOMINO CADENTE, SAEPE SERVVS ASCENDIT.
VIS ALTA, STERNIT ALTA; MAGNA, VIS MAGNA.
MAIORA, MAIOR; PARVA, QVIDQVID OCCVRRIT.
VAH! ſupra & infra, ponè & antè torquemur.

LXIX.

Recordare Domine, quid acciderit nobis. intuere & reſpice opprobrium noſtrum.
In Thren. Ierem. 5.

Ad noſtra tranſi tempora
Tot luctuoſa Fatis;
Prorſus nihil Saturnia,
Ferréque duriora.

Quàm lubricâ vertigine!
EVROPA sola nutat
Collisa Regna mutuò
Quales *furunt furores!*

69.

Der Lust hat / schreitt zu vnser Zeit /
Da weder Stern / noch Friden /
Die nichts bringt / als groß Hertzenleyd /
Auß hartem Eysen gschmiden.
Vor Angst vnd Noth Europa tobt /
Schwindlet vnd trimbßlet vmbher.
In Krieg / Zwitracht / feindtlicher Macht /
Stirbt schier vor Layd vnd Kummer.

Qui tantùm ex voto credit nos fingere, retrò
Ad nostros Soles mentem oculósque ferat.
Quos neque Saturnos *rutilos*, neque Iuppiter *albos*,
Sed *nigròs* Mauors ferreus esse dedit.
Sidoni, Teutonico quateris miseranda tumultu.
Sidoni, quàm malles à *Boue* rapta vehi!
Sidoni, ceritas peperisti EVROPA Puellas.
Ecce fremunt raucis OMNIA REGNA tubis.

Iam quid ferrea nostra clamat Aetas?
Clamat Stentoris ore: *Quis vel vnum*
Saturni meliore de moneta,
Trisci temporis AVREVM *reducat?*
EVROPEN, nisi Bos amatus olim
Portet trans maris vltimi recessum;
Submerget rapido procella fluctu,
Et mors obruet atra, Mársque luctu.

Transeat ad nostris famosum luctibus æuum,
Qui queritur falsò Nos, nimiúmque, queri.
Præmoneo: tantùm non aurea secula speret.
Ferrea sunt, *ferro* ferrea tota rigent.
Eheu! in terram refluis Europa capillis
Ambulat, & versos tendit ad astra pedes.

In se regna rvvnt, totos iaculantia montes.
Non alius Lapithas traxit in arma furor.

Scazon LXIX.

Tardus moueri, qui negabit, inquirat.
Æuíque nostri discat experimenta.
Vbi nulla flauis mella murmurant bullis,
Frugésue tellus non arata producit.
Nec vua gemmas lachrymatur iniussa,
Auróue siluæ prægrauantur & nutant.
Sed tota ferro cincta sæuit *Europe*.
Ah! in parentem (Regna) Filiæ surgunt.

LXX.

Plorans plorauit in nocte, & lachrymæ eius in maxillis eius: non est, qui consoletur eam ex omnibus Charis eius.

Thren. 1.

In vnica Germania
Quid defuit malorum?
Quam mira *Lustris quattuor*
Vicissitvdo torsit.
Nudata dorsum vapulat
Immanibus flagellis:
Suíque plorat naufraga
In sanguinis procellis.

70.

Gantz Teutschlandt seufftzt in diser plag /
Gar offt / nit nur bißweilen.
Es wehrt schier ewig dise klag /
Wer will den Schaden hailen?
Ich main man hab jhr gmacht das Grab /
Vsech ainer die Blutstraimen:
So grosse Wundt / das man leicht kundt
Ein gantzes Brett fürleimen.

Inter Centauros. credo, Germania vixit:
Tam malè contuſo flebilis ore redit.
Cæditur; *hinc illæ lachrymæ:* & trieteride ſextâ
Cæditur, & diris cæditur vſque flagris.
Audio deformes tergo ſtridere catenas,
Horribiles ictus, vt catapulta, ſonant.
Vorticis in morem rapidus cruor effluit. Iſter
Fumat, & à tabo Molda, Lycúſque, calent.

Intra Teutoniæ cubile, viſe
REGINAM *furiâ doloris* ægram.
Iam vigeſima quarta Bruma ningit;
Ex quo, Tiſiphone mouente taxum,
Eſt crudelibus vſtulata flammis.
In ſe more phreneticæ ruentis,
Toto corpore ſauciata ſæuit.
Non eſt tam PLAGA, quàm cruenta *Plaga.*

REGNA; quid à veſtris Soror ah! GERMANIA telis
(Et *germana* Soror, támque venuſta) perit?
Num quiſquam in proprio laſciuit ſanguine? ſed vos
Quot luſtris agitat tam furioſa Venus!
Crudeles! quid enim video lacerata papilla eſt;
A ſcapulis cæſis nautica lora rubent.
Crudeles! tota eſt VNVM Germania vulnus;
Mentitur, quiſquis *vulnera*, dicit, *habet.*

SCAZON LXX.

Non te ferocis ad Boryſtenis flumen
Remitto. teſtis *copioſus* eſt RHENVS,
Alemannus Amnis, & *puerperis* notus.
Hic inſolentis fert imaginem luctûs.
Cornutus antè, nunc retuſus à fronte,
Illimis antè, nunc rubore confuſus
Amiſit vrnam, plenus vlcerum tabe.
Ah! vinctæ crineis ſanguinantibus *Cannis.*

71. Hæc

LXXI.

Hæc quoq; vidi in diebus Vanitatis meæ. Iustus perit in iustitia sua, & impius multo viuit tempore in malitia sua.

Eccles. 7.

Vrgete nimbi lumina,
Et irrigate vultum:
Vt verna nix in flumina
Palpebra colliquesce.
Pectus lacerti tundite,
Malas arate pugni:
Vt ALLEMANNAE PATRIAE
HEROIBVS parentem.

71.

Gantz Zäherbäch vnd Augenflüß
Möcht ich von mir außgiessen:
Wie Schnee möcht ich zergehn vmb diß /
Was jetzt mein Hertz thut schliessen
Ihr Händ schlagt zu / lasst mir kein ruhe /
Daß Laydt ist groß bey frommen:
Weil in dem Feld / so mancher Held /
Der zeiten ist vmbkommen.

Threni

Currite plorati viuo de lumine fontes,
Quantos septeno *Nilus* ab ore pluit.
In mare molle caput, crines vertantur in vndas,
Frónsque pruinosis humida stillet aquis.
Cur cessas ignaua manus, quid in otia pendes?
Debuerant pugnis iam rubuisse genæ.
Nescis, quos animo luctus, quæ funera voluam?
Funera: quæ gremio Teutonis Ora tegit.

Bini vos Oculi, GEMELLE CASTOR,
Pars nostri meliórque molliórque;

Si, qui vos rogat, *intimâ* Poëtam
Stellâ diligitis; mouete fonteis,
Frænis fundite lachrymas ſolutis.
O! nimbos date, Pleiadúmque fletus.
O! emittite, quidquid eſt liquoris.
Triſteis inferias paramus VMBRIS.

ACIS ero: namque eſt Acis mutatus in amnem.
In noua Byblis ijt flumina, BYBLIS ero.
Lugendum eſt: ſtagnate oculi, ſtagnate refuſis
Fontibus: in lachrymas lumina liquiminor.
Lugendum eſt: vngues ſulcis inuertite vultum.
Hos orbes ſtellis euacuate manus.
Enſe parentandum eſt Germanis Manibus, enſe;
Tabóque hoſtili TVMBA lauanda Ducum.

SCAZON LXXI.

Nondum per vdum labitur Thetis lumen!
Huc exſolutæ tabidam niuem Brumæ,
Huc, Pinde, verte. voluat Hebrus æſtiua
In os fluenta. totus æquoris fiam,
Tegámque campos euagantibus riuis.
Atrate Scazon, quin *cucurbitas* grandeis
Denſáſque lachrymaris in ſepulcreto?
Ah! occidêre Teutonum tot HEROES!

LXXII.

Hæc fecerunt tres robuſtiſſimi.
2. Reg 33.

Iacéſne Dux fortiſſime,
TAMPIERE Lotharinge?
BVQVOYVS ergo vulnerum
Perfuſus imbre vixit!

Ah!

Ah! cerno PAPPENNHEMII
Mixtam iacere Caluam.
Sed hæc *triumphis* omnibus
ARMATA gaudet VMBRA.

72.

Vor Preßburg gſchach die Niderlag
Deß Tampiers an dem Graben.
Deß Buquoys Fall Newhäußlen ſag /
Was Wunden er ſoll haben.
O Pappenhaim! O Pappenhaim!
Zwaymal thu ich dich nennen:
Biſts gar wol werth / an deinem Schwerdt /
Muß man ein Kämpffer kennen.

Pannoniæ terror, poſitis *Tampierius* armis,
Nunc in ſarcophago flebilis Vmbra iacet.
Bellica *Buquoyum* nubes, & ferreus imber
Obruit ad tumulos, terra Bohema, tuos.
Henricus, cuius facies fuit vna cicatrix,
Pappennhemiacæ Conditor Hiſtoriæ:
Ille quoque exiguâ preſſus componitur arcâ,
Orbe tamen toto LIBERA FAMA volat.

TAMPIER mortuus: & vetabor omni
Tantum condere funus apparatu?
BVQVOYVS tumulatus; & vetabor
Immugire ferociùs ſepulto?
PAPPENNHEMIVS, ille Vandalorum
Terror, Martia ſeculi voluptas,
Eheu! mortuus: & vetabor iram
Fletu mergere tigridi pauendam!

Accedo ad Tumulos; & te, Tampiere, ſaluto:
Cuius defleuit Marſpiter ipſe necem.
Quæ Buquoyani tegit arida Corporis oſſa,
Vrbs illis verè eſt tunc NOVA viſa DOMVS.
Et tu Germanis etiam ſine carmine note,
Qui de vulneribus nobile nomen habes;

Tu quoque (prorumpunt lacrymæ) Bellator ab hoste
Cæsus, apud Maneis, DVX ALEMANNE, manes.

SCAZON LXXII.

An commouebo Saxa Mercurl virgâ?
Prodite sacri TAMPIERII Manes,
Vt vos honoret horreátque Presburgum.
Prodite Manes CAROLI, sepultísque
Mauors coronet fortis ossa BVQVOII
Prodite tandem, stanneâ vel in tumba
Sueco timendi PAPPENHEMII Manes.
Ah! ergo & AIAX iste noster occisus!

LXXIII.

Gloriam adeptus est in tollendo manus suas, & iactando contra Ciuitates rhomphaeas. Quis ante illum sic restitit?

Eccli. 46.

Et *Tu* iaces in puluere
TILLI verende TILLI.
Vestite tot victorijs,
Quot densa barba canis;
Equis in vrbem candidis,
Alto vehende curru:
Vatum sacris horroribus
TILLI canende TILLI.

73.

Vnd du so gar / wie kans doch seyn /
Du Tilly bist gestorben:
Wiewol auß allen in gemein
Ein Helden Nam erworben.

Ach welcher wirdt / wie sichs gebürt
Dich mit Triumph belohnen.
Phœbus thuts best / Gott ist der mehst /
Du Glory der Wallonen.

Quæ Fati rerúmque vices! & Tillius ictus,
Vindelicos celebres vulnere fecit agros.
Ille triumphorum Martis certissimus Heres;
Ille decus belli, *Cassis* & *Vmbo* Ducum.
Ille in Tarpeias arces soliúmque Quirini,
Quadriiugis, mistâ plebe, vehendus equis.
Ille labor Vatum: cui nec cantatus Achilles
Par sit & Æneas; vix Gedeone minor.

Eheu! Tillivs vndequaque Magnvs,
Famâ, nomine, rebus: Imperare
Et parére suis sibíque doctus:
Qui totus *caput*, & *manus*, & *ensis*;
Quouis tempore, fertiles ab hostis
Fuso sanguine *messuit* triumphos.
Hic Ingolstadij, iacens in arcâ,
Sex intra spativm pedvm tenetvr.

Rumpe dolor leges, & habenas sperne pudoris;
Mortuus in pheretro Tillivs ipse iacet.
Cui *bene dotatis* Victoria nupserat oris,
Ad bellatorem ducta puella Virum.
Ex qua tot genuit fœcundâ coniuge Natos,
Quot Capitolinum spicula numen habet.
Nunc nunc Herois cane Musa, vt Statius olim;
Quæ super imposito, aut *Magnanimum Æacidem*, &c.

Scazon LXXIII.

Et tu *caballo* vecte *candido* Tilli,
Quem duplicatis *induit* sagis Virtus;
Manúque duxit per cruenta nimborum,
Per & profunda vulnerum; per & clara

Victoriarum, culmen ad Quirinale;
Iaces. iacentem funebri toro vidi.
Sed Fama, VATVM *tibijs* stat, & stabit.
Ah! nullus Orpheûs excitauerit surdum.

LXXIV.

Quomodo ceciderunt fortes in prælio? quomodo ceciderunt robusti, & perierunt arma bellica? 2. Reg. 1.

O! vera belli numina,
Et inuocanda castris:
Delapsa cælo *Fulmina*
In hostium phalangas:
Quis non manus exhorruit?
Quis terga vestra vidit?
NVNC VANA, VANA NOMINA,
NVNC VANA, VANA, VANA.

74.

O rittermässigs Löwenblut.
O Männer/ wie die Götter!
Die der Feindt gforchten wie ein Rueth/
Ja wie das wilde Wetter.
Bey Sonnenschein habts gschlagen drein/
Biß alle vnderlagen.
Jetzt! Maul schweig still/ sags wer da will:
Ich kan vnd mags nit sagen.

Semidei Manes, magníque ô numinis instar,
Sub quorum pedibus terra Alemanna iacet.
Quali vos titulo venerer vel nomine? VIRTVS
Vestra fuit *fulmen*, GLORIA *fulgur* erat.
Inde timor tantus titubantem perculit hostem:
Ipsos in vobis sensit adesse *Iones*.

Quos

Quos mea Musa crepas? vbi sunt tua Numina? quorum
Gloria fulgur erat, sed *breue fulgur* erat!

Hi, Germania, Dij tui, fuerunt.
His subnixa tuos virilis hosteis
Sternebas, pede colla proterente.
Horum cura, labor, breuésque somni,
Potúsque *è galea* rubente Rhenus,
Strictos in iugulum latúsque Regni
Mucrones pepulere. Sed fuerunt
Hi, Germania, Dij tui, FVERVNT.

Trophaea.

Manes: per quorum cineres iurare licebit,
Dicereque; *Istius sic iuuet Vmbra Ducis:*
Sique sciens fallam, Fulmen me verberet illud,
Quod Cimbros strauit, quo fuit icta Praga:
Quo, cùm mille locis strages daret, aspera Virgo
Denique tacta ruit PARTHENO *fusca* POLIS.
Me miserum! cur inuitus suspiro? quid vtor
Fletibus? ô mecum, Lector amice, geme.

SCAZON LXXIV.

Hæc est *Quadriga Quattuor Ducum*, Martis
Armata sedes, Cæsarúmque Regúmque.
Falcata strauit obuios, scidit, rupit:
Supérque dorsum perduellium tracta
Sulcauit hostes, & cadentibus truncis
Impegit axes lata *fulminatrices.*
Galeate SCAZON, pone gloriæ cristas.
VAH! quam Quadrigam laudibus *rotas*, fracta est.

LXXV.

Idcirco vnus interitus est hominis & iumentorum, & æqua vtriusque conditio. Sicut moritur homo, sic & illa moriuntur. Eccles. 3.

FATVM, RATVMQVE SCILICET,
VT NIL PERENNE DVRET.
Thoraca, cristas, balthea,
Et cassides & enses.
Nexásque captis vrbibus,
Vt annulis, catenas;
Coërcet arca funebris,
Et *parua tæda* condit.

75.

Das klag ich / daß nichts ewig sey /
Alls müeß am Roßhar hangen.
Gantz Regiment / die Stuck darbey /
Standarten / Spieß vnd Stangen:
Pollwerck vnd Stätt / Helm / vnd Trommel /
Das Roß mit sampt dem Reiter:
Deckt alles zu / ein Sarch drey Schuch /
Vnd nit bald etwas weitter.

Seriùs aduerto, quàm duras *Diphtera* leges
Explicet: IN FATIS EST, PERIISSE SEMEL.
Arma feras quæcunque potes: galeámque comásque,
Ensémque & clypeos obruet alta specus.
Bella geras quæcunque cupis: vexilla virósque,
Et plaustra & lituos hauriet vna palus.
Prosternas, quæcunque feris: SIMVL OMNIA TANDEM,
VICTOREM ET VICTVM, PARVVLA FOSSA TEGET.

Si mutabile credis esse Fatum:
Fato falleris. in chaos profundum

Vergunt omnia. Bella, cassis, hastæ,
Loricæque, ocreæque, & Africanæ
Cristæ cum lituis ephippiisque,
Vnâ sandapilâ, sub angiportu,
Congestis simul obruuntur armis.
Pendent Signifero *iacente* Signa.

Vsque adeò Fatis omnes vrgemur iniquis,
Vt nihil ætatem ferrea ferre sinant.
Miles es, & longo cristarum fulgure ventos
Perfuris, & pedibus sparsa orichalca quatis:
Incendis Troiam, & Magden lachrymabile burgum,
In *digitis* numeras prælia gesta tuis.
Ah! cessa numerare tuos, MARCELLE, triumphos.
Vltimus in tumulum, te subeunte, cadet.

SCAZON LXXV.

STAT LEGE FIXVM, QVA CAVETVR, VT NVLLIS
FAS SIT TRIVMPHIS MILITVM PERENNARE,
Vlyssem Achillis, atque Vlyssis Aiacem,
Et baltheorum fulgur, & lacertosos
Belli Milones, & Milonis vmbones,
Ipsúmque Bellum cum fremente Bellona,
SVFFOCAT VNA FOSSA, TRES PEDES LATA.
VAH! MAGNA sæpe *pumilo* necat VOTA.

LXXVI.

Derelicti sumus pauci de pluribus.
Ierem. 42.

Si conciderunt Hectores,
Quid non Paris timebit?
Expende sis superstites
A prælio PRAGENSI.

Duc

Duc calculos, & computa;
Vexilla quot recenſes?
Ter dena? ſuffla. ter tria?
Suffla. ſed octo? *ſuffla!*

76.

Weil diſen vier die Büx verſagt/
Kans einen billich kräncken.
Wann ich der Vurſt/ die Waffen tragt/
Von Prager Schlacht will dencken.
Summier vnd reit/ was noch für Leut
Zum Fahnen ſich verbinden.
Wird vberal/ ein gringe Zahl/
Mundiert im Läger finden.

Magnanimi timidíque cadunt, nec parcitur vlli.
Prouiuant acies, ſi periere Duces?
Heu! quantas olim cataphracta *Bohemia*, quantas
Vidit in Albano caſtra locare iugo!
Grandine quàm denſâ Boreas morientia tundit
Gramina; tot gladijs vulneribúſque pluit.
Nempe *nouus Xerxes* veterem reuocauit ab Orco.
Victus hic ad Pragam eſt; ad Salamina prior.

Vulſis ſtirpitus erutíſque CEDRIS,
Quid ſperent ſalices, frutex, myricæ?
Cæſis Æacidis, VIRENTE LIGNO
Quid *Tros* lixa? quid arefacta *Ficus?*
Armatas animo reuolue turmas,
Quas ſub pellibus excubare vidit
Marcomannia. quot triariorum
Reſtant millia? *nulla.* nulla? *nulla.*

Et verſetur apud Superos Paris Hectore cæſo?
Et maneat cæſo viuus Achille Paris?
Ordine fata meant. ex quo Pragenſe trophæum
BOICVS armipotens ÆMILIANVS habet;

Quære:

Quære: quot ex ALIS *pennarum* millia restent,
STELLA quibus pugnæ præuia signa dedit.
Bis duo, sunt quatuor; bis quattuor, octo: bis octo
Bis duplica, numerum quem data summa (*facit*

SCAZON LXXVI.

Commune vulnus FATA diuidunt. forteis
Viros, ad vmbras grex sequetur imbellis.
Quot PRAGA triplex atque Molda muscosis
Infusa ripis censuit Duces, signa
Exercitúsque; cùm LEONE BOIORVM
Hinc RVGIENTE terra mouit hostilis!
Hinc plena messis fluctuauit in campo.
Vah! culmi *inanes* MORTIS HORREVM stipant!

LXXVII.

Vanitate seducti sumus. 2. Esdr. I.

Protrusit alter alterum
Ad fata, bella, cædes:
Altérque se post alterum
Subduxit è THEATRO.
Cùm cæteri catastrophen
Scenámque finiissent;
NOVVM dedit SPECTACVLVM
BALAENA grandis Orbi.

77.

Ein Fuchs hat gfuchst den andern Fuchs /
Daß er in Harnisch gschloffen;
Flucks kamen sie / vnd aber flucks
Hats auch das Vnglück troffen.
Nach dem die sach (als wie der Schach)
Von dem vnd dem zertragen /
Hat endtlich praph auch Schwed Gustaph
Im Spil eins dörffen wagen.

Sic

Sic est. exemplis populi plerique trahuntur;
Præluxítque facem, qui prior arma tulit.
Ergo aliquid Gyaris dignum, quos Spes agit, audent:
Et modò Rex, modò fæx; iste modò, ille modò.
Non poterat meliùs *Sophoclæa Tragœdia* ludi;
Fingere nil potuit tristius Euripides.
Vnus post alium dixítque, obiítque. Sed inter
Præcipuos, SVECVS *Roscius* Actor erat.

Sic quondam Gladiator in Palæstra,
Alter sustulit alterum, remittens
Vicino *spoliario* cadauer.
Et nos retia RETIARIORVM,
Currus vidimus ESSEDARIORVM,
Cæcos ANDABATAS, vagósque THRECES;
Cæsis HOPLOMACHIS, & his & illis,
MYRMILLO noua SVECVS arma sumpsit.

Alterna.

Aspicite Orchestram, Germanorúmque Theatrum,
In quo lusa diu Fabula *Bella* fuit.
Non omnes lusere simul; simul vnus & alter;
Post alios alij; semper in Orbe noui.
Legatum Tubicen, Soccum excepere Cothurni;
Cœpit ad extremum *serius* esse *Iocus*.
At varia à multis postquam Persona peracta est;
Ecce tibi, in Scena NAVTA repentè stetit.

SCAZON LXXVII.

Vt stans ad amnem, si vel vnicus tranet
Taurus, sequuntur tota plebis armenta.
Sic prouocati mugientibus primis,
Remugientes dira bella bellârunt.
Amplexus vlnis arma Vulgus ambabus
Effudit iras; cúmque bobus & bubus
Animam profudit. his ab hoste porrectis
Vah! quanta ab *Alto* SQVAMMA terruit Ripas!

78. Et

LXXVIII.

Et tranſiui, & ecce non erat.
Pſal. 36.

QVINTO Choragus Sueciæ
Prodire cœpit ACTV.
GVSTAVVS *Alto* turgidus,
Et ſpe *laborioſa*;
Audax *Iaſon* FABVLAM
EGIT duobus annis.
Sed mox COTHVRNOS exuit,
Quos induiſſe nollet.

78.

Der letzt Herold im fünfften Act
Spricht auff / will alls erretten.
Hat sein Person gantz vnverzagt
Auff hohen Schuch vertretten.
Zway Jahr hats gwehrt / daß er geehrt /
Vil Rumplens angefangen.
Drauff bricht der Stab: zieht Klaider ab:
Nichts beſſers / als haimb gangen.

Ille ſub extremum, quo tempore ventilat ignes
Heſperus, in Scenam venit anhelus eques:
Terribilis, vultúmque tumens Aquilone minaci
Quod mirere tamen, *ſerica* verba dabat.
Sed fictos riſus veras mox ſoluit in iras;
Durauítque duos ACTIO TOTA dies.
Cùm ſubitò cecidit, cum plauſu exploditur ACTOR,
In Lycio campo dixit, & occubuit.

Topanta

SVECVS *Suppoſititius* ſibi ipſi,
Et *Threces* ſimul, & ſimul *Secutor*,
Et *naui* celer, & celer *quadriga*,
In *plano* metuendus, *eſſedóque*.

Toruus *caside*, sæuus & *tridente*;
Postquam millia perculit trecenta,
Vno succubuit peremtus ictu.
ET SIC FABVLA DESIIT VIDERI.

Somnium.

Is SVECVS GVSTAVVS erat; qui plurimus *Atlu*
Quinto, cæruleos æquore plausit equos.
Mira quoque exhibuit: nam ludebatur *Iason*.
Balthica iurasses Remige stagna quati.
Insula flagrabat non vna; Ceraunia fundo
Eruta, Nereides succubuere procis.
Dum petitur VELLVS; dum luditur; AETOR ab hoste
Cæditur, heic nox est. *Ite domum saturæ*

SCAZON LXXVIII.

GVSTAVVS illâ belluosus in pompa,
Multæque formæ Proteus; *Bonis stellâ*
Cornúque fortis, atque *Morte* stipatus;
Romana postquam Prata vidit ingressus;
Vastùm boauit, & repleuit Europen:
Quam militari *ventilauit* in Circo;
Vnóque demum corruit Popæ pulsu;
VAH! in *securim*, dum cucurrit, impactus.

LXXIX.

Transibit vita nostra tanquam vestigium nubis, & sicut nebula dissoluetur. Sap. II.

Sic omnis *aura* gloriæ
Afflantis *euaporat*.
Cum nubibus consumitur,
Cum nubibus rotatur.
Formas in omneis vertitur;
Extrema, *Nil* vocatur.

O! QVANTA SPES MORTALIVM
POST VOTA STRANGVLATVR!

79.

O Hoffart/ wie lang wehrt dein Kampff/
Dein Ehr / dein Pomp / dein Dichten?
Endtlich verschwindst wie Rauch und Dampff/
Im Gwülck verjagt zu nichten.
In alle Gstalt verkehr dein Gwalt /
Laß dich nur wacker loben.
Wünsch was du wilt / dann wünschen gilt /
Erlangen steht weit oben.

Sic statuat, quicunque sapit. VANA, OMNIA VANA.
Vana *Fides*, vana est *Gloria*, vanus *Honor*.
Crescit in hydropem, tumidáque repletur ab aura;
ET TOTVM PELAGVS MAXIMA VOTA BIBVNT.
Dic quid *Honor*? glacies, vitrum, cinis, amphora, concha,
Quid? fallax Iris, gemmea bulla, *Nihil*.
I nunc, & velis ventos maioribus hauri:
Sed caue, ne Ponto sparsa carina natet.

Vt quemcunque sacro sinu THALIA
Infantem tulit, atque vagientem
Tinxit nectare lacteæ papillæ;
Contactu manuum pedúmque palpet
Vanæ emblemata vana Vanitatis.
Ventorum iocus illa sunt, in auras
Omnis fastus abit, *cuniculosa*
SPES, vt Luna, *timet suas eclipses*.

Clausula.

Ludimus? an sphynges & nos proponimus Orbi?
Qui reperis sensum; GLORIA, dic, *Vapor est*.
Nulla manet constans, vt Comica labitur vmbra,
A vento facilis prætereunte rapi.
Nubem nunc Aquilam fieri, nunc esse draconem
Sæpe vides; sed cum vanuit, esse *nihil*.

Ipsa quoque, nunc Britonum, sibi nunc Regina videtur
Indorum: demum se videt esse NIHIL.

SCAZON LXXIX.

Hæc bracteatæ digna GLORIAE merces,
Stylúsque VANAE CVRIAE. vapor transit,
Et cum vapore fama. splendet immensi
Ampulla plena Nominis. natant verba
In lacte puro; litteræque promissis
Argenteæ *incrustantur* inuerecundis.
Valles vouentur gemmeæ, aurei montes.
VAH! stulta vota Dij Deæque derident.

LXXX.

Omnia tempus habent, & suis spatijs transeunt vniuersa sub cælo. Eccles. 3.

Hac lege quædam condita,
 Vt occidant in ortu.
Sensim peritur. interit
 Res interire nata.
Omnes ad hæc SVSPIRIA
 Ducuntur aut *trahuntur*;
Suis *Comati* crinibus,
 Rudentibúsque *Calui*.

80.

Was auffgeht / das muß nidergehn /
 Ist schon ein altes herkommen.
Das Berglin / gleichwol in der höch /
 Wird nach vnd nach abgnommen.
Gib dich nur drein / weils doch muß seyn /
 Kein Fürst kans anderst machen.
Der will / der thu; der nit will muß:
 Keim thut man Küchlein bachen.

Si

Si potes, accusa Superos, qui cuncta coërcent,
Inque breui spatio non diuturna rotant.
Disce. *quod Est, sensim fluit ad non Esse*, perítque.
Omnia, ceu fungos, mors inopina metit.
Quamuis ad Tanaim fugias, neque *nota* COLVMBO
Littora, te retrahet, nescia ferre moras.
Obsequere: allidit *Caluos* in saxa; *Comatos*
Vellicat. Hæc mens est optima, VELLE MORI.

Paranesis.

MORTALIS, QVOD ES, ESTO, NILQVE MALIS:
Hoc Natura dedit seuera nomen,
Non cassum vel inane; VERA RES EST.
Vitam reddere, DEBITVM vocabis.
Nullâ solue morâ. caue, coacto
Vt Proserpina tondeat capillos.
Sponte occurre; vocantibúsque Fatis
Responde intrepidus: *Vocatis?* ADSVM.

Omnia ad interitum vergunt: occasus ab ortu
Pendet, ab aurorâ vespera, nóxque die.
Nec quia non subitò, neque primâ, exstingueris horâ,
Tutus es à decima, quæ decimámque præit.
Fortè breui veniet: Venit; Parere necesse est.
Ducendúsne manu, an fune trahendus eris?
Mors nulli parcit. MACROS sua frangit in ossa;
PINGVES, vt botros exprimit, aut peponem.

SCAZON LXXX.

Alterutrum.

Lustrare Fata cui licebit arcana:
Cognoscet ille rebus omnibus finem,
Noctem diebus semper esse decretam.
NASCI, PERIRE; VIVERE AC MORI, PLENA
ET TOTA, NEC MVTANDA SVMMA SVMMARVM EST.
Non sponte vadis? coget improbus lictor.

Præcurris illum? te sequetur à tergo.
Vah! seu sequatur, seu sequare, procumbes.

LXXXI.

Non habemus hîc permanentem Ciuitatem.
Ad Hebr. 13.

Erratis, ô Adamidae
Saxo lutóue ficti:
Si firmitatem quæritis
In vitrea moneta,
Vestras *casas* in orbitam
Diuersa Fata gyrant;
Gyrantur vt mapalia
Fugacium Scytharum.

81.

Es ist deß gantzen Himmels gfehlt /
Loßt zu jhr Adamskinder /
Wann jhr starck seyn vermaint die Zelt /
So bawen arme Sünder.
In Gottes Handt / steht ewer Pfandt /
Habt lauter Bawrenhütten /
Die weht er / wo er will / wie Stro /
Hilfft weder gwalt noch bitten.

Vsque adeóne iuuat falli, & succumbere culpæ!
Dicite Mortales Deucalione sati.
Atqui falluntur, qui splendida fragmina vitri
Præponunt gemmis, marmoribúsque lutum.
Qui fragiles tabulas & structa cubilia culmo,
Credunt à nullo dissoluënda Notò.
Ah miseri! in Scythicis malim dormire grabatis
Quos *decies* vno Gens rotat ista die.

Pyrrhae posteritas, amica saxis,
E quorum caluit satu; videtur

Omnem

Omnem *dilapidâsse* mentis vsum.
Concretam glaciem marisque spumam
Præfert grandibus Indiæ smaragdis.
Putrem classibus anteponit alnum.
Quas arceis fabricantur hi coloni,
Sunt magalia mobilis Geloni.

Quæ non est simplex obtusæ insania mentis;
Errores aliquis decipiendus amat:
Et si vendis, emat. turres imponit arenæ,
Et paleas rigidi marmoris instar habet.
Tanquam si nullis (ô Daue!) obnoxia fatis,
Tecta meris stipulis ædificata forent.
Cùm tamen à vernâ suspensus *hirundine* nidus,
Tutior & profugi sit casa *Massageta*.

SCAZON LXXXI.

Syllogizans.

Contra hoc ita argumentor.
Ille, qui vitro imponit arces, stultus est.
Sed imponit homo sumtuosus.
Ergo.
Maior est certa. Minor probatur.
Qui palatium fundat saxis, arenâ fundat.
Ergo.
Nam marmor quodcunque, arena est, qualis & vitrum est.
Vnde concludo:
Nil distare Cæsarum sedes à sede Thracum vel casâ Scytharum!
VAH!

SCENA.

Poëta, Scazon.

TOrpere Scazon, & remissior neruum arcu notaris defluente laxasse. SCAZON. Quis me lacessit? POE. Qualibus Tropis linguam, quibus imbuisti floribus, peregrina, nisi fallor, Artis, quæ Thalia tam pulcros accendit igneis, syllabásque Romanas variauit Iris & colore conspersit? SCA. Vexas amarè. POE. Putidissimè verbis abusus, argumenta Stoico more, stringísque pugno conijeísque compresso. Aperta Palma Rhetorum Poetarúmque & explicata, liberaliter donat facundia diffusioris ornatum. At tu Sophorum legibus capistratus librata torques sensa mentis amento, velut sagittam. non abominor Sectam: (suum cuique quàm virile, tam pulcrum) verùm Poësi nunc fauere debebas, Heræ minister. Tempori, Loco, Circo, Scenis, Arenæ fabulam suam Prisci accommodarunt. Æra non lupinis, aut caudas equinas miscuere vulpinis. Id, quod decorum, seu πρέπον vocarunt. Tu perdidisti nomen. SCA. Hoc habe Scazon.

LXXXII.

Luxit & defluxit terra, & infirmata est. defluxit Orbis. Esdr. 24.

En totus ORBIS turbine
  Quassatur & laborat.
Vix ipse nunc se sustinet
  Compage dissolutâ;
Rugis & annis obsitus,
  Gibbosus & vacillans:
Iam iam vehendus (*suaserim*)
  NAVLVM dedit CHARONTI.

82. Sichst

82.

Sichst nit den gantzen Erdenkraiß
Erschüttlet vnd zerspalten?
Die Kugel bricht / fehlt noch ein kleins /
Kan sich kaum länger halten.
Aller veralt / vnd vngestalt /
Wirdt wol kein Himmel cratzen.
O! Welt wisch auff / es steht dir drauff
Der letzte halbe Batzen.

Totus anhela trahit trepidans suspiria MVNDVS:
Hectica seu febris, siue maligna coquit.
Aspice, quàm tenui facie decrescat; vt ora
Squalidus ex senio puluerulenta gerat.
Vt gelidam frontem ducto sulcetur aratro;
Vt caput obstipum pendeat in silices.
Exclamare lubet; *mediam pertundite venam*
O medici! Mundus cras, puto, funus erit.

Audis? Terra mouet; tremunt solutis
Costæ ponderibus. vapore clauso
Subsultant iuga: silua migrat: Amnes
Effusis phialis nigri recedunt.
Valles ædificant; ad ima montes
Lapsi præcipitant. vacillat Orbis.
Conuaset. noto signa finiendi.
CRAS Corui crocitant. *petunt cadauer.*

De casulis loquimur: cùm tota hæc MACHINA nutet,
Inque modum titubet tortilis acta pilæ!
Antè, Globus fuerat; nunc sunt quadrata rotundis
Mixta; *nec est Orbis, qui priùs orbis erat.*
Non ita fætet anus deformis & vnica ruga;
Non ita vulneribus Marsya scissus hiat.
Si bene cognoui morbum, vitalia rumpet;
Venturóque animam vespere MVNDVS aget.

SCAZON LXXXII.

De *Microcosmi* firmitate quid speres?
Si *Macrocosmus*, TOTVS ORBIS, inclinat,
Deuexioris mole pressus ætatis.
Capularis effætúsque, fissa, lipporum
Silicerniorum more, labra detorquet.
Et iam fatiscit, dissilit, crepat, tussit.
Miserande *Lanthes*, & caduce tot morbis!
VAH! quis cadauer istud obteget cespes!

LXXXIII.

Scimus enim, quod omnis Creatura ingemiscit & parturit vsque adhuc.
Ad Rom. 8.

ELEMENTA rerum dissident,
  Secúmque præliantur.
Aquæ dolent ab ignibus,
  Occidit vnda flammas.
Clangore credas buccinam
  Ad arma concitare:
Impacta tantis viribus
  Tunduntur & retundunt.

83.

Es wüten die vier Element /
  Will eins das ander tödten.
Im Wasser hat das Fewr sein Endt;
  Fewr will das Wasser nöthen.
Nit anderst als wanns vmb den Hals
  Vnd Ohren Lärmen schlügen:
Mit solchem grim / gantz vngestim /
  Thuns gegen ander kriegen.

Quis

Quis furor innasit primerum Corpora rerum ?
Quàm rapidum bellum bruta elementa mouent ?
Deuorat ignis aquas, & aquis exstinguitur ignis,
Perpetuas cædes ista duella trahunt.
TILLIVS & SVECVS non hoc confligere motu ;
Et minor est rabies, LIPSIA, visa tibi.
Non exspectatis lituis ad bella feruntur.
Fit via vi. leges cedite. *fit via vi.*

Audis classica ? prouocantur ære
Ad pugnas Elementa Martiales.
Concurrunt animis acerba tantis ;
Quantis cum Machomete Persa, LVNA
CVM NON SOLE SVO. Pyropus vndis
Immissus furit : &, salis marini
Si vel guttula *vexet*, vltor Ignis
Inflammatur, & excitatur irâ.

Tessaromachia.

Alternant Elementa vices aduersa, manúque
Prælia, quâ possunt, insidiosa gerunt.
Tellurem mare vastat, & hoc mutatur in auras ;
Vnda domat flammas, & domat ignis aquas.
Tam rapidè nunquam vidi concurrere tauros,
Cùm nouus in pingui mugit adulter agro.
Sed neque tam gladio, quàm solo corpore pugnant ;
Cuique dat innatus proxima tela furor.

SCAZON LXXXIII.

Elementa pugnant, irruúntque *quadratâ*
Acie sonora, séque fixa discerpunt.
Quæ caussa motus concitauit hostileis ?
Audis fragorem ? strider ignis & sæuit
Exulceratis fluctibus fauillarum.
Tethys vicissim ringitur. canis gallo,
Et iuncta serpens simiæ, minùs se, VAE,
Odere in ipso *culeo*. quid exspectes ?

LXXXIV.

Quæ sursum sunt quærite, non quæ super terram. Coloss. 8.

Quæ Mens superbit ardua
Tales pati tumultus;
Consurgat, & sublimiùs
Euecta libret alas:
Terris relictis æthera
Nullo morante tranet.
Quà Virgo *libram* spiceo
Serena mulcet astro.

84.

Wach auff mein Seel / mein Seel wach auff /
Wilst disem Krieg entrinnen;
Mit Taubenflüglen thue dich nauff
Weit von der Erden schwingen.
Wo schnell vnd bhend das Firmament
Vmbgweltzt die Nacht verkündet:
Wo bey der Waag / den schönsten Tag
Ein Jungkfraw angezündet.

Desperanda quies homini, qui pondere pressus
Viuit in hoc liteis multiplicante Foro.
Ergo age, quem lassant mortalis tædia vitæ,
Ad Superas Sedes (esto *Columba)* vola.
Quid facis in terra, quando tibi panditur Aether?
Aliger huc pennas porrige, Nise tuas.
Te blanda Erigone stellantibus euocat vlnis;
Iam tibi scintillat fulgida Libra; *Veni.*

Tantò gratius ergo sanctiúsque
Nostri consilium datur Senatûs.
Quem rerum sapienter infimarum
Tædet: Svrge, tace, vola. Columbæ

Pennis

Pennis nitere. perge, quà mamillam
Nudans VRANIE, *viámque* pandens
Cæli lactea *lacteam*, sereno
In ſugentia ſtillat aſtra nimbo.

Qui deteſtaris turbas peioráque Mundi
Prælia, quàm Cadmi viderit vlla ſeges:
Erige ſublimes vultus, & ad æthera tolle;
Terra nihil pulcri, quod tuearis habet.
Tende gemens turtur Supera ad conuexa volatum;
Omnis habet pennas Mens animoſa ſuas.
Quin LIBRAM librande petis? quam SPICA coronat
Virginis, & dulci ſidere plena micat.

SCAZON LXXXIV.

Actum eſt, quietem nemo ſperet in terris,
O! qui caducæ Sortis, & quadrigarum
Strepitus forúmque, & cuncta vana faſtidis;
Suſtolle vultus irretorte ſublimeis:
Vtque ales æthram Chaonis ſecat pennâ,
Tranſcende Cœlum patriámque Stellarum,
Vides; vt alma Virgo ventilat Spicam,
Manúmque tendit & coruſcat. *accede.*

LXXXV.

Vidi ſanctam ciuitatem Ieruſalem, nouam deſcendentem de cælo, à DEO *paratam, ſicut Sponſam ornatam viro ſuo.*
Apocal. 21.

Illic licebit ingredi
Summam SIONIS Arcem;
REGNVMQVE NEC MVTABILE,
NEC FINE TERMINANDVM.

Dies ORION subмonet
Horásque supplicanteis;
Menséſque, quamuis ambiant,
Mucrone Lictor arcet.

85.

Dort ist das Schloß Sion genannt/
Hierusalem voll Gaaben:
Ein Reich gericht im besten standt/
Kein End wirds jemal haben.
Wächter stehn für/gleich bey der Thür/
Man last kein Stund einwischen:
April hinauß/ Hornung bleib drauß
Mit deinen faulen Fischen.

Vranie.

Vrbem intrare cupis? Solymæ cælestis in auro
Mœnia fundatæ chrysolithóque patent.
In regno Rex esse petis? potiere petiti.
OSTRVM perpetui pignus honoris erit.
Extra anni solísque vias est nobile REGNVM:
Quod nec Aprilis adit, nec mala pulsat hyems.
Ipse reget *Maius* Zephyro comitante, repulsam,
Cinnama quantumuis spiret odora, feret.

Illic (nonne vides?) stat vrbs Sionis.
PACIS VISIO, Pacis hanc petamus.
Bello nulla salus. Supra cometas
Stellis altius est perenne Regnum.
Extra mœnia sunt Dies & Anni,
Et Menses, malè feriata turba.
Vestitu spoliata *nuptiali:*
Haut intrare sinentur ad choreas.

Illic sublimis Rupes Stellata SIONIS
Emicat, Angelicis Arx habitata Choris.
Cætera in Orbe rotat vertigo palatia in orbem;
IN QVADRO posita est Vrbs Solymæa situ.

Illu

Huc neque *crine ruber* veniet, neque *lumine læsus*,
Nec *niger ore* DIES, nec *breuis* HORA *pede*.
Eius delicias olfecit Cynthia nunquam,
Cynthius olfecit: sed quid odoris odor?

SCENA.

Poëta.

S*Cazon ad astra subuehende, iuratus vinas cauebis. aurium nihil mota. nil fellis atri funde, nil leuis monstra Ciconia, nil dentis illius saui, Quo tot Poëtas sauciauit Hipponax. Sublime quorum contuberiis Regnum; nullo tenentur* Vanitatis *à visco. Pro,* Vah! IO TRIVMPHE! *semper exclama. Instar Deorum, nec merentur aut possunt, amarulentos sustinere Scazontas. ferire parce, ne potenter in terram deiectus vlules, sauciíque Vulcani renoues probrosum crure pendulo casum. Nisi vtrinque claudicare Loripes malis. Caput pilosum nudus, ac verecundus, genúque supplex impetrabis accessum. ne scalpe rugis improbissimis buccas; neu pinse nasum; neu sonora ventorum imitare flabra murmurantibus labris. Sed os modestum gaudióq. dilutum, prabe vocanti basio* BEATORVM,

SCAZON LXXXV.

IO TRIVMPHE! Regiâ Sionæa
Potimur, ô quàm fulget ista cœlestis
SALOMONIS Aula! quàm decora, quàm nullis
Subiecta Fatis. VRBS perennis in *viuo*
Locata *Saxo*, damna Temporum nescit,
Nullóque circumscripta termino durat.
Nec caluus hortos Ianuarius tondet:
Nec torret agros igne Iulius messor.

LXXXVI.

Foris canes & venefici & impudici & homicidæ, &c. Apoc. vlt.

Non hîc timentur *Attilæ*,
Non Balthici tyranni:
Nam quisquis intrat VVandalus,
Mitescit instar agni.
Absunt procul sicarij,
Et perditi latrones,
Dirique *Bestiarij*,
Cruoris helluones.

68.

Kein Attila, kein Schwed kombt her /
Der zornig Trummel rühret:
Vnd was da seynd für Wandaler /
Wie Lämblein man sie führet.
Mörder / Blutschlauch / gantz wild vnd rauch /
Keck vber alle wunder;
Kriegsgurglen / Thier auff allen vier /
Die ghören all hinunder.

Quò neque vastator Mundi penetrauerit Hunnus
Attila, nec rapto VVandalus hostis equo.
Quòd si quis penetret; nullâ feritate timendus,
Depositóque lupo, mitis vt *agnus* erit.
Qui Diomedis equos satura ad præsepia ducunt,
Qui patriam vendunt, prostituúntque toros:
Qui iugulos soluunt: quorum omnis, *Bestia*, vox est;
Cum genero Cereris tertia regna tenent.

Inter-

Interdictum.

Ignauus timor exſulat: nec aurem
Hoſtileis *Eleleu* ſonans per agros,
Vel ſtridens *Alalaza* verberabit.
Nec Sueci ſuper irruent, *lupi ceu*:
Nam Mœris *prior* hos videbit Agnus.
Quiſquis *Syllaturit*, paratus ipſas
Fixâ vendere nuptias ſub haſta:
Cæleſti procul Vrbe SVBMOVETVR.

Balthica nulla ſtrepunt ad clauſas tympana portas,
Nec peregrina mouet Suecicus arma furor.
Intus quiſquis habet, genio manſueuit amici.
Talem ſi videas, eſſe putabis ouem.
Hinc procul arceantur, qui fletum vndámque calentem.
Sanguinis, ex caluis vberibúſque bibunt:
Inter ſandapilas & fœmineos vlulatus
Quærendi, & matrum funera, & oſſa patrum.

SCAZON LXXXVI.

IO TRIVMPHE! non timentur hic Gotthi
Inhoſpitales, turbinéſque GVSTAVI.
Eſto: Hunnus intret, doctus antè rugire,
Mox mitiore blandus ore balabit.
Quicunque Iuſti ſanguinis vomunt riuos:
Scinis, Procuſtes, Turca, Thrax, Amurathes,
Phalaris, Perillus, belluæ coronatæ,
Plutonis *imo* collocantur in *plumbo*.

87. Et

LXXXVII.

Et regni eius non erit finis.
Luc. 1.

ÆTERNITAS obambulat,
Sanctámque cingit VRBEM;
Et Inquilinos *gaudijs*
Gaudentibus coronat.
Viuis pyropis Ciuium
Stellata ſurgit Aula.
ELECTVS *Horum* Viuere
Qui viuit, *Ille* VIVIT.

87.

Die Ewigkeit geht auß vnd ein /
Rund vmb die Statt ſpatzieren.
Da iſt kein Zanck / kein Mein / kein Dein /
Ein Cron kan alle zieren.
Ein Saal darinn / den Seraphin
Vnd Cherubin vmbgeben.
Mit einem Wort / in diſem Ort
Iſt / Amen / gut zuleben.

Viuitur æternùm lætè. Deus omnibus illis
Imperium felix & *ſine fine* dedit.
Exſultant plaudúntque animæ; ipſarúmque Animarum
Quas animent, aliæ GAVDIA ſunt ANIMAE.
O Ciues, Ciues! O ius regale Quiritum!
Quis non diuitijs omnibus iſtud emat?
Seraphici Ciues, electi ex millibus omnes.
O ANIMAE! QVARVM GAVDIA SVNT ANIMAE.

Nemo TERMINVS hîc vocatur. Vrbem
Florentem, ſine *Termino*, gubernant
Centum gaudia ſumma gaudiorum,
O! quæ gaudia ſumma gaudiorum!

Millē

Mille ô gaudia mille gaudiorum!
Viuamus, mea Lux, in hoc receſſu.
Viuamus, mea Vita, in hac corona.
Sanctorum pretioſa Mors, adeſto.

Tempus ab indigenis, quod viuunt, dicitur ÆVVM;
Nec vitæ metas, nec ditionis habent.
Miraris, quid agant; gaudent. non quæritur illic
Sollicitè, *lætus quid faciat ſegetes.*
Sponte ſua creſcunt, Saturni falce premendæ.
O! felix Campis Meſſor in Elyſijs.
Namque vbi de meritis, glebáque ex vbere, tantùm
Læta ſeges metitur, VIVERE LAETITIA EST.

SCAZON LXXXVII.

Synonyma.

IO TRIVMPHE! *Sponſa* cum ſuo *Sponſo* eſt.
Æternitatis ANNVLVS manus ambit.
O LAETA VITA! VIVERE ATQVE GAVDERE
TAM SVNT IDEM, QVAM CVSPIS, ENSIS, ET MVCRO.
Magni QVIRITES, Chriſtiana quos Roma
Tranſmiſit aſtris Cælitum Senatores;
Illi beatæ Publicæ Rei præſunt,
Quæ vota vincit & *Platonis* ideas.

88. *Quàm*

LXXXVIII.

Quàm dilecta tabernacula tua Domine Virtutum. Psal. 83.

Ibi *Venustas* pulcrior
  Non excauatur annis;
Ibi *Iuuenta* lætior
  Non læditur senectâ;
Ibi *Voluptas* purior
  Nullos timet dolores:
Nec expauescit Martios
  Palmata *Pax* fragores.

88.

Der schön da ist / bleibt allzeit schön /
  Last nur sein Frühling walten.
Keim Alten fallen auß die Zähn /
  Dort grünens erst die Alten.
Sie frewen sich / frey sicherlich /
  Vnd förchten gantz kein Schmertzen:
Ohn vnderschyd / ist lauter Frid /
  Mars dörffte hie gar nit schertzen.

Quæ rosa sidereis in vultibus aurea vernat,
  Nunquam cum *rosis* decidet illa rosis.
Perpetuum florem seruat iuuenilibus annis;
  Nec tremet, aut vllo vespere fiet anus.
Puris ora fauis implentur. Dicite iusto,
  Qvam bene: cùm semper gaudeat absque metu.
Classica, bella, foris strident. Pax intus amœna
  Se redimit sertis; classica, bella foris.

Paradoxum.

Et sunt hic *veneres* (Venúsque non est)
Et quæ sunt veneres, manent venustæ.
Et sunt hîc *Iuuenes* (senéxque non est)
Et qui sunt Iuuenes, senes videntur.
Et sunt *lætitiæ* (dolórque non est)
Quæ se lætitijs fruuntur ipsis.
Et PAX tuta suos (timórque non est)
Vestit *duplicibus togis* triumphos.

Quis decor æquabit florentia corpora Diuûm?
Quæ si Sol videat, protinus inuideat.
Quàm bene ter denis addunt tres insuper annos!
HAEC AETAS CHRISTI, pulcrior esse potest?
Quod iuuat, illud habent; nulli licet edere votum;
Ante tamen quoduis omnia habere licet.
Quidquid terret, abest, exacto Marte, triumphum
Cum diademato PRINCIPE PACIS agunt.

SCAZON LXXXVIII.

Genethliacon.

IO TRIVMPHE! certa, nec fugax formæ
Durat venustas, vt Carystium Marmor,
Coma, quasi Coruus, nigra floridæ Gentis,
Nullo senectæ destruetur à Cygno.
Ludunt in hortis Gratiæ, Voluptates
Castæ sonoras semper alluunt ripas.
CVM MARTE FESSO PAX IOCATVR AC RIDET:
Et per plateas *Allelnia* cantatur.

LXXXIX.

Et mors vltra non erit. Apoc. 21.

Ibi nec ardet ILIVM,
 Nec fumat vlla ROMA,
Gemmata propugnacula
 SECVRITAS tuetur.
Postes *Sacri Palatij*
 Sunt semper obserati.
QVOD POSSIDENT, HOC POSSIDENT,
 QVI POSSIDENT, BEATI.

89.

Sey er so keck / fang Händel an /
 Laß heimblich Fewr einlegen:
Kein Gwalt die Vestung gwinnen kan /
 Breda ist nichts dargegen.
Keim andern nit / auff keinsen Bitt /
 Thut man die Pfort auffschliessen.
Seligen hie verlieren nie
 Die Güter / der sie gniessen.

Topographia.

Sic decuit: tutò tenet, æternúmque tenebit,
 Finitas *nullo fine* BEATVS opes.
Nulla timent adeò Ciues incendia; Cœlum
 Empyreum, flammas non nisi Amoris habet.
Tam sunt securi, támque hostis ab igne remoti,
 Vt sibi nil metuat proximus Vcalegon.
AGNVS signauit portas *adamante*: nec *Hirci*
 Vllus eum soluet comminuétue cruor.

Arces Ausoniæ valete Troiæ:
Turres Dardaniæ valete Romæ.

Vos

Vos & visibus & viris potestis
Exscindi, *sonitúsque ferrè stiua.*
Ad cælestia NEMO POST ARATRVM
VENIT RESPICIENS: nec vlla ciues
Vis turbare valet. minetur hostis.
CLAVSA EST IANVA. Clauis intus, *Amissa est.*

Vrbs secura sui. fallacem finge Sinonem
Turribus Iliacas subdere velle faces.
Nempe potest? nempe vllus erit? subnixáque gemmis
Mœnia, Troiani machina scandet equi?
Atqui clausa semel, nunquam Bellona recludet;
Cœlestes *sapiunt* nec tibi *serò Phryges.*
Certa salus, sempérque manu possessa tenetur,
Scilicet hic tineas Purpura nulla timet.

SCAZON LXXXIX.

IO TRIVMPHE! nam parem situ, formâ
VRBEM, nec *Hector*, nec *Camillus* aspexit.
Cui totus Orbis comparatus, est *nidus.*
E margaritis structa candidis porta
Nequit arietari, machinísue pulsari,
Petiue scalis, turribúsue terreri.
Curule firma ridet omne tormentum.
QVOD POSSIDETVR, POSSIDETVR AETERNVM.

X C.

Ego ostendam omne Bonum tibi.
Exod, 33.

VNO BONO, sed OPTIMO,
Sed MAXIMO fruuntur.
Exundat immensum MARE;
Venásque *littorales*,
Ripásque transit pectorum
DVLCISSIMVM PROFVNDVM.

PORTVM tenet, qui *mergitur*:
Nam *fluctus* est AMORIS.

90.

Das einig Gut / das wahre Gut
Das beste Gut zudencken /
Sich wie ein Meer außgiessen thut /
Vnd reine Hertzen träncken.
Ein Meer sag ich / süß vber Milch /
Süß vber süß vor Freuden:
O / wol dem / der in disem Meer
Wirdt gar ein Schiffbruch leyden.

Finge Bonum quodcunque voles, & quanta cupido est,
Finxisti? hoc *Melius*, hoc quoque *Maius* habent,
Oceanum iunge Oceano, vaga flumina ponto.
Iunxisti? hæc *gutta* est illius vna Maris.
Plena *voluptatis* spumat *torrente* procella.
Gaudia lacte tument, pectora melle natant.
Felix, ô nimium felix, hoc æquore mersus!
Insanit, qui vult hîc quoque naue vehi.

VNVM, (ô plurima!) possident BEATI.
VERVM, (ô dulcia!) possident BEATI.
BONVM, (ô optima!) possident BEATI.
SVMMVM, (ô omnia!) possident BEATI.
Qui cœlo fluit effluitque *Nilus*,
Ripas delicijs inundat altè,
Et fundo caret; eius inueniri
(Haut est fabula) non potest ORIGO.

Non oculus vidit, non audijt auris, & in cor
Nunquam descendit COPIA TANTA BONI;
Inque scrobem paruam citiùs maria omnia cogas,
Tyrrhenum, Adriacum, Carpathium, Siculum.
Hoc *Immane* BONVM non littore clauditur vllo.
Egreditur ripas lætitiisque *fremit*.

Dulcis

Dulcis Somne veni, precor, & me deijce puppi:
O Anchisiade's, HIC PALINVRVS ERO.

SCAZON XC.

Cornucopia.

IO TRIVMPHE! *Verum*, & *Vnicum*, & *Summum*
BONVM, refusis fontibus super campos
Animósque fertur, cuncta Numine *inuoluens*.
Ingurgitantur pectorum sinus vastâ
Amœnitatis copiâ; supernorum
Dum gaudiorum decidunt catarractæ?
Latéque regnat delicata tempestas.
MERGAMVR OMNES, VT NATEMVS IN PORTV.

XCI.

In lumine tuo videbimus Lumen. Psal. 35.

Illustre LVMEN GLORIAE
In Mentibus refulget.
Quo NVMEN aspectabile
Medullitus videtur.
Soluta sunt Ænigmata,
Velamen est reductum.
Nullis Prophetis indigent:
Sunt singuli VIDENTES.

91.

Es wirdt die Sonn allhie zu Landt
Das Liecht der Glori gnennet.
Das schönste Angsicht der Verstandt
In disem Liecht erkennet.

Was dunckel war / wird alles klar /
Weit vber d'Morgenröthen.
Das klainste Kind / das dort sich findet
Waist mehr als all Propheten.

Sed quis describat LVMEN, quod GLORIA donat,
Mensum ponderibus, GRATIA DIVA, tuis:
QVO FACIEM à nullo factam, velamine rupto,
De *facie ad faciem* MENS OCVLATA videt;
Infusúmque bibit cum toto Numine cœlum.
SOL talis potûs vnica gutta foret.
Sat dixit, qui de diuino nectare dixit;
Sol talis potûs vnica gutta foret.

Circumdat, penetrat, coronat omneis
Regis Gratia, GLORIAEQVE LVMEN.
Vrbs spectacula semper intuetur,
Quæ summus facit EDITOR, ter Vnus;
Totúsque est Animus sibi Theatrum;
In quo, sipario videt remoto,
PVLCRVM GRANDE NIMIS, NIMISQVE PVLCRVM;
PRAE QVO CAETERA PVLCRA SVNT SEPVLCRVM.

Per nitidas mentes diffundit GLORIA *lumen*,
Quo LVMEN maius splendidiúsque vident.
IMMORTALE, SACRVM, INFINITVM, ÆTERNVM, IMMENSVM,
LVMEN DE DVLCI LVMINE DVLCE, DEVM.
Omnia nouerunt; metríque *Ænigma* sequentis
Soluere quisque puer, quæque puella potest.
In cælo Vati locus est, (Solue Oedipe) *Vati*
In cælo non est (Oedipe Solue) *locus.*

SCAZON XCI.

IO TRIVMPHE! Quale LVMEN! ô quale
Quantúmque Mentes *roborat* Beatorum?
Deus videtur in Sion, Deus, QVALIS
QVANTVSQVE GENERAT, CVMQVE FILIO SPIRAT.
Impleuit omnes gloriosa Maiestas.
Metam VIATOR comprehendit. ambages
Oraculorum nil moratur & linguas.
CONTENTVS VNO VIVIT VNICO VERBO.

XCII.

Non egebunt lumine Lucernæ, neque lumine Solis, quoniam Dominus DEVS *illuminat illos*. Apoc. vlt.

Calcant globum Titanium,
Lunámque vorticosam,
Altam Gradiui lanceam,
Cyllenij galerum;
Errantis igneis Feminæ,
Iouem, Iouísque patrem.
Lambunt pedes Tonitrua,
Et supplicant Beato.

92.

Die höchste Gstirn / die vmbher gohn /
Ligen bey jhren Füssen.
Seynd jhren Herrn vnderthon /
Müssens all Morgen grüssen.
Sittsam / barhaupt / seins Gwalt beraubt
Steht Jupiter von ferren.
Wann er nit holdt / vil donnern wolt /
Ich main man wurd jhn lehren.

Subter anhelantes ſtrident *Hyperionis* ignes.
Et vinci roſceis *Luna* fatetur equis.
Inclinat galeam *Mauors*, criſtáſque remittit;
Mercurius prono dedicat ore iubar.
Æmendata *Venus* blanditur ſidere caſto,
Paruula nec terret *frigidus* aſtra *ſenex*.
Natus inermis agit vacuas ſine murmure nubes,
Vímque retorquendi fulminis ipſe timet.

Hic verum reor id Maronianum:
Daphnis ſidera calcat, aſtra Daphnis.
Scintillantia, *Luminoſa*; calcat
Daphnis ſidera, calcat aſtra Daphnis.
Siue *Erratica*, ſiue *Fixa*; calcat
Daphnis ſidera, calcat aſtra Daphnis.
Siue *Immitia*, ſiue *Blanda*; calcat
Daphnis ſidera, calcat aſtra Daphnis.

Inferiore viâ plantis Sol baſia figit:
Quæ tamen ipſa nequit figere, Luna ſoror.
Bellipotens, iunctúſque comes Cyllenius Ales,
Sidera diſtantes ambitioſa mouent.
Quæ vaga cœleſtes Pellex *effeminat* orbes,
Hæc cum Saturno victa recedit auo.
Iuppiter exambit *ſupplex* cinctúſque, Beatos,
Si modò permittant, *lacte* lauare pedes.

SCAZON XCII.

Io TRIVMPHE! clarioribus Diui
Suppoſta plantis, aſtra fixa deſpectant.
Citherea, Coniux, Falciger, ſatus Maiâ.
Famulatur *error* omnium planetarum.
SOL ſe fatetur vſque *ſepties* vinci,
Supplex Chorago LVNA ſe ſuo *lunat*.
Iouis *ira* nulli noxios facit ludos,
Et cùm tonare vult, capit facultatem.

SCENA.

Poëta, Scazon.

SCazon. Sca. *Poëta.* Poe. *Non gemis? reuertendum est ad Vanitatis orbitam theatralem.* Sca. *Eheu!* Poe. *Sub auras.* Sca. *Quid minaris?* Poe. *Ad terram.* Sca. *Ah! ad paludes pristinas, & antiquum Chaos, & labores, Seculúmque ferratum.*

Vbi nullus ordo, nulla mentio Pacis.
Poe. *Vbi solus horror, sola mentio* Belli.
Sca. *Vbi nulla puro Templa Cynthio fulgent.*
Poe. *Vbi fœda circùm sepit antra caligo.*
Sca. *Vbi nulla certis ducitur* Salus *bigis.*
Poe. *Vbi sola spes est,* Spes *inanis & fallax.*
Sca. *Vbi* morbus *vrit &* Febroniæ *fornax.*
Poe. *Vbi* Prætor *vrget & cruenta* Paupertas.
Sca. *Vbi* Ver *molestis corpus inquinat nimbis.*
Poe. *Vbi fallit* Æstas *noxijs rubens spicis.*
Sca. *Vbi fabulosus ora fraudat* Autumnus.
Poe. *Vbi* Bruma *quernas ructat ad focum glandes.*
Sca. *Vbi* Terra *cedit, & Calabrias sorbet.*
Poe. *Vbi mergit* Vnda *cum rudentibus naues.*
Sca. *Vbi Crassus* Aër *liuidas creat pestes.*
Poe. *Vbi sæuit* Ignis, *saxa sulphur eructant.*
Sca. *Vbi* Mors *timenda lubricam facit vitam.*
Poe. *Vbi* Vita *sæpe sit timenda præ Morte.*
Sca. *Vbi* Cura *dulces pellit è toro somnos.*
Poe. *Vbi* Somnus *ipse ludit anxias mentes.*
Sca. *Vbi purpuratis insidet* Scelus *sellis.*
Poe. *Vbi pulcra curuos poplites trahit* Virtus.
Sca. *Vbi si quiescis, in quiete* terreris.
Poe. *Vbi, ni quiescas, præ dolore* tabescis.
Sca. *Vbi sola* Vanæ *pompa* Gloriæ *stridet.*
Poe. *Vbi rara* Veræ *forma* Gloriæ *floret.*
Sca. *Vbi* Fastus *vrsi, debiles premit caulas.*

POE. *Vbi cæde pingues stringit* Ira *mucrones.*
SCA. *Vbi culter ensi, fagus inuidet Cedro.*
POE. *Vbi se* Libido *scalpit, & iecur torret.*
SCA. *Vbi sunt gulosi, quos* Orexis *irritat.*
POE. *Vbi regnat Hydrops &* cupido *numorum.*
SCA. *Vbi* pigra *putri gleba stertit in fano.*
POE. *Vbi* Cræsus *instar gryphis incubat gemmis.*
SCA. *Vbi pallet æger* Irus, *& petit micas.*
POE. *Vbi Diues omnes impudens* emit *villas.*
SCA. *Vbi pressus are liberos Pater* vendit.
POE. *Vbi* Castitati *vis paratur occulta.*
SCA. *Vbi* Virgo *certat; rara certat & vincit.*
POE. *Vbi* mille *lena, mille transuolant scorta.*
SCA. *Vbi si petatur,* nulla *nascitur proles.*
POE. *Vbi non petenti* triste *vagiunt cuna.*
SCA. *Vbi tot* Sigæos *vna decipit Dido.*
POE. *Vbi Nupta* fictis *lachrymis viros effert.*
SCA. *Vbi Vir* cachinnans *mortuam solo mandat.*
POE. *Vbi per cerastas quæritur Reis* lucrum.
SCA. *Vbi tot venena* temperantur *in concha.*
POE. *Vbi tot lacerta potione* miscentur.
SCA. *Vbi Mars habenas* laxat, *& fidem* rumpit.
POE. *Vbi de sepulcris* litigant *vagi Manes.*
SCA. *Vbi Proditores hinc & inde discurrunt.*

POE. SCAZON *quid horas perdimus? manus Fato Cælóque demus, & monente Naturâ, aduersa fortes corrigamus humana;* FORTES, FERENDO FORTITER: DEO *digna Mens & probata, cùm vocauerit Numen, redibit illuc. De mari Voluptatis sat prata iam bibére. claude manantes riuos: ab astris deuolutus in terras.* IO TRIVMPHE *mitte:* VAH *resumendum, &* AH, *&* EHEV! *vallibus nimis nota voces. Adamo consonant & vxori. Quæ flentis* Echus *ac gementis* EVAE? VAE.

XCIII.

Væ, Væ habitantibus in terra.
Apocal. 8.

Infra *Planetas* infera
Potenter attonantur.
Nostri maris Ceraunia
Cautésque verberantur.
A *plantâ* ad vsque *verticem*
Vix vlla sana Rupes.
Vt infremunt! vt eiulant!
Opténtque *vallis* esse!

93.

Auff Erden schlag er dapffer drein/
Dort wirdts jhm niemand wehren.
Werff Ætnam ein/ es kan wol seyn:
Die Berg mag er vmbkehren.
Stral/ Wolckenblitz/ vnd Hagelgschitz
Sehr hart die Felsen klagen:
Wie jämmerns nit! wie brumlens mit!
So offt jhr Buckel gschlagen.

In quercus & monstra maris fabricata Cyclopum
Tela cadunt, Siculo raptus ab igne labor.
Quid magis accusant Ægæo in gurgite Nautæ?
Et qui Tyrrheno dant sua vela freto.
Semineces redeunt fractis ad littora proris:
Ipsa tonitrali sulphure saxa crepant.
Da vocem scopulis; clamabunt; *parcite nobis*
Fulmina. iam toti funera penè sumus.

Hic verum reor illud esse Flacci:
Discurrunt, *Feriúntque summa summos*
Monteis fulmina. Quæ tumultuosis
Subsunt nubibus, illa præ dolore

Strident tacta, furúntque, mugiúntque.
Fertur *Caspia* concidisse cautes,
Et *Marpesia* perdidisse costam,
Et trunco *Rhodope* labare vultu.

Improba frenatos equitant quæ FVLMINA nimbos,
Aspera sulphureis colla capútque iubis;
Infra cum ventis habitant, pontóque vagantur,
Et trepidos Nautas ad noua vota trahunt.
Deijcienda tremunt Maris Acroceraunia latè,
Contorto quoties crine trisulca volant.
Quàm non falsa canam, nouerunt grandia Cete,
Illorum in DORSO cuditur ista *faba*.

SCAZON XCIII.

At vos in alto, vos miserrimæ RVPES,
In queis tumultus excitant truces *Venti*;
Et Orgiorum festa saltitabundi
Rotant trapeta; vos Iouis supra dorsum
Tonantis arma sustinetis Ætnæa;
Vultus, & *ora*, *verticémque* contusæ,
Ruptæque *cor*, & saxeum *diaphragma*.
VAH! Pindus omnis ignibus sacris fumat.

XCIV.

Qui amat periculum, in illo peribit. Eccli. 3.

Discriminum tot agmina
Per aërem feruntur:
Quot vere primo conuolant,
Et concinunt alaudæ.

Densis pluit periculis,
Et grandinat sagittis:
Quarum *scopus* præfigeris,
Et meta destinaris.

94.

Der gfahren steht ein gantzes Heer
Mit auffgespannten Hanen.
Sovil Sandtkörnlein in dem Meer/
Deß will ich dich ermahnen.
Mach nur bald Füß / es thut gar Spieß
Vnd Helleparten regnen.
Du bist im stich / vnd trifft man dich /
Kanst dir das Bad selbst gsegnen.

Si numerare potes flores fragrantis Hymetti,
Innuba quos verno tempore carpit apis:
Tunc etiam poteris segetem numerare malorum,
Maxima quæ crescit; fortè *metenda tibi.*
Iussa iniussa, diu noctúque pericula, denso
Cum nimbo, in terras præcipitata ruunt.
Quo minimè credas, iaculum torquetur ab arcu.
Elige; nam fies aut *Scopus*, aut *Pharetra.*

Non efflas tot anhelitus vel ore,
Vel naso; neque tot pilis Iopæ
Criniti caput obsidetur atrum:
Quin discrimina plura te sequantur,
Incingant, comitentur, antecedant,
Pectus, terga, latus, capútque pulsent.
Vis, credo, numerum putare? cessa.
Vincet copia. *ningit his ephebis.*

Nec vigilas, nec aperta mouent discrimina rerum?
Vt conferta ruant vndique nonne vides?
Nec mare tot guttas, Libycum nec littus arenas,
Quáque tot piscis, gramina campus habet.

Fulgurat ah! fulgur fors *dextra* tonitrua portat.
Intonat. ah! tonitru fulmina clausa gerit.
Fulminat. ah! quæ te Laurus seruauerit arbor.
Conde caput: lapidum ni scopus esse velis.

SCAZON XCIV.

RES EST PERICVLOSA, VITA MORTALIS;
RES EST SEVERA, QVAEQVE CONSTET IMPENSIS.
Exibit Orbe, quisquis omnium nexus
Vitare vult discriminum. tot & tanta
Latent paténtque. *aperta* peruolant auras:
Natant in vndis *cæca.* quà pedem tolles,
Hærebit vncus. post ephippium CVRAE,
Post transtra CVRAE, vbiq; VAH! striges CVRAE.

XCV.

Inueni amariorem morte mulierem,
Eccle. 7.

Contendit arcus stridulos
Salax puer CVPIDO:
Linítque succo spicula
Peiore, quàm *Nouerca.*
Tu fixus excussissimâ
Amas, furísque, cannâ:
Sed manè sentis VVLTVREM
In corde sæuientem.

95.

Von so vil Sig Cupido stoltz/
Ein Daußes vber dmassen.
Schießt öffter ein vergifften Boltz
Durch alle Weeg vnd Gassen.
Du wirst berührt/ vnd gar verführt/
Vnd liebst das/ was vergifftet.
Zu Morgens nagt der Wurm/ vnd sagt/
O Gott! was hab ich gstifftet.

Ales

Ales Acidalius, ſoboles inceſta, CVPIDO,
Vellere cygnæo tectus vbique volat.
Væ Regno, cuius Rex eſt Puer iſte. ſagittam
Dirigit, & pharetræ *pondera blanda* iacit.
Lædor ais, lædíſque iuuat: nil dulcius iſto
Vulnere: feſtiuo pectoris igne fruor.
Demens; ſi neſcis, fluidâ quæ Cypride putres
Dilaniet fibras, & populetur *Amis*.

Non crudos minitor Getas, viróſue
Natos robore. diſce PVSIONEM
Præuerti, toties (ſcit ipſa Mater)
Fornacis meritum calentis *vlmum*.
Hunc pſyllum fuge. Spiculum CVPIDO
Intentat; fuge: polluit veneno.
Hoc inſanus amas, bibíſque, & *ardes*.
HEV! CVR EST TIBI POENITERE TANTI?

Eſt aliquis leno Ciphereâ pellice natus,
Aurea, & ex plumbo *leuia* tela gerens.
Ore Puer, Thrax ſæuitiâ, Mars robore, Parthus
Eiaculante manu, dictus *Amarus* AMOR.
Occidit, quemcunque ferit. nam pectora paruâ
Tangit acu, & verè pectora *tangit acu*.
Ah! quid amas mortem, gauiſus vulneris æſtu?
Cras pœnam Tytij Vulturis eſca dabis.

SCAZON XCV.

Audis? Iocari non licet. PVER telum
Fibris minatur. ſi receperis fixum;
Fixum eſt, periſti. Suxit aſpidum virus.
Furens calore Thaidos tuæ gaudes,
Et igne Cypri dulce vulnus *irritas*:
Sed mox ANVBIS *latrat* imus in corde.
Et donec ardes, ádque *Ianuam* ploras:
VAH! TE CVPIDO STANS IN ANGVLO RIDET.

XCVI.

Statue cultrum in gutture tuo, ne desideres de cibis eius, in quo est panis mendacij,
Prouerb, 23.

Conuiua quadram discute;
  Dapes *Olent* Auernum;
Ne sæua mandas ostrea,
  Offásque *Claudianas.*
Iugulat Falerna Sardonyx,
  Nux plena Massicorum.
Et gemmeis, & fictili
  Potabis id, quod ODI.

96.

Ist noch nit gnug / merck auff den Tisch /
  Was dir der Koch möcht schicken.
In Knödlen / Nudlen / Fleisch vnd Fisch /
  Kanst deinen Todt ein schlicken.
Vom besten Wein / kanst truncken seyn /
  Drauff dStiegen aberfallen.
Für solchen Most / der sovil kost /
  Wünscht ich ein Wasserschnallen.

Nondum te monui, quanti conuiuia constent,
  Mensáque suspectis insidiosa fauis,
Nonnunquam *hippomanes* coctum apponetur in auro;
  Et quem *boletum* Claudius edit, edes.
Mustum bis *Stygiâ vappâ*, bis sulphure tinctum
  Sæpe, licet nardo porrigit vncta manus.
Atqui damnares Bacchum, qui in poplite pestem,
  Vel desperatum pectoris *vlcus* habet.

AD CONVIVIA PRINCIPUM VOCATUS
CULTRUM APPONITO GUTTURI; VEL ENSIS
SUSPENSI

SVSPENSI MISER EXPAVESCE SETAM.
Neu libes data liba *Mors in olla est.*
Si libes; erit, OLLE, *Mors in Ollo.*
Pulli palpitat vda frons equinj.
Vuis dulcibus innatant rubetæ;
Has Ventres saturi mero cauete.

Ac quoties mensæ accumbens cœnaueris *Ouum*,
Dic tecum: venient iam mihi *Mala* mala,
Pro dape POLLVCIS, *pollutum* ab Erynnide sumen,
Gorgoneóque scatens crine vorabis olus.
Si tua fronte caret *meretrix sitis*, & bibit omnem
CELLAM: tandem etiam Colchica vina bibet.
A facie Colubri, gemmáque agitante Venenum,
Tutior inter aquas nat mea *Virgo sitis*.

SCAZON XCVI.

Fidens coronis omnium popinarum,
Edet bibétque, dum *vomat* BONAM MENTEM
Vitámque, potaturus obuiam Lethen;
In auro, in ostro, in vngula propinandam.
Caper stat extra poculum: stat hoc intra
Fortasse maior, & coniscat, & *fatet*.
Ipsum cerebrum si Iouis tibi Iuno
Apponat, *esse* parce. VAH! Venenauit.

XCVII.

Coronemus nos roſis, antequam marceſcant: nullum pratum ſit, quod non pertranſeat luxuria noſtra. Sap. 2.

At tu roſis circumdate
Viator in popina,
Dijs lætus indignantibus
Cuticulam ſaginas:
Ceu non foret CVM PLVRIMIS
Ad plurimos eundum:
Sed in *via* pes *Appia*
Probandus ad choream.

97.

Vnd aber du zechſt nur deß baß
Auff bidten vnd auff borgen.
Saufſt Nägelwein / vnd Hippocras /
Vnd laßt gut Vöglein ſorgen.
Als wann kein Gott / die Höll / der Todt /
Der Himmel nur erdichtet:
Vnd wäre ſchon der Bottenlohn
Mit dantzen außgerichtet.

Interea Sybarita roſis & meſſe Sabæâ
Oblitus, in thalamo deliciíſque cubat.
Iratis fruitur *Diuis*, ventríſque ſaburram
Commouet, & *totum* deuorat VNVS aprum.
Nam quid ei VIRTVS, quam cenſeat aſſe minoris;
Cui Styx, & pœnæ ſub Styge, ſint *apinæ*.
Primáque cui cauſſa eſt viuendi & *ſumma*, Voluptas;
Siſtra, torus, ſpeculum, forma, puella, Venus.

Quid laſciua gulæ fames pudendæ?
Emendatur enim? quid? efferatur

Satur;

Saturnalibus, & tomaculorum
Inter tympana ſpumát alba Venter.
Quando regnat hyems, Apicianis
Mappis induitur, voránſque ſudat.
Audax & *vetulas* vocare *Parcas*
Ad ſaltum, præit immemor futuri.

At tu mollis Arabs, teneræque *Cunicule* pulpæ.
Luxurioſe BONAE viuis in æde DEAE.
Viuo HODIE dicis· nam *Cras* vix Coruus habebit.
Gliſcat, & è craſſo corpore ſtagnet adeps.
Súntne aliquid Manes, & poma fugacia in vndis?
Luſus Siſyphiæ quis lapis ille pilæ?
Horrida *Cappadoces* in eremo prælia tentent:
Mars meus hæc mandat: *Viue, Ede, Lude, Bibe.*

SCAZON XCVII.

Latè minamur. dantur interim bulbi,
Et oſtreorum gratioſa putredo
Vngit palatum; deſpiciſque Conuiuas
Pauo leuatus; & Philoxenus ſæuit,
Nigráſque Ranas Tartari, facit Ranæ.
FVTVRA LAVDAT, VIITVRQVE PRAESENTI.
Ceu nec videndus, nec trahendus à Fatis.
VAH ſtulte! nec ſunt *luſca* Fata, nec *manca*.

SCENA.

Poëta, Scazon.

LÆtare Scazon. Trauidemus en malo portum capacem. te Coronis exſpectat. Iam penè tangis littus, & premis terram. SCA. Quæ vota ſoluam? quæ lubens feram dona, per tot procellas verticéſque ventóſque appulſus, atque expoſtus! ô quibus ſertis apluſtre ſummum vinciam memor Scyllæ! concuſſa Nauis ima non ſemel fundo effudiſſet inteſtina, ni mei longo pedis remulco pendulam retraxiſſem. POE. Scazon: querela naſcitur domi tecum. Vides: vt Iſta nil morentur, & ſcindant vndas phaſelus eleganter inſtructis. Non imprecantur fluctibus, nec accuſant ſcopulos marinos. Si Neronis Euripus albo rubróque volueretur in vino: periculoſos, credo, gurgites vltrò enauigandos Nauta magnus intrares, contemtor Alti pertinax: & ad thyrſum puppis ſederes Bacchica velut Clauum. Pergamus ad celeuſma pandimus vela. Incumbe remis. Cymba Virginum currit. Anacreontis expedita præcedit.

XCVIII.

Tenent tympanum & citharam, & gaudent ad ſonitum Organi. ducunt in bonis dies ſuos, & in puncto ad inferna deſcendunt Iob. 21.

Feſtiua ſpumas Orgia,
Amyſtides laceſſis:
Satur manu trementia
Pectis micante fila;

Strepénsque Cypri cymbalis,
Niloticísque sistris,
Tecum negas *Aheneum*
Perire posse *Mundum*.

98.

Tragt auff / sprichst du / vnd zettet ntt /
Phasanen vnd Basteten.
Credentz die wirdt alls vberschitt:
Drauff schlagt die Harpff Moteten.
Bist guter ding / thust hohe spring /
Jetzt diß / jetzt das begehren
Vnd mainst / Herr Wirth vergeß der jrr;
Die Welt soll ewig wehren.

Phasiacæ volucres, & Phœnicopterus adsunt.
Cinnama nube pluunt, palmite vina fluunt.
Restagnant vrnæ: fidibus testudo sonoris
Prouocat alternos pollice tacta pedes.
Eia, genas, *Veneris* pingamus *sanguine*: quidquid
Calcatur pedibus, fiat odora rosa.
Omnia prata sciant communis gaudia Maij;
Mensis hic æternus, sicut & Orbis, erit.

Ergo iacta anima est. in omne Bacchi
Passu quadrupedante crimen itur.
Regales Pateras merum *coronat*.
In carchesia plena se profundè
Mittit longa sitis. Redux ab imo,
Ceu plebs in Phario canit Canopo.
Quo nil helleboro magis recenti
Curandum: *properare nescit annos*,

Littera det cœnas; subeúntque Tomacula, turdus;
Pulli, Perdices; Anser, Aprugnus, Anas.
Sed liber *sine lege* furit. Chia atque Falerna,
Sit modo Fabricij Consulis vua, sapit.

Iámque intrat Corybas, iam spirat tibia buxi.
Plauditur. in toto Vox sonat vna Choro.
Nocte bibo *totâ*, *redeunt* conuiuia manè:
Diuisum barathrum *cum* boue Venter *habet*.

SCAZON XCVIII.

Acerra turis, est Apicio plenæ
Nidor culinæ. iámque Bacchus hauritur
Plenis eulullis & capacibus trullis.
Oculis gulosis deuoratur emblema.
Sitiunt & aures, & bibunt, & arrectæ
Inebriantur *musico* sono vocum.
Credúntque *Nunc* & *Semper* esse idem tempus;
VAH! Mundus est *in cymbalis*, & insanit.

XCIX.

Præterit enim figura huius Mundi.
1. Cor. 7.

TARSENSE Vas oraculo
Diuiniore *tinnit*:
MVNDI FIGVRA PRAETERIT.
Aes personat *Corinthi*.
Audis? Figura præterit.
Audis? Figura Mundi.
Mundi figura perfidi,
VANI FIGVRA MVNDI.

99.

Weit anderst klingt / was hell vnd klar
Paulus hat außgesprochen.
Die Welt zergeht mit Haut vnd Haar /
Was darff es jetzt vil bochen?

Hast

Hast ghört den klang / der Welt anhang
Zergeht: sie ist betrogen.
Die schlimme Welt / wems jmmer gfält/
Verstuncken vnd verlogen.

Sed sistris *fidibusque* FIDEM præpono, Tubámque
TARSENSEM. longè clariùs ista sonat.
Labitur irreuocanda dies; *Mundíque figura*
Præterit. hoc ipsum quod loquor, inde venit.
Ede: figura quid est? madido quam pollice duco:
Qualiter in mensa picta stat Aula mero.
Ede: quid est MVNDVS, nisi plurima fraudis imago?
Formosis Facies circumamicta dolis.

Atqui non ita personare sacros
Vates audio. quippe PAVLVS infit.
Aures arrige pendulas. quid infit?
MVNDI PRAETERIT & perit FIGVRA.
Hoc infit. repeto: Cadauerosi
MVNDI PRAETERIT & perit FIGVRA.
Hoc infit. *Bona nox:* abimus ambo.
MVNDI PRAETERIT ET PERIT FIGVRA.

Tolle puer crotalos: nam PAVLI Sanctior *echo*
VASIS ab ELECTI, quod quatit, *ære* sonat.
Præterit instabilis *Mundi*, falláxque *figura*
Præterit. hoc vnum præterijsse nega.
Expende has voces: *Mundi*, falláxque *figura*,
Præterit. hinc disces: quid cupias, quid ames.
Vltima perfidiæ durat nota: regnat in Orbe
Punica *sola* fides, Punica *nulla* fides.

 Omnes concurrite Momi:
Nam vult ridere Poëta.

SCAZON XCIX.

Procul profani, feminæque Curetes,
Exeste molles; *ad Corinthios primâ*
Electus Orbis Buccinator exclamat:
MVNDI FIGVRA PRAETERIT. perit vani
Figura Mundi. verte verba & inuerte;
Semper figura vana præterit, semper
Figura Mundi vana præterit vani.
VANI FIGVRA VANA PRAETERIT MVNDI.

C.

Curauimus Babylonem, & non est sanata.
Ierem. 51.

Cantantur hæc, Plorantur hæc,
Scribuntur & Leguntur.
Videntur hæc, Ridentur hæc,
Et lecta negliguntur.
CADVCA FLVXA VANITAS
Quanto paratur auro!
ÆTERNITAS dupondio
Non æstimatur vno.

100.

Man waint vnd singt diß zFeld vnd zHauß/
Man schreibt darvon eins schreiben.
Schreib hin schreib her/man lacht dich auß.
Vnd lasts beym nechsten bleiben;
Nach Vppigkeit vnd Eytelkeit
Thut Gold vnd Silber lauffen:
Die Ewigkeit vnd Seeligkeit
O Schand! will niemand kauffen.

Ista

Ista super studijs Hominum vitáque canentes,
Fleuimus in risu, risimus in lachrymis.
Quid prodest VATEM noctes iunxisse diebus?
LECTORI bilem si mouet ODA meo.
Vana petens VANVS, vanis vanescit in annis.
Tantùm Nugarum est iam *pretiosa* sitis.
Sit cælum cœli Domino, proclamat AVARVS;
In Terris, hominum filius esse volo.

Hanc & Primus ANACREON canendam
Inuenit, cecinítque primus Oden:
Et fortes *Elegi* gemunt, & acer
Scazon exprobrat, & queruntur vno
Omnes *Hendecasyllabi* dolore.
Sed quid MVNDVS ad hæc? (quod antè) RIDET.
VATES, CARMINA, VERITAS PROBANTVR.
NVGAE, CRIMINA, VANITAS AMANTVR.

FINIO. Calliope lassum solare Poëtam.
Dum canimus, lachrymæ mœsta per ora fluunt.
Mens mihi præsagit; passim ridebimur: & quos
Edidimus Versus, hos quoque Momus *edet*.
Quid? si aliquis dicat: *Video meliora proboque*;
Sed mihi Vana placent, *Deteriora sequar*.
Ah! emitur VALLIS lachrymarum plena talento;
Vno cum numo posset OLYMPVS emi.

SCAZON C.

Cecini. canendo nempe plurimos moui.
Sed siue moui, siue fortè non moui:
Cecini, quod ipsa Veritas, quod & res est.
Cùm scala Cœli, cúmque Orionis prostet
Emendus ensis; pugio, nuces, pupæ,
Acus emuntur, sulphurata Iudæi,
Arundo longa. Vah! volubiles nugæ.
VAH! VANITATVM VANA VANITAS. VAH! VAH!

Atque

ATque in hunc fermè modum, se habet tessellata Vanitas, à me explosa. Sed nouâ Vanitate, dices. quemadmodum Philosophus quidam, fastum Mundi nouo fastu, hoc est, suo calcasse fertur. Ita aio. nam & tu, qui hanc Vanitatem meam sugillas, aliâ nouâ, hoc est, tuâ Vanitate id facis. interim perueni ad metam cum Musis meis: quas in seipsas, vt vidisti, armaui. ODE *auribus Mundi infusa est. eam siue primâ nomenclatione voces Hecatomben; immolaui: siue Carmen Seculare; absolui: siue Certamen; certaui: siue vno verbo Poëma; componebam, faciebam, canebam; memor prisci Pictoris, & veteris sententiæ: Ego iam nunc statim cum Versibus meis exscendo, dictóque Eucharistico, & Vale, ex Campo me proripio.*

ALiquando tandē nostra nauis in portu est.
Egredere Scazon, & Liburnicam funda.
Terram tenaci dente mordeat prora.
Dum soluo Ludum, Symmachósque dimitto:
Imposta nostræ vasa Nauis exporta.

Auctor, finito Certamine, pugiles Versus collaudatos domum dimittit, cum vappa, fumo, & vanno.

Inprimis PHALEVCIA.

DVlces, HENDECASYLLABI, Sodales,
Quos tanto Genius potens amore,
Et Mentis sacer illigauit ignis;
Vt multi numero quidem, sed omnes
Pollux vnicus vnicúsque Castor
Sitis Vatibus, vnicúsque VERSVS.
Versus cum violis rosísque natus,
Versus de casia crocóque primo,
Viuens inter aues sagaciores:
Aut nunquam moriturus, aut sonoro
Cum Cygnis moriturus in Caystro.
Formosi Iuuenes & elegantes,
Arcum soluite. pugna iam peracta est.
Quâ vestrum cumulabo laude nomen,
Submissíque modestiam pudoris?
Docti plaudere Martialis *Issam*,
Et colludere *Passeri* Catulli,
Et Stellæ Paphiam sequi *Columbam*:
Dignati modò pessimum Poëtam,
Certamen subijstis, aleámque
Phœbi iudicio periculosam:
Nullis sumtibus interim molesti.
Contenti casulâ, vnicâ fenestrâ,
Mensâ paupere, rustico salino.
Quantò lautiùs Hospites haberet
Magnus SARBIVIVS; vel in vireto
BIDERMANICA Musa Tusculano;
Si noto citharæ sono vocaret
Ad Conuiuia laureata, Romam.
Germanas ego (nam fatebor) offas,

Et coliphia deuoranda luctæ;
Et me sollicitum dedi Philæmon,
Terræ munera. nec tamen notaui
Vllius faciem fuisse læsam.
Formosi Iuuenes & elegantes;
Ætatis rosa, liliumque veris:
Præcox indolis ingenique spica:
Pulcri sanguinis vua delicata.
Musæ gratia prima mitioris;
Musæ Delicium seuerioris;
Iam nunc ire domum licet. Viator
Si quis quæsierit: Poëta vester
Vt viuit, macer ille, toruus ille!
Respondete, valet Poëta noster,
Ac viuit, macer ille, toruus ille.
Hinc spes obruit vndequaque multas.
Scitanti, quid agit caducus? ÆVI
NOSTRI, dicite, DE TRIBVS CAPELLIS,
Me tot somnia somniare vana;
Et tot somnia somniare vera:
Quot Nox sidera ducit ad choreas.
Quot se flumina diuidunt per Orbem.
Quot pennis liquidæ secantur auræ.
Quot Virgo Dea montium Napæas,
Quot Nymphas numerat marina Tethys.
Quot Nymphæ caput affluit capillis.
Quot telis pharetræ rubent Dianæ.
Quot veris Erythrea concha gemmis.
Quot fictis radiat Falerna vitis.
Quot Matuta iacit per arua guttas.
Quot calthas Zephyrus serenus efflat.
Quot Siluæ folijs virent Cadanæ.
Quot frondes apis vnaquæque tondet.
Quot flores apis vnaquæque carpit.

Ad

Ad magnæ amorum matris Elegiæ *gemellas filias Carmen Eucharisticum.*

Vos quoque Pierides, duplex Elegia, Poëta,
Cuius adornastis castra, valere iubet.
Vester ego vates. vestrum contendite vatem,
Cùm canitis, Musas inter habere nouem.
Seu dici pictis gaudetis Amazones armis;
Laudabit vestras Penthesilea manus.
Seu teneræ vultis nomen retinere puellæ;
Alba gerit vinctis Vtraque serta comis.
Vtraque victrici plantâ libauit arenam,
Scilicet ad numeros officiosa meos.
Parcite; decursu tamen haud reticenda notanti.
Hippomenes, quæ sit nunc Atalanta, scio.
Prima per Aoniam, rigidis maturior annis,
Cautiùs est nobis currere visa viam;
Inque palimpsesto rubrâ signasse liturâ,
Semita quæ trito calle premenda foret.
Altera difficilis certâ statione teneri,
Quam dedit ipsa sibi lege cucurrit iter.
Nuda volauerunt sparsi per colla capilli:
Et poteram soccos sæpe videre pedum.
Sæpe etiam timui, dum vult audacior esse,
Ne fieret tactâ fabula turpis humo.
Tutiùs ô medio, clamabam, tutiùs ires.
Aurea quæ captas, deuia poma nocent.
O caue, ne gressum fallas temeraria saltu,
Fractáque curriculi destituare rotis.
Parciùs exagita Senium, mea Musa, sepultum:
Vatibus occurris quàm truculenta tuis!
Quid stringis gladios calathis assueta Mineruæ?
Non bene conueniunt viribus arma tuis.
Fuluia vulnificum vaginâ liberet ensem,
Ausa tuum Tulli figere Marce caput.
Aut Rosimunda suum contra galeata Maritum,
Ipsique venenato bis scelerata mero.

Proijce tela manu Soboles Genitricis amorum;
Vel geme, vel lepido carmine mollis ama.
De thyasis, & quod rixosum spargis acetum,
Si nescis, possunt Iste, vel Iste, queri.
Dico, queri possunt. verbis ignosce: queruntur.
Sunt, qui te doctam fortiter esse negant.
Sunt, quibus immodicè nugas videaris amare,
Et faciles sannas, difficilésque iocos.
Astiterat Momus, qui, dum spectator adessem,
Hæc nisi sit meretrix, fulmine tangar, ait.
Tangere fulmineo, dixi, sæuissime telo.
Virgineam laceras suspiciose togam.
Neutra timet castæ velari frondibus Aræ.
Aut Veneris sensit tacta calore faces.
Quòd quatiant pedibus terram: quòd lætior vsā
Festiuos hilari misceat ore sales:
Id noua materies, meáque indulgentia, suasit,
Sanguis & in vena qui iuuenilè tremit.
An pereat! quicunque minax & semper acerbus,
Infesto teneras vellicat vngue rosas.
Si, quoties nitido deriuat gaudia vultu
Femina, continuò diminuatur honos:
Ne Diana quidem sit virgo triformis & insons.
Sæpe lauat corpus flumine, sæpe salit.
Quamuis cum Faunis versetur Oreadas inter,
Nuda tamen Triplex Gratia virgo manet.
Sic ego vos tueor, graciles, mea cura, Sorores.
Vester ero: Mater si quoque vestra mea est.
Dij melius. forsan me non amat illa, sed odit:
Et putat ærisonas non nisi velle tubas.
Ac citharis blandísque modis, fidibúsque relictis,
Sola cothurnato bella mouere pede.
Ominor: à vobis redeuntibus, vnde venitis?
Cur pharetram geritis tinctáque tela? petet.
Audito (perij) vel solo nomine nostro
Exspuit, & tremulâ plurima voce rogat.
Ecquid agit tetricus rabidi Iuuenalis alumnus,
Simia Papinij grande sonantis opus?

Sem-

Semper in arma ruit, sempar liuescit iambis.
  Nunquam vult nostro mitiùs ore loqui.
Hic opus iuuentis. Si quid mea vota valebunt,
  Vos precor Aonides, dicite, Mater: amat.
Non est terribilis, qualem mala Fama ferebat.
  Castalias placidi nauigat Amnis aquas.
Perlege, quæ mittit (dabitis, quod Epistola præsens
  Continet) est certis scripta Tabella notis.

Ad Elegiam magnam amorum matrem ELEGIA.

Auctoris vindiciæ.

SI licet & fas est, fluxos Dea sparsa capillos,
  Vndenis pedibus basia figo tuis.
Da mihi te facilem, neque sis inamœna Poëtæ.
  Tam pulcram faciem non decet ira grauis.
Nec sum adeò tristis solitóque indignus amore;
  Comis enim verbis & Macer esse potest.
Nec sic Virgilius, nec Statius vrit amantem,
  Quísque suo florens de Stilicone canit:
Quin ferar interdum rigui Sulmonis in Hortos,
  Scissáque Peligno vomere rura colam.
Et videam, mirérque focum mensámque Tibulli,
  Quídue tuus vates Vmber ocellus agat.
Testor Pegasides, & te, nisi dura resistis;
  Sæpius inuideo, quòd meruere legi.
Tu modò ne falso famæ nos crimine figas,
  Et dicas alijs: iste proteruus homo est.
Contemnit molles Elegos humilésque myricas;
  Et tantùm Thebas & sua bella tonat.
Crede mihi, patior facile & tolerabile Numen.
  Mitior in nostro iam natat ore Deus.
Quod iuuat, amplector. Scio, non in montibus altis
  Fraga, sed in viridi dulcia valle legi.
Arma canant alij, stringántque ad classica ferrum:
  Pacis ego Charites blandáque castra sequar.

Non ea, quæ Cyprius ponit damnoſa Cupido,
  Montis in Idæi conſpicienda iugo;
Qualia ſed Solymam ſapiens Hermannus ad Vrbem,
  Inque Palæſtino Belga locauit agro.
Diſcedant Galli, laſciuáque turba Catulli.
  Hos ſua flamma coquit. me meus ardor habet.
Sanctior in nobis calet & formoſior ignis:
  Nympha ſuo vultu quem Galilæa mouet.
Caſta decent Vates & Sobria vota togatos;
  Vt Cygni cantus, ſic niue lota manus.
Credis? olorinâ ſcribentes vtimur alâ.
  Qui dedit hunc calamum, ſuauiter ille canit.
Tam bona ſis vtinam, ſimilíque infecta colore,
  Quàm ſit vel Vatis penna, vel huius Auis.
Flectere Diua, precor, vultúmque aduerte petenti.
  Auſpicijs liceat nectere verba tuis.
Quæ numeris modulata nouis, lachrymíſque rigata,
  Includat phialâ Parthenopœus Amor:
Et tibi pectenti diſcrimina mille comarum,
  Offerat ad ſpeculum, florida dona, tuum.
An dubitabis adhuc fidei te credere noſtræ?
  Heu mihi! ſollicito pectore multa times.
Obijcis ignaui temeratam crimine faſtûs,
  Téque tribus luſtris diſplicuiſſe mihi.
Diſplicuiſſe? metus niſi ſit vaniſſimus iſte;
  Effluat è digitis candida penna meis.
Dirigeam totus; quæque eſt ad tempora Daphne,
  Siqua viret, nullo ſerta mouente, cadat.
Tympanáque & bouis accreſcant palearia pinguis,
  Vtque ſaginati ludar imago popæ.
Quod tamen è medio ſurgens Agathyrſe ſepulcro,
  Scis, quâ deteſter flebile voce malum.
Sed quibus accuſor cauſſis, quo iudice damnor?
  Qui reus ex culpa eſt, ſe ſciat eſſe reum.
Papinium verſo torquentem nubila cantu.
  Lux mea: cur dici Papinianus amem?
Me iuuenem, fateor, rapuit Cadmæa iuuentus;
  Magnus vbi Tydeûs pro Polynice furit.

Lucani

Lucani lituos Ciuilis gloria suásit,
Cúmque suo Genero qui Socer arma tulit.
Corduba iactauit Senecam, voluítque cothurnos
A me laudari prætereunte suos.
Fecimus hos magni. sed adhuc tua gloria salua est.
Audiat ipse licet me stimulétque Maro.
Ah! quoties mecum repetens, quid Marcia Bruto
Dixerit, optabam te potuisse loqui.
Ah! quoties, cur non Phædram furiauerat Exsul?
Quem tulit Euxini nauis iniqua maris.
Ah quoties! nunquid non eius flammea Dido,
Certabit flammis, Mantua docta, tuis?
Mincius & Sulmo, vestros confundite fontes.
Pegaseos latices flumen vtrumque vehit.
Audio, quid dicas; cur non gemis ipse, modísque
Imparibus ludis? si gemuisse decet.
Nitimur in vetitum. Cassandram plangere iussus,
Risero, ridebunt, me lachrymante, ioci,
Propositis sistris, fortasse Agamemnona tentem.
Auferet oblato carmen Achille Paris.
Cúmque Iouis Volucres alijs agitare videbor,
Mensuram Citharæ parua Columba dabit.
Nec semel aut iterum, sed sæpius impare versu,
Materiâ questi conueniente sumus.
Dúmque meas Helicon curas conspexit ad Oenum,
Obstrepit assiduis pons vbi mersus aquis:
Purgata est Veneris monstro Bethlemia Rupes,
Pérque Tyrolenses fleuit Adonis agros.
Intumuere nouis stagnantes imbribus amnes,
Et planctu valles insonuere cauæ.
At cessasse nocet. Mea lux: quis semper easdem
Vnus oberrabit percutiétque fides?
Ipse tamen Phœbus nunc his, nunc vtitur illis;
Diuersámque Chelyn Pastor & Augur habet.
Vt taceam turbas, & nostri sæcula ferri,
Agmina morborum, funereámque luem:
Ista truces faciunt animos, & ad horrida ducunt,
Et vellunt hederas, mitia signa, comis,

Adde: quòd ipſe mei non ſim, dulciſſima, iuris.
Scribo, quod ille iubet. canto, quod alter amat.
Seu iubeor feſtas ſponſis attollere tædas;
Aſſurgit caſto pronuba flamma toro.
Seu ſegmentatis vagitum ſiſtere cunis:
More tuo, Corybas, cymbala pulſo manu.
Siue Ioui noſtro ſurgentia condere Templa;
Cogor, vt Amphion, ædificare Lyrâ.
Prælia quòd cecini de Muribus aſpera; non hæc
Noſtra, ſed alterius dira cupido fuit.
Iephtiaden dedimus, populo ſpectante, rogati.
Illa quoque armatæ vota fuere preces.
A Duce ſic miles, ſic Dux à Rege rogatur.
Non fuit ingenio libera Muſa ſuo.
Sed dedimus Scenas, & ſcripta Tragœdia viſa eſt,
Adgemuítque ſuo Victima Virgo Patri.
Cur autem ſtomachum moueat tibi triſte Theatrum:
Pænè modi tragici ſunt, Elegia, tui.
Tu varias animos. Ex te naſcuntur amores.
Femineum genus eſt Spes, Timor, Ira, Dolor.
Quo magis affecto lepidas tentare Camœnas,
Dulcia triſtitiæ gaudia mixta meæ.
Tantùm blanda faue. poſthac culturus amicam,
Proſequar & Thymbrâ Caſtaliíſque roſis.
Vnica mulcebis noſtros Elegia labores.
Qui dolet vt cantet; mitiùs ille dolet.
Vt mihi non deſunt vnquam mala plura ferenda,
Sic quoque non deerunt plurima flenda mihi.
Tu partem lenire potes, tu ſiſtere curas,
Tu luctu pluuios fallere ſola dies.
Ludemus pariter, paritérque mouebimus auram,
Quæ ſtrepit ad Clarium relligioſa nemus.
Et modò deſcribam Naſarenæ Virginis ignes:
Præ qua non Phyllis, non Amaryllis amat.
Et modò narrabo. Quid non narrabo? ſed obſtat
Copia: narrabo, quæ tibi cunque placent.
Tecum & delicias, & quæ iam dicere nolo,
(Non niſi Nos ſoli nouimus illa) canam.

SCENA VLTIMA

Siue

EPILOGVS

DE

VANITATE MVNDI.

Poëta, Scazon.

APlustre Scazon floribus coronasti?
Res extulisti? stat carina fundata?
SCA. Mandata, sicut vina Bacchus, exhausi.
POE. Amande Scazon & tremende non paucis,
Cum quo tot annos spiritúsque decoxi:
Age, sub comante populo (vides Nymphas
Abijsse) considamus. Olpa procumbe.
SCA. Scazon sedere nescit. integer, totus
Quantúsque viuit, viuit iste PEr *stando.*
POE. Et stare possis, qui pedes habes septem
SCA. Sex nempe. POE. Totus. SCA. nempe. POE.
Quantus es, monstrum es.
SCA. Vah! ipse memet, credo, funditùs noui.
POE. Tremis & vacillas. Si quis vsus est quintæ
Rotæ in quadriga? & septimo pedi, Scazon,
Erit. SCA. Anne cæcus Abderita sum factus!
POE. Numerare nosti? SCA. Quippe ni? Maris guttas
Etiam, & virenteis, silua quot comas profert.
POE. *Conchyliata diluêre gutturem sputa.*
Quis iste versus? computa. notas monstrum?
SCA. Dehisce tellus, & profundâ Scazontem,
Si qua est sub imo Acheronte, vallis, absorbe.
Et tu tremenda, tu securis Anglorum,
Quæ capita Regum scindis, hunc pedem trunca.
Cum laude facies istud. POE. Olpa procumbe
Ocreáque latâ dedecus tuum cela.
SCA. Sed siue mandes, siue roges: tamen stabo.

Poe. Sta. me quietum laſſitudo componit.
Confabulemur: miſceamus vtrinque
Sine fraude ſenſa. grande mentis arcanum
Et dulce pando. conſcius ſacramentum
Animus volutat. Sca. Quod volutat, exprome.
Poe. De Vanitate multa luſimus, Scazon.
Sca. Et plura multis. Poe. Vanitas inaurata,
Et hæc amara eſt. Sca. Credo. nam ſubeſt fucus.
Poe. Faſtidioſa ſæpe. Sca. Fare, quò tendis?
Poe. Laborioſa. Sca. Cur caput ſcabis læuâ?
Quò vergit anceps mentis anxiæ libra?
Poe. Aiunt Poëſin, ſerta cuius ambimus
Frondoſa, Vanitatis eſſe nutricem.
Quòd ſi Poëſis Vanitatis eſt Nutrix;
Statui remiſſis abdicare me Muſis.
Sca. Priùs per hortos & ſoluta buxeta,
Mari relicto, ſe mouere Delphinas
Cernam, fretíque Punicos Magellani
Innare barros fluctibus. Quid expreſſit
Scelus hoc? reſorbe. Poe. Non reſorbeo. Dixi.
Sca. Quæ Dædalea remigem ferat cera!
Aut belluoſi taurus ad ſali fines,
Inter frementem portet Æoli turbam!
Deliberaſti? Poe. Non ſemel. Sca. Diu? Poe. Sæpe.
Sca. Diu? Poe. Senatu plurimo. Sca. Diu, quæro.
Poe. Quot luſtra poſcis? Conſili mei partes,
Non Maius vnus, aut December abſoluit.
Sca. Quis auctor? Poe. Adſum. Sca. Neſcias, quid
accuſes.
Succumbo famæ. Lancinat pedem ſpaſmus.
Si te rogari ſuſtines ab antiquo
Scazonte ſeruo: mentis improbæ muta
Ferale fatum. Poe. Fabulam canis ſurdo.
Me dura Virtus obſtinauit in marmor.
Priùs Zazynthus colliqueſcet in flumen;
Dabitúrque vallis altior ſuo monte,
Serpénſque ceruo fidet, & cani ceruus,
Canis leoni, territus leo gallo.

SCA. Tam contumaci mente! durior ſaxo
Non mollieris, nec moueberis fletu
Nouem Sororum? quid Thalia, quid Clio
Eratóque dicent? mœſta Pieris ſparſos
Effuſa crineis, qualis atra Iocaſta,
Per tela vadet & per hoſticos igneis;
Te voce quæſitura, te citatura
Clamore magno. POB. Méne Serue derides?
Vt quem decoro nulla ſtrinxerit vitta
Laurúſue nexu, me Deabus argutis
Fuiſſe cordi non tenerrimo credam!
Et his Puellis maior eminet naſus,
Ac ſe ſagacem quæque nouit & doctam.
Sunt & ſuperbæ, felleiſque ſarcaſmis
Vexant alumnos. fortè dicet EVTERPE:
Euax! abiuit LONGVS iſte GERMANVS,
Exceſſit erupítque feſſus, & noſtram
Purgauit Aulam. quas moleſtias toto
Hæc Vmbra tractu temporis faceſſiuit!
Cùm manè portam Porticúmque Parnaſſi
Pulſauit ingens: ſæpe ſimplicem riſi.
(Bis, vt notaret.) ad cubile deduci
Noſtri rogabat & ſacrarium Phœbi:
Vt inde Vates laureatus exiret.
Quis Allemannis expediuerit χαῖρε?
Quis impolitas expoliuerit linguas?
Quis dederit artem gratiámque fingendi?
Algentis Æthræ filij, maritante
Septentrione frigidæ ſinum terræ,
De tabe Brumæ Stiriiſque concepti,
Vt igne flagrent, quo calore ſoluentur?
Quis excitabit? vnde carmen accendent?
Quas entheatæ mentis exſpuent flammas?
Tuſci Latino temperantur à cœlo.
Tuſcis Falernæ ſanguis integer Vitis,
Plenam Lyæo maſculo replet venam.
Hiſpana pubes Sole Patrio plena,
Sanctos furores Delphicâ bibit conchâ,

 Teuto

Teuton lacunam potat hordeo coctam.
Quot ille Venter spumet aureos versus?
Qui maceratis frugibus saburratus,
Velut Suëuus messor alliis turgens,
Fuliginosis fæcibus, sitim mactat.
Sca Prô! insolentes quas imagines rerum,
Quæ monstra formas? tam libet tibi falli!
Per dulce quidquid & sacrum fuit, tandem
Omitte somniare. Cyrrha Germanis
Semper patebit. Poe. Nunc & obstrui possit,
Me non vetante. Sca. Stat, sedétque tam certò
Abire. Poe. Certò. Sca. Spreto Apollinis sceptro?
Poe. Quo pascit agnos. Sca. Spreto Apollinis plectro?
Poe. Quo ludit hædis. Sca. Spreto Apollinis Templo?
Poe. Aranearum. Sca. Spretâ Apollinis lauro?
Poe. Exarefactâ. Sca. Spreto Apollinis fonte?
Poe. Siccâ palude. Sca. Si fugis, time saltem
Scutum Mineruæ, Gorgonémque prætentam:
Quâ nunc obumbrat Limen, & tuas pigro
Pedes rigore detinebit implexos.
Sed finge, nullas Palladem moras sparso
Assibilare crine: quam viam carpes?
Quid ages solutus vinculis Poëtarum?
Poe. Negotiosus otiabor in libris.
Priuatus altùm dormiam. velut Sylla.
Sca. Quis tecta pandet hospiti Reo? Poe. Mecum
Habitabo; felix, inuolutus hac pelle.
Quâ veste, quid dant amplius tuæ Musæ?
Sca. Diadema florum. Poe. Quos capella detonsos
Absumat vno prandio. vir hircosus
Contemnat, vdâ flaccidos terens barbâ.
Ad alta Scazon, euehamur erecti.
Sca. Quid altius fert Terra monte Parnasso?
Poe. Sunt turba Vates esurire damnata.
Sca. Dij cura Vatum sunt, & hi Deûm cura.
Poe. Mordere malim fraga, quàm tuam Laurum.
Sca. Et si quis est Philoxenus, bouem malit.
Poe. Sunt tot Poëtæ, quot fuere iam sturni.

SCA. Vix tot Poëtæ, quot fuere Phœnices.
POE. Pauci sequuntur Patris Ennij castra.
SCA. Ad aratra plures vomerémque sunt nati.
POE. Dicuntur insanire, qui canunt. SCA. Certum est.
Sed sapere tunc vel maximè, haud minùs certum.
Quod vile vulgus nescit, & stupent vrsi.
POE. Leuis est negotI, verba concatenare.
SCA. Cadauerosa, bruta, lusca: concedo.
POE. Quæcunque; siue pulcra, siue non pulcra,
Limosa Nilo, siue lota Pactolo.
SCA. At non sub illis si reconditur Numen,
Et ex Sibyllis fata spirat afflatis,
Supráque nubes mentis alueum gyrat!
POE. Accedit horror seruitutis immanis.
Coguntur eiulare, quando ridendum;
Ridere, quando flere suauiùs mallent.
Quâ Vanitate nil acerbius vidi.
SCA. Id nemo præter Sabbatharios credat.
POE. Id constat Orbi. SCA. Scilicet. POE. Puer vagit;
Vagi Poëta. fer papauer admorsum.
Plorat puellus. I. Poëta complora,
Madidúmque rostrum mœstus applica cunis.
Motu creetur dulcè somnus infanti.
Infunde cantum tempori soporando.
Expergefacto melleas para pultes.
Ni vapulare laureo velis fuste.
Quòd si calentes Nuptias Hymen nectat.
Suóque Iuno tertiùm Ioui nubat;
Ades poëta. verna serta compone.
Accende pinum, missiles nuces sparge.
Toríque sacris cinge vinculis fulcra.
Pomponij trabalis ingruit pompa?
Poëta, soccis socculísque velate,
Sis Pantomimus noster, & sales pinse.
Exsculpe Spectatoribus tuis curas:
Totóque vultu in histrioniam verso,
Buccis sonoros Æoli moue risus.
Decessit Hic aut Ille? dicit extincti

Irriſor Heres : verbera colu Parcas.
Cur rupit immatura fila? (fors ridet,
Tacitè iocoſus in ſinu Crumenarum,
Lachrymáſque fingit) da nigerrimo ſcriptos
Carbone verſus. vende quid dabis? numum.
Et non trientem turpis Euclio? nullam
Ex aſſe partem? vel Charon reclamabit.
Quid ad iſta Scazon vane, naris obtuſæ?
Stupeſcis inſtar bubali, cui cornu
Fregit ſecuris, aut adulter obnixus.
SCA. Et me loquentem, ſi vacabit, auſculta.
Sermonibus ſum plenus, & coarctat me
Vteri tumentis ſpiritus. meus venter,
Vt dulce muſtum, quod lagunculam rumpit.
Quid eſt ab omni parte tam ſacrum & ſanctum
Aut tam beatum liberúmque mœrore?
Nullos vt vnquam ſuſtinere cogatur
Patíque maneis. ánne ſola piſtrino
Damnata ſit POESIS, vt molam ſerua
Recincta verſet! omnium eſt idem fatum
SCIENTIARVM. nulla non habet rugas,
Gemítque parturítque duriùs Ceruâ,
Et obſtetrice VANITATE fit Mater.
Matheſis aſtra ſpectat, & globum Lunæ,
Periculoſo fixa luſtrat obtutu.
Excentricíſque Centricíſque ſuſpenſa,
Noctes fatigat, & ſimul fatigatur.
Tremens & algens ad niuoſa ſarraca
Tardi Bootæ, tuſſiente Saturno.
Fœdata cuius frigidiſſimis ſputis,
Caput reducit machináſque Tychonis.
Sophus Ambulator iam comas manu vellit,
Iam labra mordet irruens Stagiritæ
Lumbis: vt exploretur vnicæ verus
Recalcitrantis *Syllabæ* Parens *Arles*.
Quid? cùm laborant nauſeántque ieiuni,
Euiſcerare ſemper exta cancrorum,
Cruſtis apertis, ſpe cadente deluſi,

Quâ pinguiorem deuorauerant bolum.
Quàm vile, dixit ex Fatentibus Quidam
Interrogatus, vile ſtramen incido.
Premunt dolores interim, coloréſque
Vero latenti, qui ſupernatant, quærunt
Olim repertos, milliéſque detritos.
Jam ſi Duelli pugna feruet indicti:
Iactantur haſtæ, ferreæ tonant voces.
Subſelliorum nutat & Cathedrarum
Percuſſa quercus. mugit areâ totâ
Turmalis Echo. *Sic Probo Nego Verum eſt.*
Falſum eſt. Probatur. Senſus Antecedentis
Probetur, hoc negatur. Antè conceſſit.
Non cogitaui. denſa pulueris nubes
Conſurgit euolantis à pauimento.
Credas frementem congredi Phrygem Turno.
Aut ad cruore ſtragibúſque Nördlingæ
Fumantis arua, Martis arma conuelli.
Poſtquam calore prouehente conflictum,
Sunt eruditè fortitérque nugati:
Dantur manus; & Vterque victor abſcedunt,
Monſtrántque doctas omnibus cicatrices,
Et vultuoſas complicantur in rugas.
Ceu vniuersâ Græciâ triumphatâ,
Turcis ſubactis, plena plauſtra Lunarum
Poſt terga vectent, militéſque capteiuos.
Sed & plateas per forúmque monſtrati
Clamant apertâ voce: Sic honorantvr,
Qvos Vanitas Regina vvlt honorare.
Quantò Poëta digniùs ſub æſtiua
Bellatur orno: ſiue bella deſcribat
Phlegræa, Diuis & Gigantibus nota;
Seu quæ Philippos ciuibus cruentârunt;
Seu Noſtra, quæ miratur ipſe Gradiuus:
Se quando vinci non fatetur obſcurè.
Poe. Scazon: Pachynum Corſicámque ſaxoſam
Mouere tentas. ore multa confueto
Suades & ampullaris, vt tubas inflem,

Cædéſque campis digeram ſuperfuſas;
Penitúſque diris ſpiculis capillatos
Intrem Cometas. finge velle: qui poſſim?
Vigor Iuuentæ verna Luſtra conſumſit.
Ætatis æſtas iam labantis inclinat.
Tepor calori ſubſtitutus obrepſit.
Macie timendâ Manibus cauas dicor
Pulſare tumbas. Oſſa deſinunt necti:
Oraculorum quot ligauero torques,
Soluendus Ipſe! Tempus & Quies deſunt,
Locus & receſſus. littus ille proſcindit
Melitæ catello, ſeminátque per tophos,
Qui deſtitutus hiſce prærogatiuis,
Imbelle carmen & ſenile luctatur.
SCA. Vbi ergo Nox eſt illa, ſeu Dies nota?
Quâ, cum citabas buccinæ ſono Verba;
Mox agminatim, quà ſequi iubebantur,
Tentoriorum de cubilibus mota,
Sonora, Magna, Parua, pulcra, criſtata,
Cataphracta, mœſta, læta, crinibus torta,
Venêre dictæ Legis ad ſacramentum:
Ceu morte punienda, ſi retardaſſent.
Pars impedita ſubrubentibus ſoccis:
Pars in cothurnis, pars equis, in hoſtiles
Munita turmas lanceíſque, peltíſque.
POE. FVERE TROES. Ilion ſtetit, Scazon.
Fuiſſe crede, quem ſecutus es, VATEM.
Ego te vocans ad calceum manu mitto,
Et liberum pronuncio. Refer Muſis
Hoc inuolucrum litterarium.

IACO-

Diuis & Deabus in Monte Heliconis.

OScâ ſcribo plurimùm linguâ, veteri ſtylo. ne per licentiam belli vagantis intercepta, militum prædæ ludibrióque diſpaleſcat & volgo. Diu, quod ipſæ ſcitis, & probant annis iam ſeruio, fuique veſter ambactus. amuſſitaui temperi meos Verſus. clinamen huc trahebat & virens Daphne, quæ ſubligandis crinibus verecunde alludiabat, méque virgo quæſebat. Suefactus Odis, multa metra deraſi. Seneſco nunc, totúſque frigefactatus, ſufflaminari me noto. nihil venæ adproſperatur vndequaque ſcrupoſæ. quis ſcita ſcitamenta ademſit, ignoro. Conlabefactus tot laboribus, cantu rauaſter: haud nenuqueo reſignare. Fortaſſe petro ſic videbor agreſtis, & tonſitandus: méque, quod fidem fallo, Elegia protelabit. hoc volim. nemo poterit retraxe. iam recuſo ſirpars. ſeu ſirit hoc Apollo, ſiue non ſirit. Viaticatus ſum. Valete.

Subſcribo

Olim quidem

Poëta veſter in Phœbo.

SCAZON.

LAchrymose Scazon: hanc Epistolam Musis
Afferre sustinebis? ite rorantes
Per ora guttæ, méque prorsus in flumen
Mutate; nec cessate, dum *fluat* VERSVS.
Hoc ergo campo, quem Poëta calcauit
Meúsque Dominus pressit, obsequar fatis,
Moriturus vnâ. VANITATIS exemplis
Inscriptus, Inconstantiæque sub Luna
Labentis; ecce defluens in ignotum
Conuertor *Amnem* pullulantibus neruis
Reuocabo laudes Acidis. pili manant,
Soluuntur artus. Vasta planta, fit torrens.

HEIC. ô VIATOR. SISTE.
QVEM. VIDES. STANTEM.
FVIT. POETAE. CARVS. ALSATAE. SCAZON.
SEMPER. FIDELIS.
DVMQVE. FATA. SIVERE.
DE. VANITATE. MVLTA. QVESTVS. HVMANA.
MORTI. SVAE. PRAELVSIT.
OCTIES. CAPTVS. EVASIT.
A. CERVICIBVS. TER. AVERTIT. GLADIOS.
HERVM. BIS. LIBERAVIT. A. MORTE.
AD. VLTIMVM.
DESERTVS. EXSVL. EXTORRIS.
SVO. SVPERSTES. ESSE. NOLVIT. VATI.
QVEM. DILIGEBAT.
PRAE. DOLORE. PLORATIS. OBMERSVS. VNDIS.
HEIC.
VT. INDOLES. POSCIT.
MORE. STATVARVM. LACHRYMANTIVM.
STANS. STAT.

FINIS.

Cum facultate Superiorum.

A.

Ablauius, prætorio præfectus sub Constant. M. 123.
Adriani moles. 48.
Alaricus Rex Gotthorum. 46.
Alexander M. 26.
Apelles pictor. 55.
Araxes fl. 8.
Arborum interitus. 10.
Archimedes. 105.
Aristoteles. 97.
Artium vanitas. 54.
Ataxia Reip. Rom. 34. & seq.
Augustus Imper. 41.
Aulicorum Vanitas. 125.
Aulicorum tropici. 121.
Aulici spongia. 4.

B.

Bartholus & Baldus I.C. 102.
Belisarius, Dux sub Imper. Iustin. 122.
Bellum Ciuil. Rom. 36.
Bellicæ gloriæ Vanitas. 138. 140.
Bolsvvertij, Artifices Belgæ. 64.
Brutus Fascium consularium Inuentor. 32.
Carolus Buquoyus belli Dux. 135.

C.

Callotus Artifex Lotharing. 64.
Cato. 33.
Catullus Poët. 69.
Cicero Orator. 33. eius interitus. 81.
Cœleste Regnum. 158. & seq.
Colossus Rhodius. 17.
Columnæ Herculis. 21.
Copernicus Math. 105.
Cupido pharetratus. 17.

D.

Democritus. 88.
Demosthenes Orator. 83.
Deus, Sum̃um Bonũ. 167.
Diana Ephesina. 20.
Diogenes Cynicus. 88.
Alberti Dureri Artificis Germani, Norimbergensis, Circulus. 63

E.

Elementornm conflictus. 155.
Epitaphiũ Romæ. 45. 51.
Epulæ funebres. 17.
Eutropius Spado, Consul sub Arcadio. 117.
Exequiæ. 43.

F.

Fabius Max. 29
Flori Hist. Epitome, vitæ humanę comparata. 12.
Fortunæ inconstantia, vanitas. 3. 6.
Fortuna hominũ fascinatrix. 116 121. Lena. 113.
Fulminum violentia. 8. 9. 17.

Gale-

G.

Galenus Med. 103.
Gaudia Beatorum. 162.
Germaniæ calamitas. 131. & seq.
Gilimer Rex, Citharœdus. 126.
Gulæ Vanitas. 180. 182.
Gustaphus Adolph⁹, Suec. Rex. 144. 145.

H.

Hañibal, Romæ proc⁹. 29. Delusus. 31. veneno interfectus. 118.
Hectoris Aula. 1.
Hercules. 21.
Herostratus bustuari⁹. 20.
Hippocrates Med. 103.
Hippocrene. 77.
Homerus. 67.
Honor cochlea. 3.
Horatius Flaccus. 69.
Horti pensiles. 16.

I.

Iulius Cæsar. 37.
Iuppiter Olympicus. 57.
Iurisconsultorum citatio ad tribunal. 101.

L.

Lucretia. 59
Lumen gloriæ. 169.
Luna, typus Mundi. 6. 7.
Lysippus statuarius. 55.

M.

Machaon Med. 103.
Mausoleum. 21.
Michael Angel. Bugonotus, pictor Ital. 64.
Miracula Mundi. 16.
Monarchiæ. 23. earum destructio. 26.
Mortis horror. 5. necessitas. 149.
Mundi occasus. 153. pericula. 175.
Mundi Vanitas Carmine Amæbœo depicta. 173.
Musica Fortunæ. 126.

N.

Nabuchodonosor Statua. 23.
Naturæ agon. 5.
Nero Imper. bis parricida. 43. Euersor patriæ. 46.
Neronis mensa, balneum. 49.

O.

Olim, nomen artificis. 65.
Ouidius Naso. 69.

P.

Parcæ. 12.
Gottefridus Henricus Pappenhemius, belli Dux. 135.
Parnassus. 73.
Parrhasij pict. velum. 62.
S. Pauli pronunciatum de Vanit. Mundi. 186.
Pegasus. 71.
Petrus Candidus pictor Monachij. 64.
Pharsalia. 35.

Phidias Artifex. 57.
Philosophorũ Vanitas. 85.
Planetæ. 171.
Plato. 94.
Poësis exinanita. 73. & seq.
Pompeius M. 37.
Pragensis militiæ spicilegium. 142.
Priamus. 2.
Proci Fortunæ. 110.
Propertius Poët. 69.
Pulcritudo corporũ Beatorum. 163.
Pyramides Ægypti. 18.
Pythagoras. 91.

R.

Roma florens. 29. Languens. 39. Mortua. 41. Cadauerosa. 42.
Romanæ Maiestatis & ruinæ synopsis. 50. 51.
Rostra in Rom. foro. 81.
Petrus Paulus Rubens, pictor Belga. 64.
Ruffinus Aulicus Arcadij. 116.

S.

Scientiarum Vanitas. 53.
Christoph. Schvvarz pictor Monacensis. 64.
Seueri septizonium. 47.
Socrates. 91.
Somnia humana. 15.
Stoa. 100.

T.

Tampier Lotharingus. belli Dux. 135.
Templum Dianæ. 19.
Tertulliani dictum de voluptate. 14.
Thermæ Antonini Cæs. 49.
Tiberius Imper. 42.
Tibullus Poët. 69.
Ioan. Tserclaij Tillij Ducis encomium. 137.
Traiani Arcus. 47.
Tripus Delphicus. 75.

V.

Vacca Myronis. 56.
Vanitas, somnium. 14. fabula. 145 vapor. 147.
Virgilius Maro. 69.
Vita breuis. 11. 12.
Voluptatis Vanitas. 13.
Venus Mentoris. 56.

X.

Xanthippe. 92.

Z.

Zeuxis, pictor. 62.

EMEN-

EMENDATA.

Fol. 16. *l. in german. v.* 7. der grosse Riß!
Fol. 86. *v.* 28. *l.* Barbaï.
Fol. 91. *l. in german. v.* 5. Wer ist der wiß.
Fol 109. *v.* 15. *l.* fremit.
Fol. 152. *in vlt. linea scenæ l.* vocauerunt.

Cætera minoris momenti cuiusque diligentiæ relinquimus.

Typum Vanitatis impressæ correxit
AVCTOR.
Expressæ corrigat LECTOR.

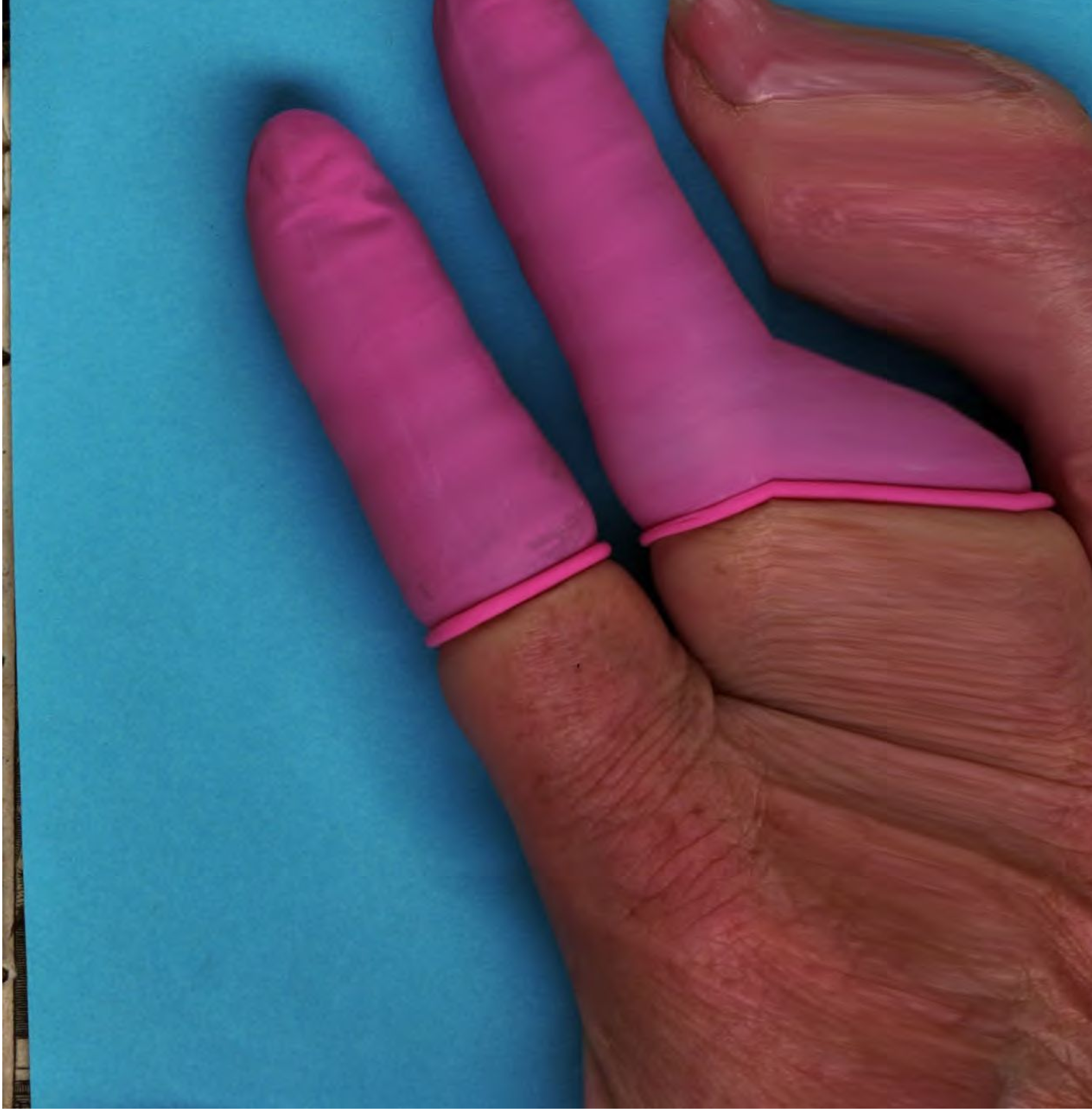

EMENDATA.

Fol. 16. *l. in german. v.* 7. der grosse Riß!
Fol. 86. *v.* 28. *l.* Barbaï.
Fol. 91. *l. in german. v.* 5. Wer ist der wiß.
Fol 109. *v.* 15. *l.* fremit.
Fol. 152. *in vlt. linea scenæ l.* vocauerunt.

Cætera minoris momenti cuiusque diligentiæ relinquimus.

Typum Vanitatis impreſſæ correxit
AVCTOR.
Expreſſæ corrigat LECTOR.

BSB Bayerische StaatsBibliothek
MDZ Münchener DigitalisierungsZentrum Digitale Bibliothek

Balde, Jakob,

I. Balde E Soc. Iesv Poema De Vanitate Mundi

Monachii 1649

P.o.lat. 1656 m
urn:nbn:de:bvb:12-bsb10609476-1
VD17 12:000547B